

LUKE

Yesunomo Lukeyo Wia Mekaneya

Lukeyo Yesunomo Tiopilasine Wia Mekaneya

1 ¹Kamo koni ali Tiopilasi neke i boku wiane mekakakuno, yakamene. Padele padele toto pakeke Akolaliyo taatekoa tanemo pade alikitame dika dika wa wete wia mekoa enekala taneya. ²Nipa Yesuyo tititikakome toma yakale enema yakene-kitame Yesunomo toto olaukama yakete okoi toa wia mekakala taneya. ³Noanumeka enika enile-kama titianeta laigoane wedetekoane pitiane yakama nokouya tekene neke takoane i i wane wiane mekakene uku. ⁴Pade-kitame ne wete olaukakoimo-kiti etene inapa nimini akedeki wa neme wene toa wane ni tuku.

Yone Opiatekamo Edelo Agome Sekaraia-pala Tɔawea Akeneya

⁵Erodeyo Yudea ta yopia meane-pete Akolalike lodo yotokoai tane ago pade Sekaraia Abaia ti yatene ago eida eni take meaneya. One natonopa Eronoke tagene atoa Elisabesi wa ibini akeneya. ⁶Sekaraia adona Akolaline leneke wene kiyo akeneya meapa Yu yenane totonoka Ali Munoyo ile tamene ile tamene wa yametane agaleka tagameneya mea epetekaneya. ⁷Tiobali atoata tokome Elisabesiyo mati opiamele toamokale ada atueta pa meaneya.

⁸⁻⁹Wa padepete Akolalike lodo yotokoai tane yatene-kiti tutu tutu wa yotokama nekene toa Abaia time lodo yoa meatekoi oi nokale one time tadu toa enetekoa ekete opi i ago neke-peteno, lodo yotokapa wa takakoli Sekaraia tobou losu yapuke pome lodo yotokapaneya. ¹⁰Einata einapete palima keneya padeya Akolalike kɔlono takoa lodo yotane-pete ali atoa akolono oboa nekete Akolali kowitoa kakeneya. ¹¹⁻¹²Nitikakoa Akolaliyo moa wetekane edelo agopa Akolalike palima keneya padeya lodo

yotokoai taneta nimini yono lono eida nome kakale Sekaraiayo enekome wene kainya pianeya tokome pitime tuaneyaya kakeneya. ¹³Nitaneyake edelo agome okome okome piti moamea. Neme kowitike okamo Akolaliyo yateka tokolo neke atue deya Elisabesiyo neke mati opikademe tokono, eni mati opikalepa Yone wa ibini amene. ¹⁴Eni mati opikete wene yapekale kolotine meoi. Ete ali atoa peya matiyameka ke wa wedikoa meoi. ¹⁵Eni mati tubetoa kakomepa Akolaline leneke ibini akene ago kawademe toko. Nitikagome gerepi po ku ueka leau akateko ueka nakile toamoo. One ninane tepene meaneya Epetane Yomini oneke awinokome tepene lobutua tagatapeoo. ¹⁶Iserele yatene ali atoa peya mati kini Ali Muno Akolali tewitikoa wawa pekene-kiti einagome oto toa moo. ¹⁷Nipa telekago Akolaline agale papete toaweana akane ago Ilaidayo tele tane toa too. Nitoa etene mana-mikitipa odene wene pikoa ni Akolaline agale tagoa toamiki yenepa wene kiyo akeneya meki-kiti mea tiki toa nimini peku noa tomotoa too. Enipa Ali Muno ago noatekoya tokolo ali atoame nepia memotoa tokome edikoa nodokakama yawoo wa edelo agome akeneya

¹⁸⁻¹⁹Nimo okale Sekaraiayo okome nopa ada toane koto kakou ago, anu natonoka atue deya mekono, neme wini okopa nimini toatekomo okono edoane wene tuku patu-kale okome nopa Geberiele Akolali-pala opianekama kaku agome uku. Akolaliyo i epetane agale no neme toaweana akapa wa neeke wetekakolo nekene uku. ²⁰Eni toaweana ukule taatekateko oi ponoka-pete nimini taatekoya toatekoyake neme yakoa moamoko. Nitikoya teke enile wete taatekoya toameneyakepa neke kekeme agale amele toamokale agale wametekoya pa meoo wa edelo ago Geberieleyo akeneya.

²¹Nitikakoa ali atoame Sekaraia akolono witoa nomotoa nepia kakeneya. Nipa einago edekolo wete noamoko patu wa nepia kakeneya. ²²Wa naniko einago akolono witoa nokome ali atoa-pala agale amele toamokale pa kakeneya. Nitoa yoname agale adeka pia oa kakale enekete tobou losu yapu kakome pulete keneya padele enadeko wa enoa wene taneya.

²³Sekaraiayo tobou losu yapu Akolaline pupu takoa mea peya takateka oi ponokale one yapu wakapea pome mepaneya. ²⁴Wakapea pome mea natono koua pitikale mati kakeneya. Elisabesi mati kakeneya meapa tokene ko kakoa (5) ponomotoa witimoa one yapu eida pa meaneya. ²⁵Nitoa mekome okome namolopa no tiobo atoa meane tekene yame tuaneyaya mekouyano, opipa Akolaliyo no auapekolo tekene eni ya teigoane waku wa Elisabesiyo akeneya.

Mariayo Yesu Opiatekamo Edelo Agome Oa Pianeya

²⁶Elisabesi one mati kakeneya meaneyake ko melepu (6) tokene nome kakaka Akolaliyo edelo ago Geberiele Galili ta keneke plane Nasarese

take poano pa wa moa wetekaneya. ²⁷Nipa ali poameneya tuatoa mekata eni wetekaneya. Eina atoapa Depidike tagene ago Yosepeyo moademe tu pia kakene atoa one ibinipa Maria. ²⁸Einatoa mekata edelo ago nokome okome kamo koni atoa Akolaliyo pewe wia kakene atoa Ali Muno agome ne auapea yopiko wa okale ²⁹yatekome one eni oka agaleke wene kainya pianeya kakome no-pala ina okana agalepa edemo wa okato patu wa wene kibutua kakeneya. ³⁰Nitoo kakaka edelo agome okome okome anu oyatoa Maria piti moamea. Akolaliyo ne pewe wia kakono, piti moamea. ³¹Ne mati kakeneya meade toko. Neke eni opika matipa Yesu wa ibini oa piamene. ³²Eni matipa ibini akene ago kawoo. Ako odene meko Akolaline mana wa peyame ibini oi. Ali Muno Akolaliyo neke kaua ago Depidiyo talo tane taapa ne tobou ago meke yopia-kala mea wa eni mati yameoo. ³³Nitoo yametekale Yekobeke tama nokoi-kiti yopia-kala kama pokomepa wipitiameneya pa talo toa-kala kama poo wa edelo agome akeneya.

³⁴⁻³⁵Nitikale okome nopa ali poameneya mekuno, mati edoane opimotape wa okale okome Epetane Yomini neeke awinademe toko. Nipa ako odene meko Akolali one telekoleme ne kaunoademe toko. Nitikale tokome neme opikateka matipa Akolaline mana wa peyame ibini oi. ³⁶Neke wamene atoa Elisabesika mati kakeneya meko. One atue deyameke mati kakeneya meko. Namolo tiobo atoa-kala akeneyake opipa mati kakeneya meko. Nipa tokene ko melepu kakoa ponomotoa mati kakeneya meko. ³⁷Enilepa Akolaliyo padele padeleta peya tamele toko agome ni toko-kale okome ³⁸nopa Akolaline pupu takaku atoano, neme wini okolepa nimini taatekoa tomotoane uku wa okale edelago tewitikoia pekeneya.

Maria Elisabesi Mekata Ugu Pekenemo

³⁹⁻⁴⁰Einapetepa Mariayo Sekaraiane yapu pou wa one yapu Yudea take tono tonota kakeneka wete pekeneya. Nitoo one yapu tuapea pokome Elisabesi-pala ke wa oa tebea motaneya. ⁴¹Nimo okale Elisabesiyo yatekaka eina eina Elisabesine tepene kakene mati tepene peloa toa kakale Epetane Yomini Elisabesike awia tagatapeneya. ⁴²⁻⁴³Nitikale Elisabesiyo telo okome okome ete atoa peya pa memotoa Akolaliyo ne takoa pewe wia kako. Neke opiateko matika pewe wia kawademe toko. Ae, anu Ali Muno agono nine nepa anu yapu opi noke kako. Ne dikane atoa no pa atoa mekuta edekolo noko-pe. ⁴⁴Neme no tebemoa kake okamo yakakakounaka eina eina anu tepene kakene mati wedikome tokome peloa toa kaka. ⁴⁵Ali Muno agome oa wetekapiane agale yakoa motoko atoa nepa kolotine meoo. Nepala eina oa planele nimini taatekoa too wa yakoa moteke tokale tekene ni uku wa Elisabesiyo akeneya.

Mariayo Lo Akene Agale

⁴⁶Nimo okale Mariayo eya wa lo oa kakeneya.

Anu tepene meaneya yawane Ali Muno kei pikene uku.

47-48 Anu yomini-pala kolotine mekene no toa motokago Akolali-pala ke wane oane meku. Ni edoa-mo.

One pupu takaku atoa pa ponopeneya mekuyake takoa moa pewe wia kako. Nitikono, opi titimoa ali atoa opia tagama pokoi peyame i atoa nopa Akolaliyo pewe wia kakene atoa wa no kei pia oi.

49 Telekago Akolaliyo padele padele tubele mati toa no auapekala toka. Onepa kiyo akenele-kama toko agono, one ibinipa paya tetepo takamikiya.

50 Ali atoa oneke nate wene pianeya mea opia tagama piki toa oneme ela moa yopia meko.

51 Akolaliyo ele kule telekole-kama toma nekeneya. Nipa pine yene kini wa kei pia mate agale okoi-kitipa wia tadekatapeneya.

52 Ni eka kuka take mea telekole toa yopiane tobou ali-kitipa keku mekoa ponopene ali atoa ako moa kakoa taneya.

53 Ni kobume tuaneya meane-kiti nee epetaneya lawetaneyake kamo tane ali atoa wanakome poe wa wetekaneya.

54 Kiwi yatene ela moane auapeou wa oa pikana toa wene taneya mekome onekele takama nekene Iserele yatene auapea yopia kakeneya.

55 Nipa tone kaua-mikiti-pala oa pikana toa eni taatekoa taneya. Enipa Eberameka oneke tama pokoi yeneka kiwi peya ela moane auapeane-kala kama pou wa oa pikana toa taatekoa taneya wa Mariayo lo oa kakeneya.

56 Tokene tebolo tadiya ponomotoa Maria Elisabesine yapu pa eida meaneya. Nitoa meemotokome one yapu wakapea pome mepaneya.

Elisabesiyo Yone Opianemo

57 Elisabesi one mati opiataka oi nokale ali mati opianeya. 58 Nitaneyake Ali Muno agome Elisabesi ela mati motokome mati opimotoa tanemo yatekete one oya yene one yatene ali atoa peya wedia meaneya.

59-63 Wa ta pataka ketepo (8) kakoake eina matiyane kepene teigakoli enadete nekene yename one etenane ibini Sekaraia wa ibini ato wa okoli niname okome e'e mena. Yone wa ibini ato-kale ekete kita yatene ago Yone wa ibini akene ago odeneka kawamokono, Yone wa ibini okopa edekolo okope wa akeneya. Nitoapa matiyane etene-pala yoname adeka pia pitia yatekete ekete i matipa te wa ibini oo-pe-koli agale wiane mekatekuya manoe wa yoname adeka pia moa witikome i mati one ibinipa Yone toko-la wa wia mekakale enekete wene kainya pianeya kakeneya. 64 One ibinipa Yone toko-la wa wia mekakaka eina eina one kabunu yapekome kekeme agale amele tokale Akolali kei pia kakeneya. 65 Nitikalepa eni take meane yene peya piti tokale meaneya. Nitaneyake eni tanemo Yudea tono pake pake plane ta ludu

oa pupitikatapeneya. ⁶⁶Einaka einamo yakane-kitame wene kibutua mekete ekete i matipa tubetoa kakomepa edoa kako patu wa wene kibutua meaneya. Ali Munono yono tatono piadeko wa wene tekete ni akeneya.

Sekaraiayo Lo Akene Agale

⁶⁷Nitaneyake Sekaraia Epetane Yomini oneke awia tagatapeneya kakome Akolaliyo taatekoa toatekamo eya wa oa kakeneya.

⁶⁸Toto Iserele yatene yopiko ago Ali Muno Akolali kei piato. Kiwi auapeou wa one ali atoa toto oto toa motaneyano, nitato.

⁶⁹Nipa kei yene toto toa mopamene wa telekole-kama tokago moa kakakomepa onekele papete takane ago Depidi-loeke tagene ago eni moa kakaneya.

⁷⁰Nipa namolo namolo papete one agale toaweaa akane ali-kiti-pala dikou dikou wa oa pikana toa toaweaa akanele eni taatekoa taneya.

⁷¹Nipa kiwi yatene-pala poi teia mekoi-kitika kipala kotimi wene lua mekoi-kitika ete pedeka pedeka toane kiwi toane mou wa oa pikana toa taatekakome einago moa kakaneya.

⁷²Nile tikilepa tone kaua-mikiti ela moane yopiou wa oa pikana toa taatekoa taneya. Ni neeke tama pokoi yene auapekene dikou dikou wa Eberame-pala papete oa pikana toa wene kayapeameneya mea taatekoa taneya.

⁷³⁻⁷⁴Toto eni auapeatekamopa tone kaua ago Eberame-pala oa togotopianeya. Nipa kipala poi teia mekoi-kitike kiwi toane motokolu onekelepa atiki toa takama pomotou wa oa togotaneya.

⁷⁵Nipa oneke tama pokoi yene toto mea epetekateko toa mea ni wene kiyo akaneya mea tomotoa tokome nitaneya. Enipa one leneke-kama mea kama pekete tomotou wa Akolaliyo toto auapeatekamo Eberame-pala papete oa togotopianeya.

⁷⁶Nitaneyano, anu i mati deya nepa ako odene meko Akolaline agale akako ago wa peyame oi. Ali Muno noateka ka nodokakapikilepa one naniko nomotoa ne namolo takoa peke nodokakapima poo.

⁷⁷Nipa ali atoa Akolaliyo kiwi toa motikilepa kini poanele toma yakoinake po letu mekakana keetapea too wa neme wene takama-kala poo.

⁷⁸Tone Akolaliyo one ali atoa ela moa poti ko akene wene-kama pianeya mea tokome toto toa moateko ago a tibu mea noateko ta patakademe toko.

⁷⁹Yomiyomu keneke meemotekete tua poateko-kiti totoke pa eni takalogakilepa tepe kolotini kilikoa pimotoa meateko ka yamea too wa Sekaraiayo lo oa kakeneya.

⁸⁰Eni mati tubetema pokome tugini kawa yomini-pala tele taneya meaneya. Nipa Iserele yenane leneke kakome Akolaline agale akateka oi wete noameneyake ali piamene ta ludu pima yakeneya.

Mariayo Yesu Opikome Tanemo
(*Matiu 1:18-25*)

2 ¹Einaka einapete ako odene meane tobou ago Sisa Ogasasiyo eya taneya. Ta piko peyake pitiki ali atoane ibini bokuke wia mekoatino toe wa oneke lokoa ta talo tane yeneke agale oa wetekamu taneya. ²Ali atoa mekoi toa oi eni motikilepa eya ago Kuwiriniusiyo Siria ta talo toa meane-pete titia taneya. ³Nitane-pete ali atoa kini kini opiane takekama ibini oa pipokala taneya. ⁴Yosepe einagoka nitaneya. Nipa Galili ta keneke plane Nasarese ta kawa Yudea ta keneke Beseleme wa ibini akene take pekeneya. Depidi-loeke tãma nekene ago tokome Depidi opiane Beseleme take ibini eni oa pipaneya. ⁵One moademe tu pia kakene atoa Maria-pala opia pome nitaneya. One eni atoapa mati kakeneya mepaneya. ⁶Eni takepa one mati opiateka oi nokale ali mati opia pianeya. ⁷One namolo mati eni opikome mamina ludume togotapea pitimekawe kai eya nee pikoai taneya waneke moa pianeya. Nipa ali atoa dekoa piai tane yapu edea takatapeneya tokome eida paka lono mea mati opia pianeya.

Edelo Agome Sipi Sipi Kai Talo Tane Ali-kiti-pala Tõawea Akenemo

⁸Einaka einata ta likale sipi sipi kai talo tane ali pade-kitame kini sipi sipi kai li ludu talo toa kakeneya. ⁹Nitikakoa Ali Munoyo moa wetekane edelago kiwi kakoiya liti kotikatapea nome kakale Ali Muno agono pã toologaneya. Nitaneyake pitime tuaneya kakoli okome ¹⁰ali atoa peya wedikateko agale oane metekuno, piti moameo. ¹¹Opi Depidi opiane takepa kiwi toa moateko ago opianeya piko. Ali Muno Keraisu wa oatiki agoke uku. ¹²Ena mati ino enoe wa wene tomotoane tekene one adeka i oane meteku. Mamina ludume togotane matipa pitimekawe kai eya nee pikoai taneya waneke wini pioono, enoatino poe wa edelo agome akeneya. ¹³Nitikaka eina eina edelo ago kakata one a tibuke meane yagono-mikiti kotikatapea obomoa note kaatapea Akolali kei pikete ekete ¹⁴ako tibuke pã tootapeneya meko Akolali-pala ke wa one kei piato. Itonokepa one wa takoa motokome pewe wia yopikolo meki-kiti poi wia pitikaneya mekino, ke wa oa kakeneya.

Sipi Sipi Kai Talo Tane Ali-Kitame Yesu Tuku Toa Enanemo

¹⁵Nimo oomotekete edelo yatene a tibuke wakapea pekeneya. Nitaneyake sipi sipi kai talo tane ali-kitame oote tekete ekete Ali Munoyo ina wetekakale nome okanakale Beseleme take enepatoe wa ¹⁶teyapea pote enekoli Maria Yosepeta eida kakoli enaneya. Eina matika pitimekawe kai nee pikoai taneya waneke pikale enaneya. ¹⁷Nitao enemoteketepa edelo agome kiwi-pala eina matike tõawea onokanakamo

i i wa oa pupitikama pekeneya. ¹⁸Kini eni oa pupitikanemo yatekoi peyame i ikino yakatoo wa wene kainya pianeya yakakoa meaneya. ¹⁹Nitaneyake Mariayo einaka einamo one lukoa mekome enilepa edele toatekolo toko wa wene kibusukoa meaneya. ²⁰Sipi sipi kai talo tane ali-kiti kini kawa nokoina lono wakapea pikilepa Akolali-pala ke wa oa one kei piawineya pekeneya. Nipa edelo agome kiwi-pala eina toaweana onokanakale peya taatekatapeadekale ni taneya.

Matipa Yesu Wa Ibini Akenemo

²¹Ta pataka ketepo (8) kakoakepa matiyane kepene teigamotoa aua poatekoi oi nokale Yesu wa ibini akeneya. Nipa Maria mati wete kawameneyake edelo ago nokome ibini toaweana oa pikana toa taatekoma nitaneya.

Simione-pala Anatame Tobou Losu Yapu Kakete Yesu Enekala Tanemo

²²Moseseyo one totono yametekome tamene wa akene toa eya taneya. Mariayo mati pene opimoa tokome enipete-mene mati pikoa pia pa witimoa meaneya. Nitoa mea teigakomepa Maria Yosepetame eni mati Akolaline takoa meadete Yerusaleme take aua pekeneya. ²³Nipa *namolo takoa opiane ali mati Akolaline takoa meamene* wa Ali Muno agono totono wia mekaneya plane toa litia taneya. ²⁴Nitoa aua pote metekete Akolalike padeya mea lodo yotaneya. Nipa *ini takutaka mayapu takutaka puluma inideya takutaka mea lodo yamene* wa Ali Muno agono totono wia mekaneya plane toa nitaneya.

²⁵Yerusaleme take eya ago Simione meaneya. Einagopa wene kiyoo akatapeneya mekome Akolalinele-kama takoa meaneya. Nitoa mekomepa Iserele yene ela moa auapeatekago taatekoma nomotoa nepia meaneya. Nitane agoke Epetane Yomini awinaneya. ²⁶Awinome mekome okome Ali Muno agome moa kakapiane ago Keraisu taatekoma nokale ne tuameneya mea enoano, poti nepia meamene wa papete wene takapianeya. ²⁷One eni papete okana toa taatekakome Epetane Yominiyo tobou losu yapu poano pa wa Simione wetekakale pokome enekale Maria ana Yosepetame Mosesene totono plane toa tekete mati Yesu Akolaline takoa meadete ²⁸aua nokoli enaneya. Enetekoma moa tebemoa kakome Akolali kei pia kakome okome

²⁹Ali Muno ago neme no-pala papete oa pikanakale opi taatekoma tokono, nekele takama nuku ago nopa tepe mataketikaneya tuane pou-ta-la.

³⁰⁻³¹E ku yatene kakakoa ali atoa toa moade nodokakole anu leneme i enekene tekene ni uku.

³²Ali Muno neke toma pokolepa i matiyame e ku mone yatene i i wa pa takalogou toa wene takakala too. Nitikale eni yename ke ke

wa Iserele yene kei pia kakala toi wa Simioneyo Akolali kei pia kakeneya.

³³Nimo okale yatekete etene nineta wene kainya pianeya kakeneya. ³⁴Nitaneya kakoli Simioneyo kini kowitikakome okome i ali atoata i mati toa pewe-kama wia kamene wa Akolali kowitikoa Maria-pala eya wa akeneya. I matiyamepa Iserele yene padeka-kiti kaja logamotoa toa ni padeka-kiti ate kamotokoa too. Akolaliyo one yatene nani toa moateka adeka pikome i mati moa kakapianeyake padeka-kitame one akoa wawei. ³⁵Nitaneyake ali atoa peya mati kini tepene pikoi wene keleyo witoo. Neepa kepete tueme lagotaneya meou toa wene kedame tuaneya meoo wa Simioneyo Maria-pala akeneya.

³⁶Akolaline agale pine wene toa toawe akane atoa pade Aana wa ibini akene atoa Yerusaleme take eida meaneya. Einatoapa Aasa ti ago Panuelene kono. ³⁷Einatoa mali tatono (7) kakoa ponomotoa ana-pala meaneya. Wa naniko ana tukale nepo atoa mekome tobou losu yapuke-kama pome mekala taneya. Nipa ta ete likoa oto likoa Akolalinele takoa mekome nee tekei wawa Akolali kowitikala taneya. Eina atoapa mali ege odepeta kadukoa wa pagini kakoa (84) ponomotoa mea kakene atoa. ³⁸Einata einapete einatoa nokome Akolali-pala ke wa oa kakeneya. Nitoapa Akolaliyo Yerusaleme yene oto toa moatekale nepia meane ali atoa-pala eni mati koo oa kakeneya.

Nasarese Take Wakapea Pote Mepanemo

³⁹Ali Muno agono totono planele toa peya takamotekete Maria ana Yosepetame mati-pala aua kini Galili ta keneke plane Nasarese take wakapea pote mepaneya. ⁴⁰Eidapa eni mati tubetoka kakeneya. Nipa tigini kawa wene muno mea tagatapeneya mea tokale Akolaliyo pewe wima pekeneya.

Yesu Tuali Mekome Tobou Losu Yapu Pekenemo

⁴¹Edelo ago patukane wa ibini akene toge oi penane toa-kama Yesuno etene nineta Yerusaleme take eni toge lobutupokala taneya. ⁴²Yesu opitikaneyake mali tuku kakoa (12) ponokale eni malikeka einakale toa one-pala Yerusaleme take aua pote toge lobutupaneya. ⁴³Nitoa mea togamotekete kini take wakapea poadete pekeneya. Wakapea pomotoa mana Yesuyo kita wameneya Yerusaleme take pa eida meaneya. ⁴⁴Etene ninetamepa Yesu kita-pala opia yakoina-kiti pake lukoa nokono wene pia pote ta likakete kini oya-mikiti kini yatene ali atoa pake tuku tokoa kaketeke enameneya. ⁴⁵Nitimotekete Yerusaleme take wakapea pote tuku topokete ⁴⁶ta pataka teboloke tuku tokoa kakeneya. Nitoa tobou losu yapu pote enekoli Akolaline agale olaukane ali-kiti pakeke lukoa mekale enaneya. Nipa eni ali-kitame okoimo yakakoa mea pademo pademo pitia

yakoa mea tokale enaneya. ⁴⁷One eni oka agale yakane yene peyame ekete pademo pademota i wene toa togatapekono, one topo takoa oko agale yakatoe wa ka oa kakeneya. ⁴⁸Eida nitoa meadekale enekete etene nineta wene kainya mati pianeya kakete niname okome anu mati neketai totame ne mama motekete tuku tokoa kakono, dekolo tota wameneya widikoa pa ita meke toka-pe-kale okome ⁴⁹dekale tuku toa kakoiya-pe. Agetainele one yapu kene mekene takamedekuno, ⁵⁰enipa wene toamekete iki-pe-kale one eni oka agale edoa okoto patu wa wene toameneya.

⁵¹Yesu etene nineta-pala wakapea Nasarese take nome mekome kitame okoile-kama litia taneya. Nitima nekenemo-kama Maria pa one luaneya mekome wene kibutukoa meaneya. ⁵²Yesu eida tubetema pikilepa tigini kawa wene muno meaneya mea taneya. Nitawineya pokale enekete Akolalika ali atoaka oneke wene mekoa meaneya.

Yone Taatekoa Nekenemo

(Matu 3:1-12; Make 1:1-8; Yone 1:19-28)

3 ¹⁻²Sekaraiane mana Yone ali piamene take meaneya Akolaliyo i ago neke toatekole toano ta wa oi metane-petepa eya tobou ali-kitame Yu yene talo toa meaneya. Ako odene tobou meane ago Taibriase Sisayo e ku yatene peya talo toa mekale mali wagene melepu (15) kakoakepa oneke lokoa eya ali-mene ta tutu tutu wa yopia mekala taneya. Podiase Pailaseyo Yudea ta yopia ni Erodeyo Galili ta yopia ni one wamene ago Pilipiyo Ituria Terakonaise tata yopia ni Laiseniasiyo Abilini ta yopia mea taneya. Nitikala tokoika Anasi-pala Kayapasitapa ako odene mekete Akolalike lodo yotokoai taneya. ³Eni malikepa Yone one mekata tewitikoa pokome Yodane ue liti plane ta ludu eya wa mo wima yakeneya. Kini tokoi poaneleke Akolaliyo kiwi wiou wa po letu mekakana keetapemotono kini poanele tewitikoa wawa ue moamene wa oma yakeneya. ⁴Nipa Akolaline agale toawe akane ago pade Aisaiayo papete wia mekapiane toa taatekoa nokome akeneya. Aisaiayo eya wa wia mekapianeya.

Ali piamene ta ludu panagome eya wa mo wima yawoo. Ali Muno ago wini noono, one noateko ka nodokakamene. One yawateko ka-kitika kiyotokakapiamene wa taatekoa nokome oo. ⁵Tubeya kako tono-kitika dee tono-kitika kilikoa odene kotu kakatapeneya kawoo. Eni pake kagono pikokaka ogotapeneya pioo. Ka koiyaneya pikokaka kiyi akatapeneya pia ka poaneya pikokaka epetetapeneya pia too. ⁶Nipa Akolaliyo ali atoa toa motokome tokale peyame enoi wa Aisaiayo papete wia mekapianeya.

⁷Ali atoame ue moadete one mekata-kama obomoa nokoli Yoneyo enekome okome beita, kayane yagono-mikiti kipa Akolaliyo kibu moateko

tigotoma nokono petoatino, oto ita poe wapa teyo pubu okolo niki-pe.

⁸Kini namolonakale tewitikoa wakedekolipa ete-kitame enemotono, epetanele toma pamene. Nipa eya wa wameamene. Kipa Eberamene kaua-mikiti mekono, Akolaliyo kiwi edoa kibu momotoa-pe wa wameamene. Akolaliyo i piko kue wane-kiti moa Eberamene kaua-mikiti oyake latikakamele toko. Nitamele tokono, kipa Eberamene kaua-mikiti kako wa edoa mate agale oadete-pe. ⁹Yomo-kiti k_u tuameadekale enekomepa pinagome tue moa k_{awa} toele pitikoo. Kipa tueme k_{awa} pitikateko tigotokolo tekene ni uku wa akeneya.

¹⁰Yesuyo nimo okale ekete ae, totome edeko patu-koli okome ¹¹panago neke tigini mamina takuta-kiti pikalepa nipa ponopenago pade pa kakale enekepa pade tatia einago meamene. Ni panago neke noateko nee pikalepa nipa panago nee toameneya pa mekale enekepa neke nee tatia meamene wa Yoneyo akeneya. ¹²Nitikale takesi kue motokama yakene ali padeka-kitika Yone mekata ue moadete nekete ekete Tikisago totomepa edeko patu-koli okome ¹³ali atoa-kitaneke takesi kue moteketepa takesi kue moatiki kotuke-kama moamene. Ako pade oa yotokoa moameamene wa akeneya. ¹⁴Poyo ali-kitameka Yone pitia yatekete ekete totome edoo-pe-koli okome ali atoa-kitaneke kue odoa moamoa yete pade ali atoa-pala pa akoa agale wamoa tamene. Ni kini poyo pupu tokoike kue moteketepa k_o wameneya moateku toane i oyake motukuno, ke wa moamene wa akeneya.

¹⁵Nitaneyake peyame one wipitikome toatekale nepia kakeneya. Nipa wene kainya pianeya kakete ekete i ago Akolalingle takamotoa moa kakapiane ago Keraisu taatekoa noko patu wa wene kibusua meaneya. ¹⁶Nitikoli okome noanumepa kiwi pa ue motokakala tukuyake no keku kamotoa panagomepa ele kule telekole toa noademe toko. Nokolopa auapeane one kawa yene kekatukuyake no pa ago tekene oyake kekamele toamoko. Einago nokome ali atoa pa ue motokamokome Epetane Yomini-pala toeta motokademe toko. ¹⁷Einago nokome eya tou toa ali atoa takoa moo. Witi k_u takoa motokagome-kiti one tapepora katekamo nokome witi k_u kugu witikatekoapa yaku pupulegeme popokoa aua pomotoa ate tibu pokotoa pitikakala too. Nitoapa k_u one kakata wa pitoa auma kakale witi k_u lobutua piko yapu keneke moa pitikoai too. Nititikoa yakupa koukoa moa pa nokoa-kama kako toe mine aua pitikoai too wa Yoneyo akeneya.

¹⁸Nitikomepa emo kumota oa metekome ali atoane wene epetekateko toa Akolalinemo edikoa oa mekala taneya.

Erodeyo Yone Po Yapu Moa Pitikanemo

(Matiu 14:3-5; Make 6:17-20)

¹⁹Wa naniko Galili ta yopiane ago Erodeyo wamene Pilipi natono Erodiasi kode moa one natono latikaneya. Nitaneyake Yoneyo Erode

kikoa okalepa ²⁰poanele ate toawineya pome wipitikome Yone po yapu moa pitikaneya.

Yesuyo Ue Motanemo
(*Matiu 3:13-17; Make 1:9-11*)

²¹Yoneyo ali atoa peya ue motokatekaneyake Yesuka nokome ue motaneya. Ue mootokoa Akolali kowittoa kakaka tibu peaneya pikale eya taneya. ²²Epetane Yomini ini weuwe tetepo takatapea nome oneke pitoa awinokale a tibuke agale ludu nokome okome i ago neepa anu mana anu kolotini ali. Neke tokoleke kolotine meku wa akeneya.

Yesuno Kaua-mikiti Adameke Titimoa Opia Tagama Nekenemo
(*Matiu 1:1-17*)

²³Yesuyo Akolalinemo olaukama yakilepa mali padeka kapidi tadiya kakoa (30) penaneyake titikome taneya. Yesu einagopa Yosepene mana wa ali atoame wene pianeya. Yosepa onepa Ilaine mana. ²⁴Ilai onepa Masatene mana. Masate onepa Lipaine mana. Lipai onepa Melekaine mana. Melekai onepa Yanaine mana. Yanai onepa Yosepene mana. ²⁵Yosepe onepa Matataiasine mana. Matataiasi onepa Emosine mana. Emosi onepa Neamene mana. Neame onepa Eselaine mana. Eselai onepa Nakaine mana. ²⁶Nakai onepa Measine mana. Measi onepa Matataiasine mana. Matataiasi onepa Semene mana. Semene onepa Yosekene mana. Yoseke onepa Yodane mana. ²⁷Yoda onepa Yoanane mana. Yoana onepa Resane mana. Resa onepa Serabapelene mana. Serabapele onepa Sialetielene mana. Sialetiele onepa Neraine mana. ²⁸Nerai onepa Melekaine mana. Melekai onepa Edaine mana. Edai onepa Kosamene mana. Kosame onepa Elemadamene mana. Elemadame onepa Erene mana. ²⁹Ere onepa Yosuanene mana. Yosua onepa Eliesane mana. Eliesa onepa Yorimene mana. Yorime onepa Masatene mana. Masate onepa Lipaine mana. ³⁰Lipai onepa Simionene mana. Simione onepa Yudane mana. Yuda onepa Yosepene mana. Yosepe onepa Yonamene mana. Yoname onepa Elaiakimene mana. ³¹Elaiakime onepa Meliane mana. Melia onepa Menane mana. Mena onepa Matasane mana. Matasa onepa Nesanene mana. Nesane onepa Depidine mana. ³²Depidi onepa Yesine mana. Yesi onepa Obedene mana. Obede onepa Boasine mana. Boasi onepa Salemonene mana. Salemonene onepa Nasonene mana. ³³Nasone onepa Aminadapene mana. Aminadape onepa Ademinene mana. Ademine onepa Anaine mana. Anai onepa Eseronene mana. Eserone onepa Peresine mana. Peresi onepa Yudane mana. ³⁴Yuda onepa Yekobene mana. Yekobe onepa Aisakene mana. Aisake onepa Eberamene mana. Eberame onepa Tirane mana. Tira onepa Neono mana. ³⁵Neo onepa Serakene mana. Serake onepa Reuno mana. Reu onepa Pelekene

mana. Peleke onepa Ebene mana. Ebe onepa Selane mana. ³⁶Sela onepa Kenanene mana. Kenane onepa Apakesadene mana. Apakesade onepa Siemene mana. Sieme onepa Noane mana. Noa onepa Lameka mana. ³⁷Lameke onepa Metusalane mana. Metusala onepa Inokene mana. Inoke onepa Yaredene mana. Yarede onepa Malalene mana. Malale onepa Kenanene mana. ³⁸Kenane onepa Inosono mana. Inoso onepa Setene mana. Sete onepa Adamene mana. Adame onepa Akolaline mana.

Setanuyo Yesu Likoa Enanemo (Matiu 4:1-11, Make 1:12-13)

4 ¹Yesupa Epetane Yomini oneke awia tagatapeneya mea Yodane ue tewitikoa pekeneya. Nipa Epetane Yominiyo Yesu ali piamene ta ludu aua yakaka ta pataka padeka noi kakoa (40) ponaka toa eida pima yakeneya. ²Eida pima yakaka Setanu nokome likoa enekala taneya. Enipete-menepa nee nakileka toametekoa enika pima yawa wipitikomepa one kobume tuaneya meaneya. ³Kobu tokale meaneya Setanuyo nokome likoa enekome okome ne Akolaline mana tadekalepa nipa i piko kue wanepa neke noateko palawe wane latiano ta-kale okome ⁴Akolaline bokuke eya wa wia mekaneya pikono yaka. *Mea kawadetepa pa nee-kama moa noameamene* wa wia mekaneyano, wini okole toamou wa Yesuyo akeneya.

⁵⁻⁶Nitaneyake Setanuyo Yesu tube tono tobouke moa aua pokome kakapaneya. Nitoapa ako tobou ali-kitame yopiane ta piko peya odepeta yametapekome okome eni ta piko peya ni eni ta-kitike koniyoya peya ne ako odene tobou ago meke talo toa wane ne yametapeou. Enika eniya peyapa noanume yopiane memotoa yametaneyano, anu wene litikene takoane moane yameateku ago oyake yameou. ⁷Anu kawane witipitake kowitikalepa enika eniya peya ne yameouno ta wa likoa enekale okome ⁸Akolaline bokuke eya waka wia mekaneya pikono, yaka. *Neke Ali Muno Akolalike odene nate wene piitikoa kowitamene. Losule tikilepa onekele odene takoa tamene* wa wia mekaneya pikono, wini okole toamou wa Yesuyo akeneya.

⁹Nitikale Yesu Yerusaleme take aua pome tobou losu yapu munoke moa kakakome okome ne Akolaline mana tadekalepa nipa ita kawa keti tiganana. ¹⁰Neekepa Akolaline bokuke eya wa wia mekaneya pikolo tekene ni uku.

Akolaliyo ne i agopa wedoa yopia kamene wa one edelo yatene yameoo.

¹¹Nitikale ne tugoa ogo eya nakaya tokale kini yoname lekanamoi. Enimopa Akolaline bokuke wia mekaneya pikono, nepala padeleka toamoono, tigaketika. ¹²Setanuyo nimo okale Yesuyo okome *neke Ali Muno Akolali likoa enameamene* wa wia mekaneya pikono, wini okole toamou wa wakeneya. ¹³Nitaneyake Setanuyo padele padele ta-la wa likoa enoai toa teko tokale naniko wa likoane enou wa tewitikoa pekeneya.

Nasarese Yename Yesu Akoa Wakenemo
(*Matiu 13:53; Make 6:1-6*)

¹⁴Yesu Galili take wakapeane pou wa Epetane Yominine tele patu kautakoa kakome pekeneya. Nitaneyake one toma pekenemo eni ta piko peyake oa pupitikaneya. ¹⁵Nipa losu yapu kaka toa Akolalinemo olaukama pokaka peyame imopa i okono yakatoe wa one kei pia kakeneya.

¹⁶Yesu one tubetekane take Nasarese take pome mepaneya. Eida koo mea pupu toamene-pete one tanele tokome losu yapu pome Akolaline agale oi moademe kamokakale ¹⁷panagome Aisaiayo wia mekane boku ina wa moa metaneya. Nitikale moa eya agale wia mekaneta tuku toa lewea enekome oi motokome okome

¹⁸*Ali Muno Agono Yomini nooke awinoka. Nipa eya toma pomotoa no moa kakakome toka. One epetane agale ponopeneya-kiti oane meane ni poo yapu pitiki-kiti kini yapu pamele tokono poe wane oane ni leneta lianeya meki-kiti kini lenetame enamele tokono enoe wane oane ni wene moa kautakaneya meki-kiti wene yapetekakuno poe wane oane*
¹⁹*ni Ali Muno agome one ali atoa toa moateka oi meane tomotoa no moa kakapika wa papete wia mekanemo Yesuyo oi moa kakeneya.*

²⁰Eni oi mootokoa kakome Yesuyo boku ewetetekoa losu yapu yopiane ago ete wa metekome witipitoo meaneya. Nitikaka losu yapu mekoi peyame one nepikoa pianeya. ²¹Nitikoli okome wini oi moane metekounakale opi taatekako. Kime yakakoa mekika taatekako wa okale ²²peyame koniyo agalepa ina toaweia oko wa one kei pia kakeneya. Nitoa wene kainya pianeya kakete ekete i agopa Yosepene mana agomeke imopa i oko-la wa oa kakeneya.

²³Nitikoli okome kini pedoa ikina agale no-pala toopitikakete eya wa oi. Dokosago pinali neke wa latekamene wa oa ni eya waka oa toi. Kapaneame take neme toma pekenemo totome yakakole-kiti neke pine take ikaka toa ta wa no-pala oi. ²⁴Nitoino, kipala i ukumo yakoe. Akolaline agale toaweia akakagopa one take yename one makutukoa motikileka toamiki. ²⁵Nimini ukuno yakoe. Akolaline agale akane ago Ilaida Iserele take mekakoa mali teboloke ta pitamoa wa mali tuyono takaka tiginalo ta wete pitameneyake kobu igi mati nokoa kakeneya. Nitane-pete Iserele take nepo atoa peya mati meaneya. ²⁶Einapete Akolaliyo Iserele nepo meane atoa-kiti pa memotoa Ilaida pa wa wetekakomepa mone Saidone ta liti plane Sarepase take meane nepo atoa odene auapeano pa wa wetekaneya. ²⁷One agale akane ago Ilaida Iserele take mekakoa one eni take kedime nakene ali atoa kainya mati meaneya. Nitaneyake Ilaidayo one ta pine yene odeneka latekameneyake mone Siria take ago Nemane latekaneya wa Yesuyo akeneya.

²⁸⁻³⁰Nitikale losu yapu mekoi peyame kiwi yatene Iserere yatene paya tetepo takakome oko wa Yesu-pala kotimi luaneya mea kamomotekete tayo lono wia lititapeneya. Kini ta liti tonu tobouke pala padaneta pedekoa keti pitikatoe wa lia aua pekeneyake kiwi pake pa patukoa pekeneya.

Yesuyo Panagoke Awitanane Ipono Takoa Wetekanemo
(Make 1:21-28)

³¹Nitimotokome Galili ta pikoka Kapaneame take keti koa pome mepaneya. Eida mekomepa ko mea pupu toamene-pete Akolalinemo i i wa eni yene olaukoa kakeneya. ³²Nitikale ekete agale pinagome i okono yakatoe wa ka oa kakeneya.

³³Einata einapete poane ipono awitaneya meane ago losu yapu mekome agale telo okome okome ³⁴Nasarese Yesu nepa toto mekota edade noka-pe. Toto wiade noka-pe. Nepa Akolaliyo one wa takoa moa kakapiane ago toko-la wa tayo ootapekale Yesuyo ipono kikoa okome okome agale wia teiano, ³⁵wini ago tewitikoa wete takoa pa-kale einago ali atoa pake moa pitikatekoa wa padele toameneya takoa pekeneya. ³⁶Nitikale enekete peyame oote tekete ekete one oko agalepa edane agale patu. Agale pinagome i okono, Akolaline tele patu kautakoa kakomepa takoa poe wa okolo ipono-kitameka yakoa takoa pokala tiki wa ka oa kakeneya. ³⁷Nitaneyake one tanemo ta piko peyake oa pupitikatapeneya.

Yesuyo Pitane Natonane Nine Latekanemo
(Matiu 8:14-17; Make 1:29-34)

³⁸⁻³⁹Yesu eina losu yapu tewitikoa pome Saimonane yapu tuapea pome mepaneya. Eidapa Saimonane kau one natonane nine poto yene tane matiyame tuaneya pianeya. Nitaneyake Yesu i atoa neme latekamene wa kowitikakoli one pianeta pome poto tane yene kikoa okome okome takoa pa-kale takoa pokale eina eina kamokakome kini nee takoa lawetaneya.

Yesuyo Ali Atoa Peya Mati Latekanemo

⁴⁰Lou pipokaka eya kuya yene tane ali atoa kini oya-laweme Yesu mekata aua nidikoa pokala tokoli yono pia latekamu taneya. ⁴¹Ipono-kitika ali atoa peya mati takoa pote kayo oa ekete nepa Keraisu Akolaline mana toko-la wa takoa pokoli agale wameneya poe wa Yesuyo kikoa akeneya. Nipa i agopa Keraisu tadeko wa wene tekete okoli ni akeneya.

Yesu Losu Yapu Kaka Toa Pokome Akolalinemo Oa Mekala Tanemo

⁴²⁻⁴³Ta patakale Yesu ali piamene take kidenali witimoa pekeneya. Nitaneyake ali atoame tuku tokoa kawa one mekata note kakete ekete tone pitiko ta tewitikoa poamea wa kowitua wili toa kakoli okome

Akolaliyo ali atoa talo tokome tokomo eni epetane ko ete yeka ye ta ludu pitiki ali atoaka oane mema pamedeku. Taatekoane einagale akamotoa ni moa wetekaneya tokolo tuku wa Yesuyo akeneya. ⁴⁴Nitoapa Yudea ta ludu kutu pima yakome losu yapu kaka toa Akolalinemo oa mema pekeneya.

Yesuyo One Oyali Tuyono-mene Kayo Oa Motanemo
(*Matiu 4:18-22; Make 1:16-20*)

5 ¹Wa padepete Yesu Genesarete ue mine matanu pome kakata ali atoamepa Akolalinemo olaukakomo yakatoe wa apua takatapeneya. ²⁻³Nitikoli enekale ue dipi takuta ue mine matanu liti pianeya enaneya. Nipa pine yename eina ue dipita pa pimotoa mou tagi ka abe kōa kakoli enetekoia ue dipi padeke pogatekoa pome mepaneya. Nitoapa i ue dipi ue talike ete keneya modono takoa piano ta wa okale pinago Pita nokome modono takoa pikale mekome olaukoa meaneya.

⁴Nitoa olaukatekoa mekome Saimone-pala okome mou tagi tatono, ue muke pote tagi ka pitikapoe-kale okome ⁵mou tagi toa ta patakakoonake mou odeneka motikile toamokoo. Moamokoyake ta wa okalepa nitou wa ⁶one oya-lawe-pala mea pome tagi ka wa pitikapaneya. Nititikoia mou kobeyo kobeyota tagi kake moa ua ue dipike oto lia kakoika mou kedame ka piliamele tokale enekete ⁷padena ue dipike mea nekene oya-lawe auapenoe wa lene lagatikamotaneya. Nitikoli nekete tagi ka poti limo limo toa motokoli kini ue dipita moume edea takatapeneya.

⁸Edea takatapea ue kekulu atukademe tokale enekome Saimone Pita Yesuno kawane witipitakome okome Ali Muno nopa poanele tuku agono, no tewitikoia poano pa wa akeneya. ⁹Nipa mou kobeyo kobeyota tagi kake moa utukete tekete Pita one-pala opia mea nekene ali-kitika wene kainya pianeya meaneyake ni akeneya. ¹⁰Sebedine manata Yame Yoneta Saimone-pala kikutua mou tagi tokala tane agotaka wene kainya pia kakeneya. Nitikoli enekome Yesuyo Saimone-pala okome piti moamea. Opi titimoa mou tagi tou toa ali atoa moma poade toko wa akeneya. ¹¹Nitikale ue dipita mou-pala ue mine matanuke lia aua nekete kinikiya peya tewitikalogoa Yesu-pala opia pekeneya.

Yesuyo Kedi Pitane Ago Latekanemo
(*Matiu 8:1-4; Make 1:40-45*)

¹²Ali atoa pitikoi ta pade pome mekaka kedi pitane ago pade Yesu kotuaneya. Kotua enekome aua pitalogoa kowitikome okome Ali Muno neme no epetekouno wene pikepa nipa oyake epetekoano ta-kale ¹³yoname one mitikatekakome okome nitouno ta. Kedime nakeneya neke yene takoa pomotoane uku wa okaka eina eina one kedime nakene yene takoa pootapeneya. ¹⁴Nitaneyake Yesuyo okome okome pade ali

atoa enekeka anume ne latekakumo toawe a wamea. Nitameneya eyaka tamene. Ne i agopa kedi pitaneya mekanake opi i latoa kakona wa yete pade ali atoame wene tomotoapa Moseseyo tamene wa papete oa planele topamene. Nipa Akolalike lodo yotokako ago mekota peke padeya Akolalike lodo yotokatekoya mepamene wa wetekaneya.

¹⁵Nimo wa oa wetekakaleka one tanemo ta piko peyake oa pupitikatapeneyake one agale yakapato wa ali atoa kini tane yene-pala latekamotoa one pome meane toa obonokala taneya. ¹⁶Nitaneyake Yesu ali piamene ta-kitike lugutukoa pokome Akolali kowitikala taneya.

Muku Toameneya Pia Kakene Ago Latekanemo

(Matiu 9:1-8; Make 2:1-12)

¹⁷Wa padepete Yesuyo olaukoa kakaka Parisi ali-kitika Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitika eida meaneya. Nipa Galili Yudea tata piko peya kawa Yerusalemeka kawa note menaneya. E yene mekakoa Yesu Ali Munono tele patu kautakoa kakome yene tane ali atoa latekakala taneya. ¹⁸Nitikaka muku muku toameneya pa pia kakene ago pade one oya-laweme leyo leyo toa aua nekete yapu keneke Yesuno kawane moa piadete tuku toa wili toa kakeneya. ¹⁹Nitaneyake ali atoa edea takatapeneya tokome pake piameadekale yapu yalinike leyo leyo toa lewia aua pote kakeneya. Nitoapa yalini keatapea kene pikatekoa einakago leyoke pikoa leyo nami-meneke poo kakoa ali atoa pake Yesu kaka pitia tukaketikaneya. ²⁰Yesu i agome kini oyago oyake latekamele toko wa wene tekete tadekoile enekome yene tane ago-pala okome okome anu oya neke padele padele poanele toma nokake mekane po letu keetapeku wa akeneya. ²¹Nitikale yatekete Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitameka Parisi ali-kitameka eya wa wene pia kakeneya. Ali atoa kini padele padele poanele toma nokoike mekane po letu keetapekilepa Akolaliyo-kama tokono, beita i agome Akolali latitapea one paya tetepo takakome oko wa wene kibusua kakeneya. ²²Kini eni wene pikoile tetoa enekome Yesuyo okome wini tepene wene kibusukoa mekupa dekolo tiki-pe. ²³I ago-pala edemo wane omotoa iki-pe. Neke padele padele poanele toma nokake mekane po letu keetapeku wane omotoa iki-pe. Wete kamokoa pa wane omotoa iki-pe. ²⁴No Ali Yatenane oyago itonoke mekenepa ali atoame poanele toma pokoike mekane po letu keetapeane wamele tadeko wa kime wene tomotoanepa i ago-pala eya wane uku. Ne aua nokoina leyo-pala moa aua neke yapu poano, kamokoa pa wa eni pa pia kakene ago-pala okale ²⁵eina aina e yenane leneke kamokakome one aina aua nokoina leyo katekamoia Akolali kei pima pome one yapu mepaneya. ²⁶Nitikale enekete peyame ekete ekee, namolona enamokoonakale ilepa i tokono, enatoe wa Akolalike nate wene pia kei pia kakeneya.

Yesuyo One Pukuka Patono Noo Wa Lipai Takoa Motanemo
(*Matiu 9:9-13; Make 2:13-17*)

²⁷Nitaneyake Yesu eida tewitikoa pokome enekale eya ago Lipai wa ibini akene agopa takesi kue motokoai tane yapu mekale enaney. Enekome okome no pukuka tone patono noo wa oma ponokale ²⁸onekeya peya tewitikalogoa wawa Yesu pokaka litima pekeneya.

²⁹Lipaiyo one yapu Yesuno toge mati kikakakale ali peya mati nekete kita-pala opia mekete nee nakeneya. Takesi kue motokama yakene ali-kitika ete ali-kitika note mekete nakoli enekete ³⁰Parisi yenameka Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitameka Yesuno oya ali-kiti-pala eya wa ko oa kakeneya. Takesi kue motokama yaki yene tone totono litia toamiki yeneka toge nee wini opia mekete nakino, dekolo tikiti-pe wa koa oa kakeneya. ³¹Nitikoli yatekome Yesuyo e yene-pala okome okome dokosa agomepa yene toameneya meku wa iki-kiti edoa nome latekanomotoa-pe. Yene taneya piku wa iki-kitipa nipa nome latekanoo. ³²Nipa poanele toamuku wa iki-kiti kini namolo wene wia wawe wane oane auapeadene nokouya mena. Poanele tuku wa iki-kiti odene kini namolo wene wia wawe wane oane auapeadene nokou wa Yesuyo akeneya.

Akolali Wedoa Kowitadetepa Nee Eya Tekei Wawa Noamikileke
Pitia Yakanemo
(*Matiu 9:14-17; Make 2:18-22*)

³³Yesuyo nimo okale e yename ekete Yonene agale litia tiki-kitame padepete-kiti Akolali wedoa kowitadetepa nee eya tekei wawa noameneya pa mekala tiki. Parisi ali-kitameka dikakiyake neke oya-mikitame toamikino, dekolo toamikiti-pe wa okoli okome ³⁴panagono atoa motokakili atoa motoko agono oya-lawe one-pala wedikete wediapa nee eya edoa wawa noameneya pa memotoa-pe. ³⁵Wa naniko ete yename atoa motokago padeka aua poatiki wini tigotoma nokona. Nipetepa wene keda taneya mekete nee wawa noameneya pa meoi wa Yesuyo akeneya.

³⁶Nimo ootokoa agale pade pedoa okome okome namolo pue pilikalepa panagome wene pue petene moa pade wane pilimoa namolo pue pilikata lapukoa lipuko patu. E'e mena. Eniledo tokalepa wene pue pilianeya piake eni wene pueke pilimotane wanepa namolo pue-pala odele taneya piamoo wa Yesuyo akeneya. ³⁷Gerepi po ku ue weneya mekalepa pinagome meme kai kepeneme latiane mete namoloyake oyake peia moamoo. Eniyakedo peikalepa gerepi po ku ue weneya tokome lako yati kawa mono mono okome kaua paka yoa pootapeoo. Nipa meme kai kepeneme latiane mete namoloya tokome oyake pukoa mono mono amele toamokale kaugale gerepi po ku ue pata paka ponoo. ³⁸Nitameneya gerepi po ku ue weneya mekalepa nipa meme

kai kepeneme latiane mete weneyake-kama peia mokala too. ³⁹Panagomekiti gerepi po k_u uepa mete keneke mea kakene mati moa nakomepa iyapa mea kakeneya tokome etene meke toko wa nako. Nootokoapa gerepi po k_u ue weneya noamademe wakala too wa Yesuyo akeneya.

**Yu Yename Kini Koo Mea Pupu Toamene-pete Ele Kule Tane Pupu
Kekoa Wawa Toamenemo
(Matiu 12:1-8; Make 2:23-28)**

6 ¹Ko mea pupu toamene-pete pade Yesu witi k_u ipe ludu pokaka one oyalaweme witi k_u deya kotia moa yoname puputua yaku takoa pukapea noma pekeneya. ²Nitikoli enekete Parisi ali-kitame ekete Yu yene tone ko mea pupu toamateko-pete kekoa wawa toamatekole wini tikino, k_u kotia eni pupupa dekolo tikiti-pe-koli okome ³tobou ago Depidiyoka one-pala toa yakene ali-kitameka kobu tokale tanemo oi moamokoiya-pe. ⁴Eya taneya. Depidi kobume tuaneya meaneya tokome Akolaline wikakane losu yapu tuapea pokome Akolaline pikane palawe wane-kiti moa nakeneya. Nootokoa one-pala toa yakene-kiti-pala i nee noatino noe wa tatikoa metaneya. Nipa Akolalike lodo yotokoai tane ali-kitame odene dikane palawe wane namele taneyake taneya. ⁵No Ali Yatenane Oyagomepa ali atoa ko mea pupu toamiki-pete mekete toatikile i i wane oyameane talo toane tuku wa Yesuyo akeneya.

**Ko Mea Pupu Toamene-pete Yono Lokane Ago Epetekanemo
(Matiu 12:9-14; Make 3:1-6)**

⁶Ko mea pupu toamene-pete pade Yesu losu yapuke pokome Akolalinemo olaukoa kakeneya. Eidapa nimini yono lokane ago pade meaneya. ⁷Nitane ago mekale enekete Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitameka Parisi ali-kitameka Yesuyo i ago epetekako patu wa lene wikaneya. Nipa kini pupu toameneya koo meko-pete kekanele tomotadiya wa kakete lene wikaneya. ⁸Nitikoli kini tepene pikoi wene teta enekome yono lokane ago-pala okome tone lene yoto noke kanoo wa okale kamokakome kini leneke nome kakeneya. ⁹⁻¹⁰Nome kakale okome kipala i ukumo yakoe. Tone ko mea pupu toamokopetepa edele tokala tato-pe. Ali atoa-palapa padele padele epetanele tato-pe, poanele tato-pe. Tuamele toko agopa toa moato-pe, wia tukato-pe wa e yene leneme enoa unukamu tootokoa kakome okome neke yono kutu lido akoano ta wa okale lido akoa enekale one yono epetekatapeneya. ¹¹Nitaneyake e yename Yesu-pala kotimi wene mati luaneya kakete one-pala toatekoi oi pedoa pia kakeneya.

**Yesuyo One-pala Opia Yawatekoi Ali Tuku Kakoa (12) Takoa Motanemo
(Matiu 10:1-4; Make 3:13-19)**

¹²Enipete-mene Yesu tono tobouke Akolali kowitipou wa pome mekome kowitao ta patakaneya. ¹³Ta patakale one agale yakoa motane

yene one mekuta ate kanoatino noe wa kayo oa mootokoa mekome ali tuku kakoa (12) one wa takoa moa one Aposelo ali wa ibini oa metaneya. ¹⁴Eya ali-kiti takoa motaneya. Saimone einago motokome one pade ibini Pita wa oa metaneya. One wamene ago Aderu moa ni Yame Yoneta ni Pilipi Batolomiuta ¹⁵ni Matiu Tomasita Alepiasine mana Yame toa moa ni Saimone one pade ibini Selote ago moa ¹⁶ni Yamene wamene ago Yudase moa ni Yudase Isekariose one wia tukamotoa moa meateka ago moa taneya. Mootokoapa one Aposelo ali-kiti wa ibini oa metaneya.

Yesuyo Ali Atoa Olaukoa Kini Tane Yene Latekoa Tanemo
(*Matiu 4:23-25*)

¹⁷Yesu one eni Aposelo ali-kiti-pala keti kōa pokome kotu kakoa plane take kakeneya. Eidapa one agale yakoa motane yene peya mati ete ali atoa peya mati-pala oboa kakeneya. Nipa Yudea ta piko peya Yerusalem taka kusa ue matanuke piko Taia Saidone tataka kawa one agale yakadete note oboa kakeneya. ¹⁸Kini tane yene-pala latekamotoa note kakeneya. Poane ipono awitaneya mekete tete moko kakene-kitika nokoli kini ipono takoa poe wa latekakala taneya. ¹⁹One telepa ali atoake weamutukakala tokome latekamu tokale tekete peyame one mitikada wa wili toa kakeneya.

Keraiuno Ali Atoa Mekete Toatikimo
(*Matiu 5:1-12*)

- ²⁰Einata einapete Yesuyo one oyali-kiti nepikakome okome kiwi ponopeneya pa meki-kiti kolotine meati wane uku. Akolaliyo one pawe toa talo toko eni taapa kinino noe wa kiwi yameoo tokolo tekene ni uku.
- ²¹Opi kobume tuaneya meki-kitika kolotine meati wane uku. Wipitikete ulu yau toa meoi tokolo tekene ni uku.
- ²²Ete yename kipala kotimi wene luaneya mea ete pilia kawa tea agale oa tikilika kolotine meati wane uku.
Nipa no Ali Yatenane Oyagono agale kime litia tikile enekete i ali atoa kime poanele-kama tiki wa kiwi paya tetepo takoa wakilika kolotine meati wane uku.
- ²³Eni yename nitikolika a tibuke pine epetaneya-kama enatikiyano, nitoa kamotono ke wa kolotine mea tigawineya yamene. E yename kipala enika enile teketepa nipa kini kaua-mikitame papete Akolaline agale toawe akane ali-kiti-pala toma nekenele tekete toi.
- ²⁴Ae, kamo tiki-kiti Akolaliyo kiwi kibu moonoo, nepiamene. Itonoke kini moatekoiya wete mootapeneya tokome a tibuke wedianeya mea kawamoi.
- ²⁵Ae, opi nee noa tagatapeneya meki-kiti wipitiketepa kobume tuaneya meoi.

Ae, opi paya nou toa ulu yau toa yaki-kiti wipitiketepa tumai mea komo k̄ata pitikoa kawei.

²⁶ Ae, ali atoa peyame kiwi kei pikili yakakoa kakete eya wa wene tamene. Papete Akolaline agale akama nuku wa oake agale oa yotokane ali-kitipa kini kaua-mikitame ke wa kei pikala taneya.

Poi Teiane Yename Tokoile Topo Takakete Toatekomo

(Matiu 5:38-48, 7:12)

²⁷Anu agale yakoa tiki-kiti kini mekete toatikimo ukuno yakoe. Kipala poi teiane yeneke wene mekoa meamene. Kipala kotimi wene luaneya meki-kiti auapekala tamene. ²⁸Kiwi tea agale iki yene-pala agale epetekoa topo takoa oa ni kiwi tete mekala tiki-kitane kowitikakala tamene. ²⁹Panagome-kiti neke nimini yono-lono wane witikalepa ewa yono lono waneka wia wa yameamene. Ni panagome-kiti neke tokoo mamina petene odomoa pokalepa tiginini maminaka moa wa meamene. ³⁰Panagome-kiti nekeya pade mano wa oikiledo tokalepa nipa one eni oikoya meamene. Ni panagome-kiti nekeya pade mano wa wameneya pa moa pokaleka oto wa moameamene. ³¹Eko pade ali atoame neke wene momotoapa nipa kini weneka moamene.

³²Kiwi ke wene mekoa meki yene takoa kini kolotine yene wa ete oto wa wene mekanali yotikilipa Akolaliyo kiwi edoa kei pimotoa-pe. Akolaline agale tagoa toamiki yeneka ete oto wa wene mekanali yokala tiki. ³³Ni kipala epetanele tiki yene takoa ete wa epetanele topo takakilipa Akolaliyo kiwi edoa kei pimotoa-pe. Akolaline agale tagoa toamiki yenameka edikakala tiki. ³⁴I agome onekeya nani oto memotoane tuku wa nekeya pade nami kakoa metekolopa Akolaliyo ne edoa kei pimotoa-pe. Akolaline agale tagoa toamiki yenameka edikoa padeya padeya ete oto wa mea nami kakanali yokala tiki. ³⁵Kime pade nitameamene. Kipala poi teiane yeneke wene mekoa auapekala tamene. Kinikiya pade tatia meteketepa nani oto memotoane tuku wa nami kakakileka toameamene. Pa metekete meamene. Nitikolipa ako odene meko Akolaliyopa kipa one mana kono-mikiti mekete ni tikino, ke wa kiwi pewe-kama wioo. Nipa panagoneya moapa ke wa wameneya pa motiki yeneka poanele tiki yeneka ela moa auapeko ago tokome nitoo. ³⁶Kiniketai Akolaliyo ali atoa edikoa ela moa auapeko toa yete pade ali atoa ela moa auapekala tamene.

Yete Pade Ali Atoa Kikoa Akameamene

(Matiu 7:1-5)

³⁷Yete pade ali atoa kini tanele poanele tadeko wa kikoa akameamene. Nitikalepa Akolaliyo neeka edikoa kikoa akamoo. Yete pade ali atoa akoa agale wamokalepa Akolaliyo neka akoa agale wamoo. Yete pade ali

atoame nepala poanele tokoike mekakana po letu neme keetapekalepa nipa Akolaliyo neke poanele tokake po letu mekakana keetapekala too. ³⁸Nekeya nami kakameneya pa metekalepa nipa Akolaliyo topo takoa yano kakoa meoo. Nipa neke meteka toa yete pade ali-kitame ako-kama tetekoa keda takoa ete mekala toi. Neme meteka toa Akolaliyo ete wa topo takoa mekala too. Nitoono, nekeya keda takoa-kama mekala tamene wa Yesuyo akeneya.

³⁹Nimo ootokoa agale pade pedoa okome okome leneta lianeya meane ago padame leneta lianeya meane ago pade moa aua yamele toko-pe. E'e mena. Tugama yakeneya tokome einagota odeneka kobuke pitaketeta pitoi. ⁴⁰Sukili matiyame-kiti one tikisago moa patukamele toamoko. Nitamele toamokoyake tikisagome padele padeleta olaukatapekalepa oyagome adekake kakoa tamele too.

⁴¹⁻⁴²Anu oyago neke leneke yomo pudunukau pomotoake neme wene toamokoyake neke oyagono lenekedo kugu deya pekeneya eneke eya wa-kiti oko. Neke leneke kugu deya pekeneyano toane motokada wa-kiti oko. Dekolo oko-pe. Wene takuta pianeya meko ago neke leneke pudunukau pekene yomo pinali neke wa namolo takoa toa moamene. Mootokoapa neke leneme wedoa enamele tokolo meke neke oyagono lene pekene kugu deya oyake toa motokamele toko.

Yomo Ku Tukoke Pedoa Akenemo

(Matiu 7:16-20, 12:33-35)

⁴³Yomo epetaneyapa nipa one ku poaneya tuamoo. Wa yomo poaneyapa nipa one ku epetaneya tuamoo. ⁴⁴Yomo-kiti ku tukole eneketepa ipa epetadeko ipa poadeka wa takoa enamele toko. Noyokepa yomo piki ku kotia moamele toamoa ni tonipo pookepa gerepi po ku kotia moamele toamoa toko. ⁴⁵Epetane agomepa one tepene epetane wene plane toa yawapa epetanemo witakoa oko. Poane agomepa one tepene poane wene plane toa yawapa poanemo witakoa oko. Enipa tepene piko toa kabunumepa witakoa okala toko.

Yapu Epetaneyaka Poaneyaka Wikete Tanemo

(Matiu 7:24-27)

⁴⁶Nopa Ali Muno Ali Muno wa okala tikino. Kipala tamene wane ukule litia toameketeke ikino, Ali Muno wapa dekolo iki-pe. ⁴⁷Nooke tegetekoa mea anu agale yakoa toko agomepa nipa eya tane agome tane toa toko. ⁴⁸Panagome-kiti yapu epetekoa wikilepa itono wetiketikoa kue yaupea mati piadekata kue petene wane-kiti moa kibutukoa pia eni waneke yapu wianeya. Nitaneyake ta loba pitikoa ue leau akua yoa yapuke pewikapokomeke muku muku takoa kilikoa aua pamele toameneya. Kue yaupea matike wianeya tokome pa kakeneya. ⁴⁹Anu agale yatekomeke

litia toamoko agomepa nipa eya tane agome tane toa toko. Panagome-kiti yapu wikilepa ue kibi wetiketikoa kue yaupea enamo pa kibike tokoo yapu wianeya. Nitaneyake ta loba pitikoa ue leau akoa yoa pewikapokome yapu odepeta kilikoa aua pekeneya. Bu wa wia tadekoa kikilikoa aua pootapeneya wa Yesuyo akeneya.

Tobou Poyo Agono Pupu Ago Latekanemo
(*Matiu 8:5-13*)

7 ¹Ali atoame yakakoa Yesuyo enika enimo oa peya takamotokome Kapaneame take pome mepaneya. ²Eidapa tobou poyo ago pade meaneya. Einagono pupu ago pade one kolotini ali tuademe yene taneya pianeya. ³Yesu nome meko wa okoimo yakatekoapa poyo agome eya taneya. Yu yatene tobou ali pade-mene moa wetekakome okome anu pupu ago latekakoano noo wa kowitikapoe wa Yesuke moa wetekaneya. ⁴⁻⁵Nitikale nekete ekete tobou poyo agome toto yateneke wene mekoa mekome tone losu yapu pade wikakakano, one auapekilepa tamele tokono, one pupu ago latekakoano noo wa kowitikakoli okome ⁶nitouno patoe wa opia pekeneya. Nitoa tigotokakoa pome kakale tobou agome one oya ali-mene moa wetekakome okome eya akapoatino poe. Ali Muno no pa ago mekuno, anu yapu ne noo wane edoane omoto-pe. Tokamota. ⁷Ne kakota widaka noamouno wene pikene ukuno, nepa pa wida kake wete latoa kamene wado okalepa anu pupu ago latoa kawoono, nitoano ta. ⁸Nopa tobou ago padeke lokoane mekene ta wa okole-kama tuku. Ni nooke lukoa meki poyo ali-kitamepa toe wane ukule-kama yakoa tiki. Panago ne pa wane-kiti ukulupa yakoa poko. Wa panago no mekuta oto noo wane-kiti ukulupa yakoa noko. Anu pupu ago-pala ile ta wane-kiti ukulupa yakoa ukule toko. Edikoapa anu pupu ago latoa ka wa okalepa latoa kawoo wa Yesu akapoe wa poyo agome one oyali-mene moa wetekaneya. ⁹Nitikale note akanokoli yatekome Yesu wene kainya pianeya kakome one-pala obomoa nokoina yene-pala ete peketapekome okome imopa i akedekono yakoe. Mone agomeke ipa akedeko. Iserere ago odeneka nooke edikoa wene tugoa meadekole enamuku wa Yesuyo akeneya. ¹⁰Nimo okale yakamotekete eina oa wetekakale nekene ali-kiti tobou agono yapu wakapea pote enekoli pupu ago latoa kakedeka.

Yesuyo Neeni Take Tuane Ago Kamotokanemo

¹¹Naniko keneya Yesu Neeni take poademe pokale one oya-lawemeka ete yene peya matiyameka one-pala opia pekeneya. ¹²Eni ta pawe kago keteponoke tigotokoa witanokaka pade-kitame tuane ago oloyo topadete akolono leyo leyo toa aua pekeneya. Aua pokoli take yene peya matiyame tuane agono nine-pala opia pekeneya. Eina tuane agopa nepo meane atoane loma mati. ¹³Leyo leyo toa aua pokoli enekome Yesuyo einatoa

ela motokome okome komo wamea wa ootokoa ¹⁴tuane ago auane eina leyo pome mitikakale leyo aua pekene ali-kiti witimoa kakoli okome tuali wete kamokoa wane uku wa okale ¹⁵kamokoa mekome agale oa meaneya. Nitikale Yesuyo nine-pala okome neke mana ina wa metaneya. ¹⁶Nitikale enekete e yene peya tepene piti lobutukale kakete Akolali kei pikete ekete toto pake Akolaline agale akakago tubele mati toko ago i nokono, Akolali one yatene toto mekota ugu nokono, ke wa oa kakeneya. ¹⁷Nitaneyake Yesuyo eni tanemopa Yudea takeka eni ta unukoa plane ta-kitikeka oa pupitikatapeneya.

Yesu Pitia Yakamotoa Yoneyo Alita Takuta Moa Wetekanemo
(*Matiu 11:2-19*)

¹⁸Yonene agale yakoa motane yename Yesuyo eni tanemo-kama i i wa Yone akanokoli ¹⁹one oyali takuta noe wa Yoneyo kayo oa mootokoa Ali Munu Yesuke wetekakome okome nepa i wa ibini oa plane ago taatekoa noko-pe. Panago taatekoa noo tokolo totome nepia kamotoa oko-pe. Oano ta wa akapoatino poe wa wetekakale ²⁰nekete ekete ali atoa ue motokama yako Yoneyo eya akapoatino poe wa wetekakale nokoo. Nepa eina noatekago taatekoa noko-pe. Einagale taatekoa panago noo tokolo totome nepia kamotoa oko-pe wa akapoatino poe wa Yoneyo wetekakale nokoo wa akananeya. ²¹Nitikoli einata einapete Yesuyo eya kuya yene tane ali atoa kini tanele-kiti latekoa ni kiwike awitane ipono-kitika takoa poe wa wetekoa ni leneta lianeya meane-kitika leneta kikakoa enika enile toa kakeneya. ²²Nitoapa einagota-pala okome Yone mekata wakapea pekete kini enoa yakoa tokoinakale i i wa akamene. Leneta lianeya mekoina-kiti lene kikatapeneya yawa ni kawa okeaney a yakoina-kiti pogoa kautoa pote ni kedime nakeneya mekoina yene kini kedi yene takoa pokolo latoa kawa ni kale keneta keteaney mekoina-kiti kale pekaneya yawa ni tuane yene kamotokaney kawa ni ponopene ali atoame Akolalinemo yakakoa mea tiki wa Yone akapamene. ²³No i agoke wene tugoa mea wawamoko ago kolotine meoo waka akapamene wa Yesuyo einagota Yone mekata kutu wa wetekaneya.

²⁴Yoneyo moa wetekane agota wakapea pokoli Yesuyo eida oboa kakoi yene-pala Yoneke okome okome kime ali piamene take Yone enepeketepa edanele enadete pokoiya-pe. Tauwe wata pupulegeme muku muku toa kakale enepokoiya-pe. E'e mena. ²⁵Nipa edane ago enadete pokoiya-pe. Panago mamina epetaneya kakeneya kakale enepokoiya-pe. E'e mena. Mamina epetaneya-kama kawa kamoya moologoa tiki-kiti ako tobou ali-kitane yapu-kala meki. ²⁶Nipa edaney enadete pokoiya-pe. Akolaline agale akama yakago enadete pokoiya-pe. Eeno, Yonepa nitane ago. Akolaline agale papete toawe akane ali peya keku kamotoa Yone einago ako ago kako. ²⁷Yone einagokepa Akolaliyo mana-pala papete akenemo wene takakale panagome Akolaline bokuke eya wa wia mekapianey.

Ne naniko pomotoane anu agale oa aua yawateko agopa namolo takoane moane wetekou. Nitikolu einago pokome ne poateka ka nodokakapima poo wa panagome wia mekapianeya.

²⁸Kipala i ukumo yakoe. Papete atoame opiane ali peya keku kamotoa Yone einagopa ako kako. Onepa nitane agoke eya wane uku. Anu uku agale yakoa mootokoa Akolalike lukoa meki-kitipa keku ali atoameke Yone moa patukako wa Yesuyo akeneya. ²⁹Yesuyo okamo eni yatekete ali atoa peyameka takesi kue motokama yakene ali-kitameka ee nimini okono, Akolaliyo kiyoke-kama tokono, ke wa Akolali kei pia kakeneya. Yoneyo kiwi ue motokaneyake ni akeneya. ³⁰Parisi ali-kitameka Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitameka nitameneya. Nipa Akolaliyo kini toatekoile wene toopiane toa toamadete wakeneya. Yoneyo kiwi ue motokameneya tokome nitaneya.

³¹Nitaneyake Yesuyo eya wa akeneya. No kaku-pete meki-kitipa kini tikileke ikilepa edeya adeka plane uku patu. Eya adeka plane ukuno, yakoe. ³²Mati-kiti makesike ulu toonali yotokete padeka-kitame eka e mati-kiti-pala kayo ekete ekete

tiabu toa kawati wa totome tulutu eya pukapekokolo yateketeke toamokoi. Nitamokoile enekete toto tumai meou toa komo lo oa kakoloka enika enileka kote tokale tumai meamadete wakoi wa ulu tootapekete akeneya wa Yesuyo pedoa agale akeneya.

³³Nitoapa pine toaweaa okome okome Yone einago nokome padeya neeka gerepi po ku ueka noameneyake ipono oneke awitaneya tokome ni toko wa kime tea agale oa kakoi. ³⁴No Ali Yatenane Oyago eya kuya neeka gerepi po ku ueka nakule enekete ekete no i agopa nee kitipu kakoa noa gerepi po ku ue noa pia toko. Takesi kue motokama yaki ali-kiti-palaka Akolaline agale tagoa toamiki yene-palaka no i agome oya patu piko wa kime akoa agale iki. ³⁵Nimo wapa ikiyake tone agale yakoa motiki peyame ekete mone inapa Akolaline peku noa tadiki wa Yesuyo akeneya.

Poanele Toa Meane Atoame Yesuno Kawatake Padeya Kalono Taneya Pekoa Yotokanemo

³⁶Parisi ago padame Yesu one yapu nee noano noo wa okale nipa pata wa einagono yapu pome mekome nee nakeneya. ³⁷Eni takepa poanele toa meane atoa pade meaneya. Yesu Parisi agono yapu ponome mekome nee nako wa akenemo yatekome padeya kalono taneya aua Yesu mekata nekeneya. Nipa alabase wa akene kueme latiane mete keneke mekoa aua nekeneya. ³⁸Nitoapa Yesuno mukiti lono nome kakome komo oa kakeneya. Yesuno kawatake komo loba pitikakome tege takaneyake one ludukiya witane pineme kawake pitane komo kqa one kawata nunu oa eina kalono taneya pekoa yotokoa taneya.

³⁹Nitikale enekome one yapu meatono noo wa Yesu-pala akene Parisi ago tepene wene kibusokome okome i agodo Akolaline agale akako

ago meadekalepa nipa i one kawata mitikamotoko atoapa poanele toa meane atoa wa wene too wa wene kibutukoa meaneya. ⁴⁰Nitikale Yesuyo einago-pala okome okome Saimone nepala agale ouno, yakamene wa okale okome Tikisago nipa yakouno, amene-kale okome ⁴¹ali takutame odenagonoke kue nami kakoa oia motaneya. Nipa panagome kina egeme kadukoa (50) nami kakoa oia motaneya. Ni padena agome kina noime kadukoa (500) nami kakoa oia motaneya. ⁴²Wa naniko einagota kini eni nami wiatekoi oi nokale kue toamokale enekome pinagome onena kue oto wa moamou wa kinike eina kue oto moameneya. Nile tokalekepa panago kue pinalike wene mekoa keneya memotoa padena ago oneke wedoa wene mekoa meaneyano, kue pinalike wedoa wene mekoa mekago mani ago-pe wa pitia yatekale ⁴³Saimoneyo okome kue tubeya nami kakoa oia motokagopa pinalime oto wa tubeya moameneyano, einago tadia pinalike wedoa wene mekoa meaneya wa okale okome wini okopa nimini oko wa Yesuyo akeneya.

⁴⁴Yesuyo nimo ootokoa einatoa lono peketapekome Saimone-pala okome i atoa i mekono ena. Nopa neke yapu tuapeane ugu nokouna-pete anu kawake kakene kege koatekouna uepa pelesi kagonoke neme pekoa pikamokana. Nitamokanake i atoamepa anu kawake kakene kege one komo ueme tege takoa one pineme kogoia tokana. ⁴⁵Nemepa no nunu wamokanake i atoamepa neke yapu nokounata titimoa anu kawata pa nunu okoa meko. ⁴⁶Nemepa anu wagoke welo eya pekoa yotokamokanake i atoamepa anu kawatake padeya kalono taneya pekoa yotokatapeka. ⁴⁷Nitikakano, nepala ukumo yakamene. I atoa one i wene wedoa mekoa mekome tokolepa one poanele padele padele toma nokake mekane po letu wete kekamu taneya tokome ni toko. Wa panago one poanele natele tuku wa wene piko agopa one poanele tokake mekane po letu keaneya mekomepa nipa one eni po letu kekane agoke wene wedoa mekamoko wa Yesuyo akeneya.

⁴⁸Nimo ootokoa Yesuyo einatoa-pala okome neke poanele toma nokake mekane po letu kekamu taneya wa okale ⁴⁹one-pala opia mekoi-kitame oote tekete ekete i agomepa i atoame poanele toma nokake mekane po letu kekamu tuku wa okome okopa edane ago mekome oko patu-koli ⁵⁰Yesuyo einatoa-pala okome nooke wini wene tugoa meke tokolekepa ne toa motaneya mekono, tepe kolotini mataketaneya poano pa wa wetekaneya.

Pade Atoa-kitame Yesu Auapema Nekenemo

8 ¹Naniko keneya Yesu ali atoa pitikoika tubeya takeka nateya takeka kutu pima yakomepa Akolaliyo ali atoa talo tokome tokomo kini wene epetekanemo i i wa mo wima yakeneya. Nitima pokaka one oyalawe tuku kakoa (12) ali-kitame koua pekeneya. ²Pade atoa-meneka koua

yakeneya. Einatoa-kitipa namolo ipono awitaneya mea eya kuya yene taneya mea taneyake Yesuyo kini tane yene latekoa ipono-pala takoa poe wa latekaneya. Pade atoapa Maria one pade ibini Magadala. Einatoake ipono tatono kakoa (7) awitaneyake Yesuyo takoa poe wa wetekaneya. ³Pade atoapa Yoana. Einatoapa eyago Kuusa natono. Einagopa ako tobou meane ago Erode onekeya-kiti yopikoa kakene ago. Pade atoapa Susana. Einatoameka pade atoa-kitameka Yesu one oya-laweka auapeatono pato wa opia yakete kinikiya tatia auapema yakeneya.

Nee Lene Pitikama Pekene Agoke Pedoa Akenemo
(*Matiu 13:1-9; Make 4:1-9*)

⁴Ali atoa peya mati Yesu kakata obonaneya. Nipa ta pitikoi peya kawa obomoa note kakala taneya. ⁵Nitaneyake Yesuyo agale pade pedoa okome okome ipe pinagome ipe ludu nee lene pitikama pekeneya. Nitima pokaka nee lene padekapa ka ludu paka tadoa pitaneya. Nitaneta ali atoame kawame kautoa kugutukaneya pikata ini pitoa note napekala taneya. ⁶Ni nee lene padekapa kue yaupea patu paka tadoa pitaneya. Nitaneta tumiake itono kau tootapeaneta tokome wete eni tototokoa tuaneya. ⁷Ni nee lene padekapa tonipo pake tadoa pitaneya. Nitaneta tonipo nee lene-pala odeneka dekoa witakome tukatapeneya. ⁸Ni nee lene padekapa itono epetaneyake pitakome leau akatapea witakome ku tukilepa ege kadukaka tatigime kadukoa (100) tukala taneya wa Yesuyo akeneya. Nimo ootokoa telo mati okome okome kipala ukumo yakou wa kale piiyakoa kaki-kiti kime yakoati wane uku wa akeneya.

Akolaliyo Ali Atoa Pawe Toa Talo Toatekale Papete Kaukoa Meaneya
(*Matiu 13:10-17; Make 4:10-12*)

⁹Nitaneyake Yesuno oya-laweme neke ina pedoa okana agale pine edoa piko-pe wa pitia yatekoli okome ¹⁰Akolaliyo one ali atoa talo tokome tokolepa papete kaukoa mema nokoyake opi kiwi keleyo oyameteku. Nitikuyake ete ali atoa-palapa pedoane agale-kama oane meteku. Enipa kini leneme enekile enoa moamoa kaleme yatekimo yakoa moamoa tomotoane tekene ni tuku wa Yesuyo akeneya.

Nee Lene Pitikama Yakene Agoke Pedoa Akene Agale Pine Tqawea Akenemo
(*Matiu 13:18-23; Make 4:13-20*)

¹¹Ina pedoane okouna agale pine dikoa pikono, yakoe. Ipe nee lenepa Akolaline agale toko-la. ¹²Nee lene ka ludu tadoa pitane adeka pikounapa eya tiki yeneke okouna. Akolaline agale yakatekoa pa mekilika Setanu nokome einagale kini tepene meaneya katekamo po. Nipa einagale yakoa motikili Akolaliyo toa motokaya tokolo ni katekamo po.

¹³ Padeka nee lene kue yaupea patu tadoa pitane adeka pikounapa eya tiki yeneke okouna. Pade ali atoame eina agale yakoapa ke wa lukoa wedia meki. Nitiketeki einagale kini tepene teke wetekameneya tokome Akolalinele pa tekei takoa meki. Wa naniko kiwi etepea pomotoa ele kuleme likolopa Akolalinele takoa te witikoa waki. ¹⁴ Padeka nee lene tonipo pake tadoa pitane adeka pikounapa eya tiki yeneke okouna. Pade-kitame einagale yakoa motikiyake kinikiya mama moa ni kini kamoya-kitike wene piitikoa mea enika enile tikileme Akolalinele agale moa kautako. Nitane yene tokome k_u tuamou toa etepea yaki. ¹⁵ Padeka nee lene itono epetaneyake pitane adeka pikounapa eya tiki yeneke okouna. Pade-kitame einagale yatekilepa wene epetaneya mea yakoa motiki. Nipa ipe kakoya nee k_u wedoa tuou toa Akolalinele takoa togaki wa Yesuyo akeneya.

Labo Toekele Pedoa Akene Agale

(Make 4:21-25)

¹⁶ Panagome-kiti labo toeke udukoa yapu aua nokomepa eya toamoko. Okolo moa kaulogamo ni walai kenekeka piamoa toko. Nitameneya ali ato yapu tuapea nikita pa keleyo witamotoa tokome labo piatikiya waneke-kama udukoa piko. ¹⁷ Padele padele kaukoa toma yakolepa naniko keleyo witatekole toko. Padeya padeya paigakoa pikoya-kiti naniko keleyo pikale peyame enetapei. ¹⁸ Nipa Akolalinele agale paya nou toa yatekayano, wedoa yakoa moamene. Akolali one i peku wedoa nako agopa nipa Akolaliyo one pekupa wedoa lawetema poo. One peku alekoa nakagopa nipa one alekoa nakene pekupa wene toane noane tuku wa wene pikoyake Akolaliyo agopa takoa atukoo wa Yesuyo akeneya.

Yesuno Nine Wamene-mikitike Akenemo

(Matiu 12:46-50; Make 3:31-35)

¹⁹ Einapetepa Yesuno nine wamene-mikitika nokoli ali atoame edea takatapeneya tokome one kakata lekoa poatekoi kene piameadeka. ²⁰ Nitoo pa kakoli enekome panagome nek_u nekameyo-mikiti ne enadete akolono note kakina wa okale okome ²¹ Akolalinele agale yakoa tiki ali atoapa agauaka anu wamene-mikitika eni wa Yesuyo akeneya.

Pupulege Tadalita Uu Okoa Kakeneya Kawikanemo

(Matiu 8:23-27; Make 4:35-41)

²² Padepetepa Yesu one oyali-kiti-pala ue dipike peapetekoa pome mepokome okome ue mine eka matanuke mea patoe wa okale mea pekeneya. ²³ Mea pokoika Yesu mea atu pitaneya. Atu eni pitikakoa ue mine pupulege tadalita uu oa ketipea awitikanokome ue-pala pewikanokome ue dipi patua pitoa atukademe taneya. ²⁴ Nitademe tokale

one oyali-kiti one pitikaya liti tegeteka tegeteka toa mekete kamotokakete ekete Ali Muno Ali Muno toto ueme atukamedekono, kamoā wa okoli kamokakome pupulege-pala pewikakoa kakene ueta kikoa okome okome kapakoa wa wa okaka teigalogakome tooko lapa eyaka wametekoa kilikoa meelogaka. ²⁵Nitōa teitatapekale one oya-lawe kikoa okome okome nooke wedoa wene tugamekete tadiki wa okale oote tekete ekete pupulege ue minetameka i agome ta wa okole eni yakoa tokono, Yesupa edoa ali kakome tokoto patu wa piti tokale ka oa kakeneya.

Yesuyo Ipono Awitanē Ago Latekanemo

(Matiu 8:28-34; Make 5:1-20)

²⁶Galili ue mine eka matanuke ue dipike eni mea pote Gegesa yenane take witapaneya. ²⁷Galili ta-pala eni tata eni ue mineme oto piitakutkaneya. Yesu eni ta matanuke katēpitakaka ipono awitanē ago pade ali atoa pitikoika kawa kotua nekeneya. ²⁸Einagopa koto mamina kawamoā yapu kilikoa piamoa taneya. Nipa ali atoa oloyo toai taneka pa yakeneya. Ni ago Yesu kotukome one kawane pitakome ka telo okome okome ako odene meko Akolaline mana Yesu nepa nopala edele toade noka-pe. No tete meamoano, wa-ye wa kowitaneya. ²⁹Nipa Yesuyo poane ipono ne winago takoa pa wa okale tokome kowitaneya. Eni ipono einagoke lugutukoa awinokale ete ali-kitame dekoa moa kapa po kakoa kapa tepo mekoa tokala taneya. Nitikolika kugutukoa tadekatapekale iponame einago ali piamene ta ludu leau akōa aua yakala taneya. ³⁰Nitane ago Yesuyo yatekome okome neke ibini te-pe wa okale okome anu ibinipa pitikali wa akeneya. Nipa oneke ipono peya mati awikolokaneya tokome ni akeneya. ³¹Nitaneyake ipono-kitame Yesu kowitikete ekete geyo nine plane koa keneke wetekamea wa kowitaneya.

³²Nipete einakeya liti tonō kebonoke kai peya mati kimi ke noa kakeneya. Nitaneyake ipono-kitame kowitikete ekete toto opi kunuka kunu kaike awiponoono, wetekoa ta-koli okome ³³nipa poe wa okale takoa pootapekete e kai-kitike awipaneya. Nitikoli einaka eina kai tonō payaneke kawa palake ketipea kikilikoa pote atutapaneya.

³⁴Nitikoile enekete einaka eina kai egetane yene pitoa pootapekete ali atoa ta latia pitikoikaka tayo yapu luduka eni tanemo oa pupitikama pekeneya. ³⁵Nitikoli yatekete edele taneyake ikiti patu wa enadete nekeneya. Nitōa Yesu kakata note enekoli ipono takoa pootapeane ago mamina kakeneya Yesuno kawane wene kiyō akaneya mekale enekete ekee wa piti mati tokale kakeneya. ³⁶Nitikoli eida kakete enile tokale enane yename ete dika dika wa Yesuyo ipono awitaneya yakanakago latekanemo tōawea akeneya. ³⁷Nitikoli yatekete eni Gegesa take mekoi peyame kini ta tewitikoā pa wa Yesu kowitoa kakeneya. Nipa tepene piti lobutukale kakete ni akeneya. Nitikoli ue dipike peapetekoa poademe

kakaka ³⁸ipono takoa pootapeneya mekagome Yesu ne-pala odenekata yatono pato wa kowitikale okome nitamatono, ³⁹neke yapu poano pa. Akolaliyo ne-pala tokamo tubele eni tokana ali atoa eneke toaweana oano pa wa wetekakale ali atoa ta latia pitikoika pokome Yesuyo tubele toa one latekoa tanemo i i wa oa pupitikama pekeneya.

Tobou Agono Kono Tuaneyake Kamotokanemo
(*Matiu 9:18-26; Make 5:21-43*)

⁴⁰Yesu Galili ue mine oka lono wakapea nokale ali atoame ke wa wedia makutukoa motaneya. Nipa peyame one nomotoa nepia kakete ni taneya. ⁴¹Nitoka kakoika Dairasi wa ibini akene ago losu yapu yopikago nokome Yesuno kawane witipitakome one yapu wete noo wa kowitoka kakeneya. ⁴²One konakoma one odene opiane kono tuademe yene taneya pikale ni akeneya. One kono opitikaneyake mali tuku kakoa (12) tadiya ponokale tuatoa meaneya.

Einagome ne noo wa kowitikale nitouno patoe wa Yesu poademe pokale ali atoame Yesu apua takoa unukamoa pekeneya. ⁴³E ali atoa pakeke eya atoaka mali tuku kakoa (12) ponoka toa kamate yokoa kakene atoaka Yesu litima nekeneya. Papete einatoa dokosa ali mekoika latekamotoa pokala taneyake padameka one latekakile toameneya. ⁴⁴Nitaneyake einatoa Yesuno mukiti lono lekama nokome one tokoo kakene mamina nami mitikatekaneya. Nitikale eina eina one kamate pegetoa yotokana toa yoameneya teitatapeneya. ⁴⁵Nitikale Yesuyo noanu teyo mitikakato-pe wa okale peyame no mena wa okoli Pitayo okome Ali Muno ali atoa apua takoa ne unukamoa mitikakoa tikino, dekolo oko-pe-kale okome ⁴⁶padame no mitikakile toka. Anu tele padeke weamutukome tadekolo ni uku wa Yesuyo akeneya. ⁴⁷Nitikale inakeya teitakale akedekono, i ago mitikakoule one-pala kaukoane meamele toamoko wa einatoa kolu kolu nokale Yesuke nokome kawane witipitaneya. Nitikome e yene kakakoa eya takamotoane yoname mitikatekakou wa one mitikatekakale eina eina latekakanakamo toaweana okale okome ⁴⁸anu kono nooke wini wene tugoa meke tokoleme ne latekakolo uku. Neke tepe kolotini kilikoa pimoto no pa wa wetekaneya.

⁴⁹Yesuyo nimo oa kakaka tobou agono yapu pitikakago pade nokome okome neke konakoma tukome tukano, mone i tikisa ago polipo takakoa kawamea wa okale yatekome ⁵⁰Yesuyo tobou ago-pala okome okome no i agome neke kono oyake latekamele toko wa piti toameneya mekalepa latoa kawoo wa oomotokome ⁵¹yapu pome kakome okome Pita Yoneta Yame toa akomane etene ninetaka no-pala opia namene. Ete yene akolono meati wa tuapea pekeneya. ⁵²Nitaneta tumaike nekene ali atoa peya tuatoake komo kata pitikoa kakeneya. Nitikoli enekome Yesuyo okome i akoma tukome tuaneya menano, pa atu pia mekono, komo

wameo wa okale ⁵³peyame i akoma etene tukome tukano wene tekete tokome Yesu yau takaneya. ⁵⁴Nitimotoake eina akoma tukome tuaneya pianeta pokome one yono mootokoa kayo okome okome anu akoma wete kamo wa okaka ⁵⁵one yomini wakapea nokale wete kamokoa kakeneya. Nitoo kakale okome one nee wete takoa lawetoe wa Yesuyo akeneya. ⁵⁶Nitaneyake etene nineta wene kainya pianeya kakoli okome anume i tukumo toawe wamea. Pa kini lukoa meati wa oa tukaneya.

**Yesuyo One Oya-lawe Tuku Kakoa (12) Akolalinele Takama
Pomotoa Wetekanemo
(Matuu 10:5-15; Make 6:7-13)**

9 ¹Yesuyo one oya-lawe tuku kakoa (12) one kakuta oboa noe wa kayo oa motokome okome noanu tele patu kautakoa kakete eya toma poatino poe. Ali atoake awitane ipono takoa poe wa wetekatapea kini tane yene latekoa toma poatino poe wa moa wetekaneya. ²Nipa Akolaliyo ali atoa pawe toa talo tokome tokomo i i wa oa aua yawa kini tane yene latekoa tomotoa wetekakome okome ³kiwi eni peketepa pa pima yamene. Nipa iti toua moamoa ka ua poamoa palawe waneka kueka ua poamoa tamene. Kini tugini mamina odene kakeneya pekete pade-pala aua poamoa tamene. ⁴Nitoo pima yawa ta padeka pote meketepa yapu yapu yawameneya eida odene yapu-kama mea kawa pokala tamene. ⁵Nitima yakoli pade yapu pitikoi-kitame kini yapu noe wa makutukoa moamokolipa nipa kini yapu tewitikoapa Akolaliyo kiwi kote motokolo tuku wa kini kawake kakene kege kōketikoa tewitikoa pokala tamene wa Yesuyo wetekaneya. ⁶Nitaneyake ali atoa ta latia pitikoika pima yakete Akolalinemo i i wa mo wia kawa kini tane yene latekoa toawineya pekeneya.

**Erodeyo Yesunomo Yakanemo
(Matuu 14:1-12; Make 6:14-29)**

⁷Tobou ago Erodeyo enika enile tanemo-kama yakatekoapa wene kainya pianeya meaneya. Yesukepa pade-kitame ekete ali atoa ue motokama yakana Yone tukome tuaneyake wa kamo noko wa oa, ⁸wa pade-kitame ekete Ilaida taatekoa noko wa oa wa pade-kitame ekete Akolaline agale papete akane ago tukome tuaneyake kamo noko wa agale oa takoa pilia kakeneya. Nimo okoimo yakatekoa Erode wene kainya pianeya meaneya. ⁹Nitikome okome Yone kabe teigamotoane tokounano, i tanemo-kama yateku agopa te patu wa Yesuno lene timini enademe akeneya.

**Yesuyo Ege Egeta Kadukoa (5,000) Ali Nee Lawetanemo
(Matuu 14:13-21; Make 6:30-44; Yone 6:1-14)**

¹⁰Yesuno Aposelo ali tuku kakoa (12) Yesu mekata wakapea nekete kini toma yakoinakamo i i wa ootapekoli okome nipa padeka poti

witimotekete patono noe wa Besaida wa ibini akene take aua pekeneya. ¹¹Nitaneyake Besaida take pekete tiki wa akenemo yakamotekete ali atoa one eni mekata litia nokoli oneme makutukoa motaneya. Nitoapa Akolaliyo ali atoa talo tokome tokomo i i wa toaweaa oa kini tane yene latekoa taneya.

¹²Lou eni pene pipademe tokaka one oya-lawe tuku kakoa (12) one kakata eida nekete ekete ipa ali atoa piamene taano, ali atoa ta latia pitikika tayo yapu luduka pote nee topo toa pipoatino poe wa wetekamene-koli okome ¹³nitamouno, kini noatiki neepa kime motokoa lawetamene-kale ekete tone neepa palawe wane ko kakoa-pala mou yomo takuta toa eni-mene odene pikono, i ali atoa adekoa noatiki toa totome nee edoa topo toa motokapomotoa-pe wa akeneya. ¹⁴Nipa e yene kakene toa oi motokoli ali ege egeta kadukoa (5,000) tadiya kakedekoli ni akeneya. Nitaneyake i yene ege kadukako toa-kama (50) payapono pia mekala tomotono toe wa Yesuyo okale ¹⁵e yene peya edikoa kilikoa mekatapeneya. ¹⁶Nitikoli palawe wane ko kakoa-pala mou yomo takuta toa moa pikoa kakome ate tibuke nepikakome Akolali-pala ke wa ootokoa popimotokome i ali atoa tatikoatino poe wa one oya-lawe mekala taneya. ¹⁷Metekale moa tatika tatika topokoli peyame moa noa tagatapea kitipu meaneya. Nitaneyake kugu paka pitaneya wekotoa moa ua ka katika tuku kakoa (12) mako puputua moa pianeya.

Pitayo Yesu Nepa Keraisu Wa Toaweaa Akenemo

(Matiu 16:13-19; Make 8:27-29)

¹⁸Wa padepete Yesu witimotokome pome mekome kowitikata one oya-lawe one-pala eida opia mekoli pitia yatekome okome ali atoame no te kaku wa ikiti-pe wa okale ekete ¹⁹pade-kitame ne einagopa ali atoa ue motokama yakanakago Yone wa oa ni pade-kitame ne einagopa llaida wa oa ni pade-kitame ne einagopa Akolaline agale papete toaweaa akane ago tuutukaneyake wa kamoaa nokome toko wa iki wa okoli okome ²⁰nimo wapa akedikiyake kime no te kaku wa iki-pe-kale Pitayo okome nepa Keraisu Akolaliyo one wa papete takoa kakapiane ago wa akeneya.

Yesuyo One Tete Moa Tua Toatekamo Toaweaa Oopianemo

(Matiu 16:20-28; Make 8:30-9:1)

²¹Nitaneyake Yesuyo okome okome Pitayo ina okamo odene ago-palaka toaweaa wameamene wa ootokoa okome ²²no Ali Yatenane Oyagome tete-kala moane kawou. Nipa Kanosolo ali-kitika Akolalike lodo yotokoai tiki tobou ali-kitika Mosesene totono pine toa olaukoa tiki ali-kitika enika eni ali peyame no kote tokale wawa wia tukoi. Nitikolika ta tebolo takoa pataka-pete Akolaliyo moa kamotokoo wa Yesuyo akeneya. ²³Nimo ootokoa e yene peya-pala okome no i ago litima nou wa wene

pikagopa nekele tewitikoa wamene. Nipa ne wia dekatiki yomo aua nou toa tete moko kakeka no litima namene. ²⁴One kepenema mama motokome tukaya wa piti motoko agopa etepea tua poo. Nitameneya no einagoke toane tuou wa one kepenema mama moamoko agopa pa mea kama poo. ²⁵Panagome-kiti one yomini atukome atumotoake itonoke pia kawa tokoya peyado mootapeadekalepa edeya weike moamoo. ²⁶Panagome noka anu olaukakou agaleka ya motokome wakalepa nipa no Ali Yatenane Oyago telekole toane wakapeane nekene oneka ya moane waou. Agetaika one wene kiyo akeneya meki edelo ali-kitika pa teleta tootapeneya meki toane meane wakapeane nekene nitou wa Yesuyo akeneya. ²⁷Nimo ootokoa okome ita kaki-kiti padeka-kiti wete tuameneya mekete Akolaliyo ali atoa pawe toa talo tokole enoi wa Yesuyo akeneya.

Yesuno Lene Timini Eya Pa Tootapenemo

(Matiu 17:1-8; Make 9:2-8)

²⁸Yesuyo einaka einamo ootokaneyake ta pataka ketepo kakoa (8) tadia ponokale paka witimotokome pome tono tobouke Akolali kowitademe ate lewia pekeneya. Nipa Pita Yameta Yone toa aua pekeneya. ²⁹Aida kowitoa kakaka one lene timini padele tootapea one kakene maminaka yati yati toa ake tootapea taneya. ³⁰Nitaneya kakata ali takuta Mosese Ilaidata kotikatapea nekete one-pala ko oa kakeneya. ³¹Nipa pa teleta tootapeneyata kaketepa oneke papete oa plane toa taatekakome Yerusaleme take pokome tuateka ko oa kakeneya. ³²Nitoo kakoika Pita one oyagotaka pia kadukatapea mea kamokoa enekoli Yesu pa tootapeneya kakenele enoa one-pala opia kakene agotaka enoa taneya. ³³Einagotame Yesu tewitikoa poadete pokoika Pitayo okome Ali Muno kiwi ko oa kakita toto odeneya kakono, epetekono, neme nitika wa okalepa nipa aga yapu tebolo Mosese kita Ilaida toa kini wikakakala too wa akeneya. Enipa wene bebo akatapeneya kakome wene toamokome akeneya. ³⁴Enimo oa kakaka wedome agopa takoa kauma nokale Pita one oyalitaka piti tokale kakeneya. ³⁵Nitoo piti tokale kakoika wedo keneke agale ludu nokome okome wini agopa anu mana anu takoane kakapikou agono, one oka toa yakoa tamene wa okale ³⁶yakoa enekoli Yesu odene kakedeka. Nitaneyake kini eni enekoinakamo enipete-mene pa kini luaneya mea odenago-pala i i wa toawea ikileka toameneya.

Ipono Awitaneya Meane Mati Latekanemo

(Matiu 17:14-18; Make 9:14-27)

³⁷Podolikama eni tono tobou wane kōa pokoli ali atoa peya mati obomoa Yesu kotunaneya. ³⁸Nitoo oboa kakoita panagome kayo okome okome Tikisago, anu manago i pikono, ena. Onepa anu odene opikouna agono, enoa latekakamene. ³⁹Oneke ipono awinokolo ka wa

telo ootapekala toko. Nitane ipono awinokome peteka peteka tokolo timini kabunuke lako k̄au yotokoa kakala toko. Nipa mati tewitikoa poamademe wakala toa dika dika toamene tete mekala toko. ⁴⁰Nitikala tokolo tekene neke oya-laweme eni ipono takoa wetekakoe wane auane nokounake takoa wetekaku pekete wili toa wakoi wa etename akeneya. ⁴¹Nitikale yatekome Yesuyo okome ae ipete meki-kiti kime Akolalinele takamo wene moa koiganeya mea tikino, kini eni poane wene tewitikoa wamotoane edoane nepiane meamou wa ootokoa matiyane etene-pala okome neke mana mati no kakuta aua noo wa okale ⁴²manago noka noka ipono awinokome itonoke telo moa pitikoa peteka peteka takaneya. Nito kakaka takoa pa wa Yesuyo ipono takoa wetekakome mati latekaneya. Nitoapa neke mati ino moa wa etene metaneya.

⁴³Nitaneyake Akolaline tele patu kautakoa kakome tokale enekoi peyame ilepa i tokono enatōe wa k̄a oa kakeneya.

Yesuyo One Tuatekamo Lokoa Akene Agale

(Matiu 17:22-23; Make 9:30-32)

Yesuyo padele padele tokaleke e ali atoa peya wene kainya pianeya kakete k̄a oa kakoika Yesuyo one oya-lawe-pala okome ⁴⁴kiwi-pala i ukumo wedoa yakoa moa wene taneya meati. No Ali Yatenane Oyalipa pade ali-kitame wimotoa panagome ete moa meademe toko wa okale ⁴⁵yateketeke kini wene agopa takatapeneya tokome wene toameneya. Nika neme wini okopa edemo wa eke oko-pe wa yakamene piti tokale meaneya.

Kiwi Kako-kitipa Mainago Ako Ago-pe Wa Oa Takoa Pili

Pili Toa Kakenemo

(Matiu 18:1-5; Make 9:33-37)

⁴⁶Yesuno oya-laweme kiwi kako-kitipa mainago ako tobou meateko ago-pe wa oa takoa pili pili toa kakoika ⁴⁷kini tepene pikoi wene teta enekome mati pade motokome one kakaya liti kakakome okome ⁴⁸panagome-kiti dikane de mati deya nooke toa makutukoa motokomēpa nipa no eni dekoa makutukoa motoko. Ni panagome-kiti no makutukoa motokomēpa nipa no moa wetekaka ago dekoa makutukoa motoko. Anu oya-lawe kiwi keku agopa Akolaliyo ako ago tetepo takoa meko wa Yesuyo akeneya.

Kipala Poi Teiamoko Agopa Kipala Kibutua Kako Ago Eni Wa Akenemo

(Make 9:38-40)

⁴⁹Yoneyo Yesu-pala okome okome Ali Muno anu ukumo yakamene. Panagome neke ibini wedekoapa ali atoake awitane ipono-kiti takoa wetekakala tokale totome enekoo. Einago toto-pala opia yako ago

toamokolo tokome wa pade dikamea wa kiko a okoo-kale okome ⁵⁰ toa kamotono, wa pade edikoa kiko a wameamene. Kiwi-pala poi teiamoko agopa kiwi-pala oya kakoa auapeko ago eni wa Yesuyo akeneya.

Sameria Yename Yesu Wakenemo

⁵¹ Akolaliyo Yesu a tibuke aua poateka tigotokale Yerusaleme poad a wa pitimoa pekeneya. ⁵² Nitoa poademe pokome ali pade-mene patepoe wa wetekakale pote Sameria yenane ta padeke Yesu noatekale nodokakadete pekeneya. ⁵³ Nitikoli eni take yename ekete einago Yesu mone Yerusaleme take poademe pokono, Yu ago tadekono, makutukoa moamato wa wakeneya. ⁵⁴ Nitikoli enekete one oyalita Yame Yonetame ekete Ali Muno toe a tibuke itipono akeneya pitakome i yene wia nootapemotono ta wa totame Akolali kowitikamot a oko-pe wa okoli ⁵⁵ Yesuyo ete peketapekome wawe wa einagota kiko a oomotokome ⁵⁶ one oya-mikiti-pala pade take pekeneya.

Yesu Litima Pekete Toatekomo

(Matiu 8:19-22)

⁵⁷ Yesu one oya-laweka ka ludu kutu potokakoa panagome Yesu-pala okome okome ne pokoka litima pou-kale okome ⁵⁸ yanai ini eya kini piatiki yene pikoyake Ali Yatenane Oyago pade no naliyomo mokoane piatekuyaka toamoko wa akeneya. ⁵⁹ Wa panago-pala one pukuka litima namene-kale okome agetai tuaneya pikono, oloyo toomotekene nee litima nou-kale okome ⁶⁰ Akolalinele takamekete tuaneya piou toa pa meki-kitame tuane ali atoa oloyo tomotono, tokamota. Akolaliyo ali atoa pawe toa talo tokomo oa pupitikapoano pa wa Yesuyo akeneya. ⁶¹ Wa panagome okome Ali Muno ne pokoka litima noadene tukuno, nitadeneke namolo takoane anu yapu pitiki-kiti tebeane lionate opou-kale okome ⁶² panago one nokana lono kabe takakoa pou toa tokome one namolo tokanakaleke wene piitikaneya mekomepa nipa Akolaliyo talo toko take pamele toamoko wa Yesuyo akeneya.

Yesuyo One Oya-lawe 72 Takoa Motokome Akolalinemo Oa Pupitikamot a Wetekanemo

10 ¹ Wa naniko Ali Munoyo one oya-lawe ege odepeta kadukoa wa lene kolo kakoa (72) ali-kiti takuta takuta wa takoa moa wetekakala taneya. Ali atoa ta latia pitikika tayo yapu luduka one nani noateku toa kiwi namolo takoa pima yawatino poe wa wetekaneya. ² Wetekakome okome ipe nee kakoya wakoa momot a nodokoa kibutukakoa kakoyake eni ipe ludu wakoa moatiki yene natetekoa kakino, Akolali eya wa kowitikamene. Ipe nee kakoya wakoa mou toa neke ali atoa motokamotono, neke pupu yene wete takoa moa wetekoano

ta wa Akolali kowitamene. ³Poatino poe wane wetekakilepa lene pianeya yo tane tue-kiti yakika sipi sipi kai tine moane wetekou toane tukuno, eya toma pamene. ⁴Kue ka ua poamoa ni padeya-kiti uatiki kaka ua poamoa ni kawa yeneka mekoa poamoa tamene. Pake pake ali atoa kotuketeka ko wameneya pa ponokala tamene. ⁵Yapu pade tuapea peketepa i yapu pitiki-kiti tepe kolotini mataketikoa meamene wa namolo takoa amene. ⁶Nitoa ootokoa kakete enekoli wene ko akeneya mekago meadekalepa kini okoi agale einagoke weamutukome one tepe kolotini mataketikoa mekoo. Dikane ago pade eida meameadekalepa nipa kini oa metekoi agale pedekome pinali-kiti kiwike weamuoo. ⁷Panagono yapu tuapea peketepa pa eida-kama meamene. Nee ue eya takoa metekoiya moa namene. Ni edoa-mo. Panagome-kiti panagono pupu takakolopa one eni pupuke kue eya moateko toa pupu pinagome meamedekolo ni ukuno, yapu yapu pima yawameamene. ⁸Ali atoa ta latia pitikoika pokoli makutukoa motekete ue nee eya takoa lawetekoli padeya kekaneya latikameneya peya moa namene. ⁹Nitoapa yene taneya pikoi-kiti kini tane yene latekoapa eya wa oa tamene. Akolaliyo ali atoa pawe toa talo toateko tigotokama noko wa amene. ¹⁰Wa ta padeka pokoli makutukoa moamokolipa nipa kini yapu ludu patukakete ekete ¹¹kini ta ludu piko doo tone kawake kakeneya opi tadekakilepa kiwi pubu ekete tokono, eya wa wene taneya meati. Akolaliyo ali atoa pawe toa talo toateko tigotoma noko wa eni yene tewitikoa pamene. ¹²Ae, wipitia ta pataka-pete Akolaliyo ali atoa takoa enoa kibu motokomepa kiwi makutukoa moamokoi yene dika dika toamene tete meoo. Nipa Sodome take yename poanele tubele-kama tokoike nami wia tete meteka toa moa patukoa tete ako mati meoo wa Yesuoy akeneya.

**Korasine Besaida Kapaneame Ta-meneke Pitikoi Yename Yesu
Wakeneyake Akenemo
(Matiu 11:20-24)**

¹³Ae, Korasine ta-pala Besaida tata pitiki yene kiwi pubu ukumo yakoe. Kiwi pakeke ele kule tubele mati toma yakounakale mone Taia Saidone tata ludu toma yawou tokapa nipa kini namolole tewitikoa wakete palu watea kuku yotokatapea toi toka. Mone yenameke dikoa wete toi tokake kime pade nitamokoina. ¹⁴Akolaliyo ali atoa takoa enoa kibu motoka-petepa mone Taia Saidone tata pitane ali atoa tete meoo. Ae, eni tete meteka toa moa patukoapa Korasine Besaide tata pitiki yene kiwi dika dika toamene tete meoono, nepiamene. ¹⁵Ae, wini Kapaneame take pitiki yenepa Akolaliyo kiwi a tibuke moa kamotokoono wene pianeya meki-pe. Akolaliyo nitameneya poane take poe wa kiwi moa pitikoo.

¹⁶Anu oya-lawe kini agale yateki yenamepa anu agale-pala dekoa yateki. Kini agale yakamoa kiwi waki yenamepa anu agale-pala dekoa

yakamoa no waki. Anu agale yakamoa no waki yenamepa no moa wetekaka agono agale-pala dekoa yakamoa one waki wa Yesuyo akeneya.

Moa Wetekane Ali-kiti Wakapea Nekenemo

¹⁷Yesuyo ege odepeta kadukoa wa lene kolo kakoa (72) moa wetekane ali-kiti one mekata wedianeya wakapea nekete ekete Ali Muno neke ibini wedekoa ta wa okoole poane ipono-kitameka yakoa tokoi-koli okome ¹⁸Setanu a tibu kawa pitakitikakale enekou. Nipa katiapale tane tetepo tootapekome pitakale enekou. ¹⁹Yakoe. Ali tania tukako kaya-kitika kaala-kitika wia kautakoa ni kiwi-pala poi teiane ago Setanuno tele moa kawikoa toino, anu tele patu kautakoa kakete nitoi wane eni toatekoi tele lukakouna. Nitikounano, padameka kiwi toa potokamele toamoo. ²⁰Takoa poe wa ikili ipono-kitame yakoa tikike wedia kawameamene. Nitameneya, Akolali a tibuke mekome kini ibini one bokuke wia mekaneyano, kee wa wedoa wedia kamene wa Yesuyo akeneya.

Yesu Wedia Kakome Akolali Ke Wa Akenemo (*Matiu 11:25-27, 13:16-17*)

²¹Einata einapete Yesu Epetane Yomini patu kautakoa kakome wedikome okome Atai Ali Muno itono tibuta yopia kako ago nepala ke wane uku-ye. I uku agalepa pa nana mati keneya meki-kiti i i wa neme wene taka taka tokoyake itono peku wene toa naki-kiti wene takameke pa neke luaneya mekono, ke wane ni uku. Atai, neke widikakepa neke epene wene-kama piko toa litiapa dikou wa wene toopikanakale taatekoa toko wa Yesuyo Akolali-pala akeneya. ²²Nimo ootokoa okome Agetaiyo one tele patu kautakoa kama pamene wa one peku no lawetetapeka. Nopa dikane ago wa padameka wene toamikiyake Atai Akolaliyo wenepa toko. Atai Akolali onepa dikane ago wa padameka wene toamikiyake one mana noanume wene tuku. I alime i atoame Agetai wene tomotou wane takoane moane kakaku-kitameka Atai Akolali wene tiki wa Yesuyo akeneya.

²³Nimo ootokoa kakomepa ete-kitame yakamomotoa one oya-lawe kakoi lono ete peketapekome okome kime i enoa kakile-kiti enoa motiki ali atoapa kolotine meoi. ²⁴Kipala i ukumo yakoe. Kini leneme enoa kaleme yakoa tikiya-kiti ali kainya matiyame enoane yakoane toadiya wa papete nepia meaneya. Nipa Akolaline agale toaweake akane ali-kiti ni ako meane tobou ali kainya matiyame nepia meake enoa yakoa toameneya mea pa tuma-kala nekeneya.

Sameria Take Agome Yu Ago Auapeanemo

²⁵Mosesene totono pine toa olaukoa tane ago pade Yesu kakata nokomepa i agopa wene meane ago patu wa pitia yatekome okome

Tikisago, edele tekene meane kama pou-pe-kale okome ²⁶neme wini okolekepa Moseseno totonoke edemo wa wia mekaneya-pe. Eni agale oi motikilepa edemo wa wia mekanemo oi motoko-pe-kale okome ²⁷neke *Ali Muno Akolalike wedoa wene mekoa meamene. Nipa neke tepe kolotinime toa neke yominime toa neke teleme toa neke weneme toa tamene. Ni pinali neke wa wene mekoa mama motoko toapa yete pade ali atoakeka wene mekoa mama moamene* wa wia mekaneya piko wa okale okome ²⁸neme wini okopa nimini eke okono, wini okana toa toma pekepa nipa mea kama poo wa akeneya.

²⁹Yesuyo nimo okale one wene muno meaneya mekome akene tetepo takamotoa okome okome Moseseyo yete pade ali atoake wene mekoa mama moamene wapa edane ali atoake okome akeneya-pe wa okale Yesuyo eya wa pedoa agale akeneya. ³⁰Panago-kiti Yerusaleme ta piimotokome Yeriko take keti poademe pekeneya. Poademe pokomepa ali wia kinikiya odomoa pokala tane ali-kiti kotukale one mamina eya odoa moa layo toua witaneya. Nitikete einago tuademe pimotua pekeneya. ³¹One eni tuademe pikata Akolalike lodo yotokoai tane ago pade ka ludu naniko nokome enetekoake pa pimotua eka kebonoke kokotokoa patukoa pekeneya. ³²Wa naniko Lipai yatene ago pade einata einago tuademe pikata nokome enetekoake eina toa pa pimotua eka kebonoke kokotokoa patukoa pekeneya. ³³Nitikalala taneyake mone Sameria take ago ka ludu nome enekale einago tuademe pikale enetekoapa ela moa ³⁴pinele pome one witaneka peto-pala gerepi po ku ueta pekoa yotokatapea togotokaneya. Nititikoala one dogi kai tali waneke mekoa ali atoa dekoa piaila tane yapuke aua pome pikoa meaneya. ³⁵Nitoapa podolikama tewitikoala poademe kakome eni yapu talo tane ago kina takuta metekome okome i ago pikoa meano ta. Nee ue eya lawetekoya-kiti i kueme topo toa motokakale adameadekalepa nipa oto wakapeane nekene nami wiane kue pade meou wa pekeneya. ³⁶Eni witane ago tuademe pikata ali tebolo nokala taneyano, odene agome einagopa one oyago tetepo takaneyano, mani ago-pe-kale okome ³⁷one ela moa auapeka agopa einago eni wa okale okome nipa one eni tane toa toomoa pamene wa Yesuyo akeneya.

Maasa Mariatane Yapu Yesu Ugu Pekenemo

³⁸Yesuyo pato wa one oya-lawe-pala kutu pome ali atoa ta latia pitikoi take witapaneya. Nitikalala atoa pade Maasa wa ibini akene atoame one yapu ne noo wa makutukoa motaneya. ³⁹Nitaneyake eina atoane wamene atoa Maria wa ibini akene atoa Yesuno kawane nome mekomewa one olaukoa oka agale yakakoa meaneya. ⁴⁰Nitoa mekaka Maasa one pupu nami namita kakale tokome tepe we taneya mea Yesu mekata nokome okome anu wamene atoame anu kidene nee eya takoane pupu tomotua wawa i nome mekono, neme no ela motekepa nipa no neke wamene atoa

auapeano pa wa wetekamene wa okale okome ⁴¹ae, anu oyatoa Maasa ne-pala ukumo yakamene. Pa pupu toatekoya-kala tokoa kake teke wene keda taneya mea tepe-pala we tokolo winipa oko. ⁴²Padele epetaneledo katekoa neme toameadeko. Enilepa Mariayo anu i laweteku peku noada wa yakakoa meko. One i yakoa motokoya padame katekoa moamele toamoko wa Yesuyo Maasa-pala akeneya.

Kowitikete Oatekomo Olaukanemo

(*Matiu 6:9-13, 7:7-11*)

11 ¹Wa padepete Yesu padeka kowitoo meaneya. Kowititikoa mekale one oyago pade nokome okome Yoneyo one ue motokane yene kowitikete toatekoile olaukane toa toto olaukoa ta-kale okome ²Akolali kowitiketepa eya wa kowitikala tamene.

Atai, neke ibinipa ali atoame paya tetepo takameneya kei pimotona ta.

Neke ali atoa pawe toa talo toano ta.

³Ta patako toa-kama tone noateko nee moa lawetekala tamene.

⁴Tone tokoo poaneleke po letu mekakana keetapeamene.

Toto-pala poanele tokoi yene peya kini eni tokoi poaneleke totome po letu mekakoo toa keetapekete tekete ni oko.

Padele padeleme toto etepea liamomotono, yopikoa kamene wa Akolali kowitikala tamene wa Yesuyo akeneya.

⁵⁻⁶Yesuyo enimo ootokoa okome anu oya-lawe kiwi panago tube likonu ta likale-kiti neke oyagono yapu peke eke anu oyago pade padeka poademe anu yapu dekoa pinoko. Nitikoyake one lawetateku nee piamokono, palawe wane tebolo nami kakoane mouno mea ta wa neme kowitikale okome ⁷anu kago keteaneya kako. Anu mati-kitika no-pala atu pia mekino, kamoane meamele toamokono, teko takamea wa-kiti oo. ⁸Nimo okaleka mano wa neme oai toa kakale enekome kamo nokome neke moateko toa-kama moa menoo. Nipa ne i agopa one oyago kakono, moane menada wa moa menokoya mena. Pa neme mano wa oai toa kakaleke nitoo. ⁹Nipa kipala eya wane ukuno yakoe. Akolali kowitoo kakolipa yakoa too. Padeya-kiti tuku toa kaketepa enamuoi. Kago wi wi toa kakolipa pinagome kago pekanokale tuapea poi wane uku. ¹⁰Eni uku toa kowitoo kaka agomepa nipa one eni kowitikaya moo. Padeya tuku toa kaka agomepa nipa one eni tuku tokaya enamuoo. Kago wi wi toa kaka agopa nipa pinagome pekanoo. ¹¹Anu oya-lawe kiwi panago neke mana agome mou pade nouno mea ta wa-kiti okalepa ali tania tukako kaya pade neme yotokoa meoo-pe. ¹²Ogada mu nouno mano wa-kiti okalepa kaala pade yotokoa meoo-pe. Nitamoo. ¹³Kiwi poanele-kala tiki-kitameke kini mati-kiti epetaneya takoa mekala tiki. Epetaneya takoa moa mekala tiki toa moa patukakome a tibuke meko kiniketayopa one Epetane

Yomini kiwi meoo. Nipa one kowitikoi ali atoake awipoano pa wa moa wetekoo wa Yesuyo akeneya.

**Yesu Belesebule Patu Kautakoa Kakome Ipono-kiti Takoa
Wetekako Wa Akenemo**

(Matiu 12:22-30; Make 3:20-27)

¹⁴Wa padepete Yesuyo panagoke awitane ipono takoa pa wa wetekaneya. Agale amele toamene ipono eni takoa wetekaneyake eina agale wamene agome agale titia okale yatekete e ali atoa wene kainya pianeya kakeneya. ¹⁵Nitikete padeka-kitame ekete beita ipa ako odene meko tobou ipono Belesebulene tele patu kautakoa kakome ipono-kiti takoa wetekako wa akeneya. ¹⁶Wa padeka-kitame likoa enekete ekete neke tokolepa Akolali patu kautakoa kake tadekalepa a tibuke padele tubele witakamotono ta wa akeneya. ¹⁷Nitikoli kini tepene pikoi wene tetoa enekome okome ako odene meko tobou agoke lukoa meki yenedo kako poi toa meketepa wete atutapeoi. Odene yapu keneke pitiki-kitika ete oto wa puutakutukoa meketepa nipa yapu-kiti kilia tadatapeou toa tadoa pootapeoi. ¹⁸Edikoapa Setanuno yatene puutakutukoa meketepa edoa mea kamotoa-pe. Mea kawamoi. Noanupa eni tobou ipono Belesebulene tele patu kautakoane kakene ipono takoa poe wane wetekakala tuku wa wini iki. ¹⁹Noanupa Belesebulene tele patu kautakakene ipono-kiti wetekaku wa ikino, kini totono litia tiki ali-kitame ipono-kiti takoa wetekaketepa te patu kautakoa kakete tiki-pe. Anume takoane wetekakene tukuna toa tikino, kime no ina akoa kakinapa kapene wakoa akedik. ²⁰Akolali patu kautakoane kakene ipono-kiti takoa poe wane wetekakala tukuno, Akolaliyo one ali atoa pawe toa talo tokotapa kiwi pake wini witadeko.

²¹Telekagome tue poyo dolo eya mana patu pikoa mekome yapu yopikalepa onekeya peyapa kode moameneya pa eida pia kawoo. ²²Wa one tele moa patukoa tele tube mati tane ago nokome einago moa kautakome eya too. Einagome one tue poyo eya ika iyamepa ete yene wiane litiou wa pikoa kakanakeya-kiti odoa moa onekeya-pala kode moa aua pokome one yene tatia meetapeoo.

²³No-pala lipua meamoko agomepa nipa no-pala poi eni teigome toko. No auapeamoa no mekuta ali atoa koukoa mekamoko agomepa nipa ali atoa tadekoa litikome toko wa Yesuyo akeneya.

Ipono One Mekanata Wakapea Nekenemo

(Matiu 12:43-45)

²⁴Ipono pade panago takoa pokomepa eya toko. One koo meatekota ta pitamene ta ludu tuku toa kawa teko tokolo wako. Nitoa wakomepa one takoane wawane nokounata wakapeane pone mepou wa wene piitikoa

²⁵wakapea pome enepokolo einata do pokoa kalotokaneya kakedeko.
²⁶Nitaneya kakolo enemotokome tuku topokome ipono-kiti tatono kakoa (7) one poanele natele tomotoa poanele pine wia tagoa tiki ipono-kiti enamua einata aua noko. Aua nokolo einakagoke awitikete awitikili tokome one namolo poanele nateleka toa meake wipitikomewa poanele tubele-kama toma yako wa Yesuyo akeneya.

Ali Atoa Kolotine Meatikimo

²⁷Yesuyo enimo ootokoa kakale atoa pade ali atoa oboa kakoita kakome kayo okome okome i ago ne opia pikoa mea adu tanikakoa meane atoapa kolotine meko-kale okome ²⁸winipa nimini okoyake kolotine wedoa meki-kitipa Akolaline agale yakatekoa toma yaki-kiti eni wa Yesuyo akeneya.

Yesuyo Padele Tubele Tomotoa Likoa Enanemo

(Matiu 12:38-42)

²⁹Ali atoa Yesu kakata note-kala apua takoa kakoli enekome okome ipete kaki yename poanele wedoa toma yakina. Nipa no i ago Akolali patu kakedekalepa padele tubele mati witakamotono ta wa likoa enekina. Nitikiyake Yona einago-pala tubele mati tane toa tokale enoi. Padele pade enamoi. ³⁰Akolaliyopa i ago Yona one patu kautakoa kakedeko wa Ninepa yename wene tomotoapa Yona einago-pala padele tubele mati taneya. Eina toa Akolaliyopa one patu kautakoane kakedeku wa ipete kaki yename wene tomotoapa Yona-pala tokanakale no Ali Yatenane Oyago-palaka padele tubele mati toono, nepiamene. ³¹Ae, Akolaliyo ali atoa takoa eneka-pete Siba take ako meane tobou atoa kamokoa kakome okome Yesu kaka-pete mekoi Yu yene kime toa potokaneya wa kiwi akoa agale oo. Ni edoa-mo. Eina atoa mone atoameke Solomonono peku noademe ta padeka mati mea nekeneya. Nitaneyano, kipala ukumo yakoe. Tobou ago Solomonono keku kamotoane no ako ago nukuyake kime pade anu peku noamadete waki. ³²Ae, Akolaliyo ali atoa takoa eneka-pete Ninepa take yeneka kamokoa kakete ekete Yesu kaka-pete mekoi Yu yene kime toa potokaneya wa kiwi akoa agale oi. Ni edoa-mo. Yonayo Akolaline agale Ninepa ta ludu mo wima pokale yatekete eni yene Akolalike tepe kolotini pekoka piitapeneya. Mone yenameke nitaneya. Nitaneyano, kipala ukumo yakoe. Yona einago keku kamotoane no ako ago nukuyake Yu yene kime pade anu peku noamadete waki wa Yesuyo akeneya.

Labo Toleke Pedoa Akenemo

(Matiu 5:15, 6:22-23)

³³Panagome-kiti one labo udukakomewa nipa bokosi wane keneke potipiamoa okolo petene moa pekoka kautamoa tokome eya toko. Labo

piatiki walaike-kama moa piko. Nipa ali atoa yapu tuapea nekete eni papa keleyo toa kakale enemotoa ni toko. ³⁴Eina toa labo toele yapu pa takalogou toa kini lenetame tepe kolotini eya pa takalogako. Lenetado epetaneya kakepa nipa tepe kolotini pa takatapeneya kawoo. Ae, neke leneta poaneyatado kakepa nipa tepe kolotini yomiyomume agopa takatapeneya kawoo. ³⁵Tepe kolotini pa takatapeneya meku wa oake yomiyomu keneke mekaya tokale wedoa meamene. ³⁶Yomiyomu dedeyaka toameneya tepe kolotini pa takatapeneya mekopa nipa labome pa takalogou toa ne pa takatapeneya kawoo wa Yesuyo akeneya.

**Parisi Ali-kitika Mosesene Totonu Pine Toawe Olaukane Ali-kitika
Kikoa Akenemo**
(Matiu 23:1-36; Make 12:38-40)

³⁷Yesuyo nimo oa kakaka Parisi ago padame one yapu nee noano noo wa okale nipa pata wa pokome nee mekome nakeneya. ³⁸Nee noa mekale Parisi agome enekale one yono uele tadameneya pa mekome nakale enekome wene kainya pianeya meaneya. ³⁹Nitaneyake Ali Muno agome okome ne-pala ukumo yakamene. Parisi ali-kiti kini mete okolo eya abe kogilepa ekolo abe pa kamotoa lede tokoo abe kootapekala tiki. Nipa kepeneme epeteku wa oake kini tepene panagoneya moadiya wa tepi moa enika eni poanele toma yaki. ⁴⁰Ae, paya nou toa mekete tiki. Akolaliyo tokoo pikoya-kiti latikilepa ekolo pikoya-kitika latikome latia pianeya. Nitaneyano, tokoo ekoloka abe kootapeamediki. Enipa nimini uku-pe. ⁴¹Kini mete okolo kagono keneke pianeya-kiti tatikoa ponopene ali atoa meteketepa nipa kini mete okolo eya abe kootapeneya piou toa mea epetekoino, nitamene.

⁴²Ae, Parisi ali-kiti kime dika dika toamene tete moino, nepiamene. Ni edoa-mo. Kini yamanu ludu witakoya nee deya-kiti pilia moa oi moteketepa yonota tua pikolopa odene katekamo ipa Akolalineya wa takoa pikakala tiki. Ae, ali atoame tanele kiyotokoa takoa enoa Akolalike wene mekoa mea enika enile tobou kakoa tamedikiyake toamekete pa natele tokala tiki.

⁴³Ae, Parisi ali-kiti kime dika dika toamene tete moino, nepiamene. Ni edoa-mo. Losu yapu peketeka ibini akene yene meatikita meada wa pote mepokala tiki. Makesikeka ali atoame Tikisa ago Tikisa ago ke wa kiwi kei pimotada wa yakala tiki. ⁴⁴Ae, Parisi ali-kiti kime dika dika toamene tete moino, nepiamene. Ni edoa-mo. Kipa tuane yene oloyo toai taneka tetepo taneya meki. Nitimotoake ali atoame enameneya paya nou toa teteponokala tiki wa Yesuyo akeneya.

⁴⁵Nitaneyake Mosesene totonu pine toa olaukane ago padame Yesu-pala okome Tikisa ago winipa anu yagono-mikiti-pala dekoa akake oko-kale okome ⁴⁶Ae, Mosesene totonu pine toa olaukaki ali-kiti

kime dika dika toamene tete moino, nepiamene. Ni edoa-mo. Ali atoa padeya padeya keda tokoya kini kotomaneke moa aukou toa kini wene keda takakala tiki. Nitikiyake eni keda nateya deyaka yapetekoa ate motokamiki. ⁴⁷Ae, dika dika toamene tete moino, nepiamene. Ni edoa-mo. Akolaline agale papete towea akane ali-kiti oloyo taneka kalotokoa yapu deya wikakakala tiki. Kini kaua-mikitame eni ali-kiti wia tukama nekeneyake tiki. ⁴⁸Nipa kini kaua-mikitame tanelepa epetanele tane tetepo takoa tiki. Kini kaua-mikitamepa Akolaline agale towea akane ali-kiti wia tukama nekeneya. Kimepa eni ali-kiti oloyo taneka kalotokoa pikala tiki. ⁴⁹Kime nitoi wa Akolali wene muno meaneya mekome eya wa oa pianeya. *One agale akatiki ali-kitika one agale oa aua yawatiki Aposelo ali-kitika kiwi mekoika moane wetekakala tou. Nitikolu nokoli enekete Yu yene kime padeka-kiti wia tukoa wa padeka-kiti tete mekala toi wa oa pianeya.* ⁵⁰Namolo namolo titimoa kini kaua-mikitame one agale akane ali peya wia tukama-kala nekeneya. Eni wia tukama nekeneke nami papete wiameneyake opi kabe koukoa nami wiapa ipete kaki-kiti kiwi Akolaliyo kibu moonoo, nepiamene. ⁵¹Titikilepa wamene agome Ebele wia tukaneya. Wipitikilepa tobou losu yapu keneke Sekaraia wia tukaneya. Nipa eyata pake Akolalike lodo yoai tane walai-pala tobou losu yapu olege takoa tipi tane yapu lukuta eniyata pake Sekaraia wia tukaneya. Eni ali-kiti wia tukama nekeneke nami papete wiameneyake opi kabe koukoa nami wiapa ipete kaki-kiti Akolaliyo kibu moademe toko.

⁵²Ae, Mosesene totono pine toa olaukaki ali-kiti kime dika dika toamene tete moino, nepiamene. Akolaliyo talo toko take one peku nopadete ali atoa kago ketepono patukoa ponadete tokoiyake eni kago peatekoi kii kime toa pokoina. Nipa kiwi patukoa poamadete wakoiyake ete ali atoa patukoa ponomotoa papukamokoina wa Yesuyo akeneya.

⁵³Nimo oomotokome pokale Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitika Parisi ali-kitika one-pala timini luaneya i i wa pitia yakoai toma pekeneya.

⁵⁴Nipa natemoka omotadiya wa kakete one likoa enoai toma pekeneya.

Wene Takuta Pianeya Meki Yeneke Akenemo

(Matiu 10:26-27)

12 ¹Eina ali atoa ege egeta kadukoa apua takakete ete oto wa muku muku toa kakoli enekome Yesuyo one oya-lawe-pala okome Parisi ali-kiti kini yisi kugu kiwike weamutukaya kekatekoa yamene wane uku. Enipa wene takuta pianeya mekike ekene uku. ²Padele padele kaukoa toma yakenele peya naniko keleyo witatapeoo. Padeya padeya paigakoa pianeya-kitika naniko keleyo pikale peyame enetapeoi. ³Nipa likonu kakete okoi agalepa ali atoa lou pake kakete yakatapeoi. Ekolo kini yapu keneke kago keteketikoa kakete oi oi wa okoi toa pade-kiti yapu yalini lewia kakete i i wa towea ootapeoi.

Akolali Piti Moamene
(*Matiu 10:28-31*)

⁴Anu oya-lawe kiwi-pala i ukumo yakoe. Yete pade ali-kitame kiwi wiou wa lama moa lagotoa tukatekoapa wa naniko kiwi-pala padeleka tamele toamoo. Dikaki ali-kiti piti moameamene. ⁵Kini piti moatiki agopa eya ago. Akolaliyo panago wia tukatekoa poane take pa wa moa pitikamele tokono, Akolali einago piti moamene wane uku.

⁶Dee ini deya ko kakoa (5) topo toa kue motikilepa dedeya tuane kue takuta odene mokala tiki. Enipa nimini ukutu-pe. Dikane ini deyapa dedeyaka Akolaliyo odeneka katekameneya peya talo toa kako. ⁷Ni ago Akolaliyo anu oya-lawe kini wagoke witako pineka kako toa oi moa talo toa kako. Ni agome ini deya-kiti mamapa moake paya tetepo takakome kipa one kolotini yene wa wedoa mama moa talo toa kakono, ete-kitame kipala padele toatikilekeka piti moameamene wa Yesuyo akeneya.

⁸Kiwi-pala i ukumo yakoe. Panago ali atoane leneke kakome no i agono peku noane tuku wa toaweaka kalepa eina toane no Ali Yatenane Oyago Akolaline edelo ali-kitane leneke kakene einagopa anu peku noa tokago wane toaweane ou. ⁹Wa panago ali atoane leneke kakome no i ago kote tokolo waku wa okalepa eina toane no Ali Yatenane Oyago Akolaline edelo ali-kitane leneke kakene einagopa kote tokolo waku wane waou.

¹⁰Panagome-kiti no Ali Yatenane Oyago tea agale akakalepa one eni poanele tokake po letu mekakana Akolaliyo oyake kekile too. Wa panagomedeo one Epetane Yomini tea agale akakalepa nipa one eni poanele tokake po letu mekakana Akolaliyo kekile toamoa etene kibu moo.

¹¹Anu oya-lawe kipa ete-kitame kini losu yapukeka tobou ali-kiti mekoikaka Kanosolo ali-kiti mekoikaka lia aua poi. Nitikoli peketeka edemo uku patu, edemo topo takoane uku patu wa tepene li li wa kamotoa meameamene wane uku. ¹²Nitikoi-petepa Epetane Yominiyo kini oatiki toa i i wa wene taka taka too tokolo tekene ni uku wa Yesuyo akeneya.

Kamo Ago-pala Pubu Akenemo

¹³Ali atoa kabeta pake kakome panagome Yesu-pala okome Tikisa ago, agetaiyo kadimo okana toa anu wamene agome toameneya toneketaineya tatia no meamokono, neketaiyo kadimo okana toa ta wa neme akamene wa okale ¹⁴Yesuyo kikoaka okome okome kini koiso yatekamene wa no teyo moa kakaneya-pe. Kinikiya tatikatakutukamene wa no teyo takoa motaneya-pe. Padame pade mena wa Yesuyo ootokoa kakome okome ¹⁵padeya padeya moadiya wa tepi motokayano, wedoa yamene.

Panagome-kiti one kamoya moa auma kakakomepa one eniya patu edoa kautakoa mea kamotoa-pe wa Yesuyo akeneya.

¹⁶Nimo ootokoa kakome agale pade pedoa okome okome kamo tokago pade one ipe nee kakoya witakome leau akatapeneya. ¹⁷Nitaneyake one nee kakoya wakoa moa lobutua platekata toamokale tokome edeku patu wa wene kibutukoa mekome okome ¹⁸ile tou. Namolo yapu-mene keaweane eni-mene moomoane awitikakoane liapeane wiuu. Nititikoanepa witi ku anukuya eya kuya peya lobutuane plane tagatapeou. ¹⁹Nitikene ekene anukuya tubeya eni pikuno, mali peya mati ponomotoane eniya patu kautakoane kama puku. Opi poti kilikoane mekene nee ue eya noane plane wediane meou wane ou wa kamo agome akeneya. ²⁰Nimo akeneyake Akolaliyo one-pala okome paya nou toa meke wini okono, opii ta likale tuke tuono, neke nodokapike lobutukapianeya teyo moa noo-pe. Pinago ne noamoo wa Akolaliyo akeneya. ²¹Nipa panagome one kamoya moa auma kakakomeke Akolalinele takamokalepa Akolaliyo one peku alekoa nakene ago tetepo takoa waoo wane ekene uku wa Yesuyo akeneya.

Akolalike Wene Tugoa Mekete Toatekomo
(*Matiu 6:25-34*)

²²Yesuyo one oya-lawe-pala okome okome kini kepene mama moameamene. Nipa noateku neepa edoane moane naku patu, kawateku maminapa edoane tatepe toane motuku patu wa edikoa wene keda taneya meameamene. ²³Akolaliyo kini tigrini yominita tobou kakoa mama moapa kini noatiki nee mamina eya kekuya tetepo takoa yopiko. ²⁴Ini pukaneya yakete tikile enekoapa eya wa wene taneya meamene. Nipa edikakiya. Nee lene matamoa ipe kakoya nee wakoa moamoa kini nee moa piatiki yapu eya wiamoa tikiyake Akolaliyo talo toa egeteko. Akolaliyo ini eya kekuya tetepo takoa mama moapa anu oya-lawe kiwi akoya tetepo takoa wedoa mama motoko. ²⁵Anu oya-lawe kiwi panago tukina toane tuamekene lou pini odeneka pa meou wa tepe ate keti enoai tekeka padele tamele toamokolo tukina toa tuoo. ²⁶Natele eni tamele toamokono, eteleke edoa mama moamoo. ²⁷Taage kaluga eya witakole enekoapa eya wa wene taneya meamene. Nipa edikakoya. Po itia mamina latia toamokoyake wedoa kalaneya witako. Ako odene meane tobou ago Solomonoyo mamina epetaneya-kama moa kakome wedoa kalakitikoa kakala taneyake tage kaluga eya kalaneya moa patukamele toameneya. ²⁸Taage kaluga eya ei li ludu pa tekei witako. Nipa opi tou toa tekei witakoyake podolikama alime wakoa moa toele pitikako. Edikoa pa tekei witakoloka Akolaliyo talo toa kalotokako. One dikane ago tokome kini kawatiki mamina moa meoono, dekolo wene keda taneya meki. Ae, Akolalike inapa wedoa wene tugameneya mekiya tadiki. ²⁹Nee eya

edoane moane naku patu, ue eya edoane nomoane naku patu wa enika eniya mama moameamene. Nipa wene keda taneya meameamene. ³⁰Ta piko peyake mone yatene ali atoame enika eniya mama moma yakino, kime pade nitameamene. Anu oya-lawe kini wenepa kiniketai Akolaliyo moademe tokoto-mo. ³¹Nipa one talo toko take mekene toateku peku noada wa wene piitikaneya meamene. Nitoa mekolipa kini noatekoi nee mamina eyaka Akolaliyo motokoa meoo wa Yesuyo akeneya. ³²Anu oya-lawe kipa sipi sipi kai keneya natetokoa mekino, kiniketai Akolaliyo one talo toko taapa kinino noe wa yameademe okono, one epene wene piko toa litia tokome tokono, piti tokolo meameamene wa Yesuyo akeneya.

A Tibuke Pia Kawateko Kamoyake Akenemo
(*Matiu 6:19-21*)

³³Kinikiya peya topo toa kue moa ponopene yene tatia meetapeamene. Kini kue uatiki kapa kego noamateko ka-kama takoa moamene. Nipa kini kamoya a tibuke auma kakou toa epetanele toma pamene. Kini eni kamoya a tibukepa kode agome kode moamoia tiyome teia noamoia toko. ³⁴Eni ukupa, ali atoa kini kamoya piko takepa wene piitikaneya yakili tekene ni uku. Nipa kini kamoya a tibuke auma kakane tetepo takoa meamene wane ekene uku.

Tobou Ago Wakapea Nomotoa Nepiamene

³⁵Tobou agonole takada wa matiu deka deka toa kawa labo-pala udukoa wedoa nodokoa kamene. ³⁶Nipa eya yename tiki toa tamene. Tobou ago pade panagono atoa motokakete toge kikoita lobutupome mea wakapea nomotoa one pupu yename wedoa nepikoa kaki. Nipa one nokome kago wi wi tokoka eni eni kago pekapadete nepikoa kaki. ³⁷Atu piameneya wedoa nepikoa kakili enekome tobou agome eya toademe toko. One pupu mamina moa kakome nee noatino noe wa kayo oa moa mekatapekome kini nee takoa lawetademe toko. Nipa ke wa kini kolotini natekademe toko. ³⁸Likonu toe lene taku takoa motiki-peteka tebolo takoa motiki-peteka tobou ago nokome enekolo wedoa nepikoa kakili enekome ke wa kini kolotini natekademe toko. ³⁹Enikepa eya waneka ukuno, yakamene. Yapu pinagome-kiti onekeya kode moa poatekago ipete noo wa wene too tokapa yapu bulukoa onekeya-kiti kode motokaya tokale lene kia wedoa nepikoa kawoo toka. ⁴⁰Eina toane no Ali Yatenane Oyago kotikatapeane nouno, wedoa nepikoa kamene wa Yesuyo akeneya.

Panagotame Panagono Pupu Takakete Taneleke Pedoa Akenemo
(*Matiu 24:45-51*)

⁴¹Yesuyo nimo okale Pitayo okome Ali Muno neme wini pedoa oko agalepa neke oya tone takoa oa meteko patu. Ali atoa peya kikilikoa

oa meteko patu wa okale Ali Muno agome okome ⁴²tobou agonole-kama wedoa wene toa takako agoke ukuno, yakamene. Tobou agome dikane ago-pala eya wa oa too. One ali atoa neme yopikamene wa oapa kini nee eya noatekoi toa oneme-kama tatia lawetekamotoa moa kakoo. ⁴³Nitomotokome ta padeka pome mea wakapea nokome enekale tamene wa oa pokanakaledo pa takama pekedekale enekomempa ke wa one kolotini natekoo. ⁴⁴Nipa onekeya peya neme-kama yopikamene wa moa kakoo. Enipa nimini uku. ⁴⁵One pupu takakagomedo onekele takoa potokakomempa eya tadiya too. Tobou ago wete wakapea noamoo wa tobou agono pupu takakoi ali atoa layo toua wia nee bia ueka nokoa pia leau oa yawa too. ⁴⁶Paya nou toa nitoa mekaka tobou ago wakapea kotikatapea nokome einago dika dika toamene tete meoo. Nipa tobou agonole takoa potokane yene pitikoika moa kakoo.

⁴⁷Tobou agono wene pikale wene tokomeke nodokoa meamoa one okaleka toamoka agopa tobou agome kibu motokome layo toua wedoa wikala too. ⁴⁸One wene pikale wene toamoka agome padele kibu moatekale tokalepa tobou agome kibu motokome layo toua wedoa wiamoo. Nipa Akolaliyo padele padele toatekale yametekagomempa one eni yametekanakale wedoa toma pamedeko. Pade-kitame kinikiya keda takoa metekoli motokagomempa one eni motokana toa ete wa metekome etene ako meamedeko. Nipa ako mano wa okoli ako-kama meamedeko wa Yesuyo akeneya.

Ali Atoa Puutakutukoa Mekimo

(Matiu 10:34-36)

⁴⁹Itono ludu toe pitikadene nekene uku. Ae, toe wete udukamotadiyano wene pikene uku. ⁵⁰Ue mou toane dika dika toamene tete moadene meku. Ae, enile wete taatekameneyake wene keda mati taneya meku. ⁵¹Noanumempa ali atoa poi teigoa wawa poti kilikoa memotoane nekedeku wa wene piki-pe. Nopa nitateku ago mena. Ali atoa puutakutukoa memotoane tekene ni nokou. ⁵²Opi titimoa odene yapu pitiki ali atoa ko kakoa (5) tadiya puutakutukoapa takutame pade wene pia tebolome pade wene pia puutakutukoa meoi. ⁵³Etena-kiti etene pade wene pia mana pade wene pia ete oto wa letetakutukoa mea ni nina-kiti nine pade wene pia kono pade wene pia letetakutukoa mea ni atoa-pala anane nine one kaula atoata ete oto wa letetakutukoa mea tokala toi. Ali atoa nitoa memotoane ni nuku wa Yesuyo akeneya.

Padele Tokale Eneketepa Ile Toatekolo Toko Wa Wene Toa Oatekomo

(Matiu 16:2-3)

⁵⁴Yesuyo eida oboa kakene ali atoa-pala eya waka akeneya. Lou pipoko lono wedo witoa nokolo eneketepa ta eni noo tadeko wa ikina. Nimo

ikina toa taatekoa ta eni noko. ⁵⁵Ni pupulege keika lono titimoa nokolo eneketepa nipa poto tubeya too tadeko wa ikina. Eni ikina toa taatekoa poto eni toko. ⁵⁶Ae, wene takuta pianeya meki yene kipala i ukumo yakoe. Itonokeka a tibukeka padele witakole eneketepa ile taatekoa toatekolo toko wa kime tetoa eneki. Nitikiyake ipete kiwi pakeke witakolepa ile taatekoa toatekolo toko wa tetoa enamiki wa Yesuyo akeneya.

Poi Teiane Ago-pala Odene Wene Pia Enamene
(*Matiu 5:25-26*)

⁵⁷Ipa poanele tadeko ipa epetanele tadeko wa kini weneme dekolo takoa enamiki-pe. ⁵⁸Panagome-kiti i ago neme poanele tokanano, pata wa koiso yatekakago mekata aua pokalepa eya tamene. I ago ame koiso wamatono, odene weneta piata wa oa enamene. Nitameneya eniledo toamokalepa koiso pitia yatekakago mekata lia aua pokale pitia yatekatekoa one poyo ago metekale moa ne po yapu pitikoo. ⁵⁹Nitikale neke take oto noateka kuedo odene tuane kue waneka katekoa wete meameneyake nepa eida pa pioo wa Yesuyo akeneya.

Kini Namolole Wawa Tewitikameketepa Tuei

13 ¹Einata einapete Galili yene-pala tanemopa eida kakoi ali padeka-kitame Yesu-pala toawe akeneya. Nipa Galili yename kini sipi sipi kai wia Akolalike lodo yoa kakakoa Pailaseyo wia tukapoatino poe wa one poyo ali-kiti moa wetekanemo i i wa toawe akeneya. ²Nitikoli yatekome Yesuyo okome Galili takepa ete yename poanele tane toa moa patukoa o yename poanele tubele taneya tokome tete mati ni motaneyano wene piki-pe. ³Kipala i ukumo yakoe. Kini namololedo tewitiko a Akolalike tepe kolotini pekoa pia toameketepa kimeka dika dika toamene tete moa tuei. ⁴Siloame takepa ludu yapu ta enapeatekoiya yapu kilikome tanemo yakamokoiya-pe. Kalabe kakoa (18) ali atoa eni kilikome witaneya. Yerusaleme takepa ete yename poanele tane toa moa patukoa o yename poanele tubele taneya tokome ni kilikome witaneyano wene piki-pe. ⁵Kini namolole tewitiko a Akolalike tepe kolotini pekoa pia toameketepa kimeka dika dika toamene tete moa tuei wa Yesuyo akeneya.

Ku Tuamene Yomo Pikike Pedoa Akenemo

⁶⁻⁷Yesuyo nimo ootokoa kakome agale pade pedoa okome okome ipe pinago pade one gerepi po ipe pakeke yomo piki pade eida mataneya kakeneya. Ku wete tuko patu wa enepokale ku tuameadeka. Nitadekale ipe talo takaka ago-pala okome mali tebolo ponokale-kama ku tuko patu wane enenekala tokounake ku wete tuamokala tokono, dekolo ipe pakeke pa kamotoa toko-pe. Wete kawa

pitikamene wa okale ⁸talo agome okome Ali Muno opa kawa pitikamoto. Tokene tuku kakoa (12) ponomotoane wedoane lati lati toane kai te tagolota moane pitikoai tou. ⁹Nitikoludo ku tukale enekepa pa kamota. Nitameneya ku tuamakalepa nipa kawa pitikato wa talo agome akeneya wa Yesuyo akeneya.

Yesuyo Mukiti Tukuane Atoa Latekanemo

¹⁰Ko mea pupu toamene-pete pade Yesu losu yapu pade pome olaukapaneya. ¹¹Eida atoa pade meaneya. Einatoapa ipono awitaneya tokome mali kalabe kakoa (18) ponoka toa mukiti tukuaneya kiyotokakamele toameneya meaneya. ¹²Einatoa enekome Yesuyo nee noo wa kayo oa motokome okome anu oyatoa neke taneya mea kakene yenepa opi takoa pokolo uku wa ¹³one yono einatoake pikale eina eina mukiti kiyotokakaneya kawa Akolali kei pia kakeneya. ¹⁴Nitikale enekome losu yapu yopikagomepa i ago Yesuyo tone ko mea pupu toamateko-peteka i atoa eni latekako wa wene poaneya meaneya. Nitoapa e yene-pala okome okome tone pupu tikilepa ko melepu (6) kakoa-peta-kama tokoyano, enipete-kama oyake latekamotoa namele tokono, tatono takoa (7) ta patako-petepa tone pupu toamateko-pete nitamele toamoko wa wene pokome okale ¹⁵Ali Munagome eni yene peya kikilikoa okome okome winipa wene takuta pianeya meki. Tone ko mea pupu toamateko-peteka kini pitimekawe kai dogi kai eya kolago taneta akolono ue mekoka ue nomotoa aua pokala tiki. ¹⁶I atoapa Eberameke taagene atoa mali kalabe kakoa (18) ponoka toa eina yene taneya mea kamotoa Setanuyo moa labakaneya. Nitaneyano, tone pupu toamateko-peteka one pa pia kakene yene dekolo takoane wetekamotoa wamiki-pe wa okale ¹⁷one-pala wene poaneya meane-kiti yaame tuaneya kakeneya. Nitaneyake ete peyame one tubele toma pekeneleke ke wa wedia kakeneya.

Kalipe Lene Deyake Akenemo (Matu 13:31-32; Make 4:30-32)

¹⁸Yesu pa eida kakome okome Akolaliyo one ali atoa pawe toa talo tikilepa edoa toko patu. Edeya wane adeka plane uku patu. ¹⁹Kalipe lene deya panagome-kiti yamanu moa pitikakalepa tumia witakome wetini tootapeneya kaka. Nitaneya kakalepa ini pukaneya note yeneneke yene wikala taneya wa Yesuyo akeneya.

²⁰Yesuyo eya waka akeneya. Akolaliyo ali atoa pawe toa talo tokolepa edeya wane adeka plane uku patu. ²¹Pade atoame-kiti yisi kugu deya moa palawe kugu odene bekoke pitikoa eletakaneya. Nitikalepa palawe kugu keneke alama pokome eina palawe mono mono akatapeneya wa Yesuyo akeneya.

Nateya Edetekane Kagoke Pedoa Akenemo (Matu 7:13-14, 21-23)

²²Yesu Yerusalemene poademe pokome pitikali pitikoikaka ali atoa natetekoa pitikoikaka pima pekeneya. Nipa Akolalinemo i i wa olaukama

pekeneya. ²³Nitima pokaka panago oneke nokome okome Ali Muno eya wane ne yatekene ukuno, yakamene. Akolaliyo ali atoa toa motikilepa natetekoa toa motoko patu-kale okome ²⁴Akolali mekota poatiki ka keteponopa kago nateya edetekaneya kakono, eni kago keneke patukoa ponadetepa wili toa kamene wane uku. Ali atoa peya matiyame patukoa ponadete wili toa kawa teko tokale wakala toi tokolo ni uku. ²⁵Yapu pinago kamo pokome kago ketepono loko pitikoo. Nitikale kago keteaneya kakale ali atoa kiwi eida note akolono kago koloikoa kakete ekete Ali Muno Ali Muno i kago wete pekanamene wa okoli okome manika kawa niki-pe. Kiwi wene toamuku wa oo. ²⁶Nitikale ekete nepala odeneya opia mekete nee ue eya nakoonano, nepa tone yapu ludu noke olaukanokala tokonano, wene toamuku wapa dekolo oko-pe wa okolika yapu pinagome okome ²⁷kiwi kawa nikita wene toamukuno, poanele-kala toa kaki-kiti no wete tewitikoa poe wa wia lititapeoo wa oo. ²⁸Eidapa komome kabe kawamokale komo k̄ata pitikoa kawei. Nipa Eberame-loe Aisake-loe Yekobe-loe Akolaline agale tōawea akane ali-kiti eni yene peya Akolaliyo talo toko ta eida e kaki wa enoa kagoke poadete note kakolika wa kiwi etepea wia lititapeoo. ²⁹Yu yene kipa oyake patukoa ponamele toamokaleka e ku mone yatene-kitipa lou witia noko lonoka lou pipoko lonoka yekeika yukukataka kawa note eni kago keneke patukoa ponete Akolaliyo talo toko take toge lobutukala toi. ³⁰Ali atoa padeka-kiti ketea kawake wa namolo ponete kaponoi. Wa padeka-kiti namolo kawake wa ketea kawa ponete kaponoi wa Yesuyo akeneya.

Yesuyo Yerusalemela Ela Motokome Akenemo

(*Matiu 23:37-39*)

³¹Einata eina-pete Parisi ali padeka-kiti Yesu eni kakata nekete ekete ako tobou ago Erodeyo ne wia tukademe okono, i ta wete tewitikoa pa-koli okome ³²wini agale oa yotokako agokepa agale pade oane wetekakuno, akapoe. Opi podoliotapa ali atoake awitane ipono takoane wetekoane yene tane ali atoa latekoane toane wa ta tebolopeta patakale anu toatekoule peya takoane wipitiou. ³³Nipa opi podoliyota eko patepeyo-kitika enile toma pekene Yerusalemela take pamedeku. Ni edoa-mo. Akolaline agale papete tōawea akane ali peya Yerusalemela ta eida-kama wia tukakala taneyano, noka eida tuadene eni pukuna.

³⁴Ae, Yerusalemela ta neke wida pitikoi yenamepa Akolaline agale tōawea akane ali-kiti wia tukama-kala nekeneya. Ni Akolaliyo neeke wida moa wetekane ali-kitika kueme k̄aua tukakala tane toa opii pa tiki. Nitaneyake ogadame idini-kiti pawena keneke lumoa pitikou toane tekene neke wida meki yene pawe toane moadene tokounake k̄oite katite toa wakala tokoina. ³⁵Ae, Yerusalemela ta nepa pa tumu tokamotoa neke wida pitiki yene tōa pootapeadete tiki. Ae, no papete wa enekileka

toamoo. Nipa no i agopa Ali Muno patu kautakoa kama nokono, Akolali neme wedoa mekamene-ye wa no wete wa makutukoa moameneyake anu lene timini wa pade enamoo wa Yesuyo Yerusaleme ta-pala akeneya.

14 ¹Yu yene ko mea pupu toamene-pete Yesu ibini akene Parisi ago padane yapu nee noademe pome mepaneya. Nitikale eida oboa meane yename lene tuaneyame wia meaneya. ²Eidapa tigini yoa lobutukatapeneya meane ago Yesuno leneke nome kakeneya. ³Nitikale enekome Yesuyo Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitika Parisi ali-kitika pitia yatekome okome Mosesene totono litiapa tone ko mea pupu toamateko-pete yene tane-kiti oyake latekamele toko patu-kale ⁴agale waametekoa pa mekoli yoname moa latekakome opi poano pa wa wetekaneya. ⁵Nititikoa okome kiwi panago one pitimekawe kai dogi kai eya koa pokalepa pinagome edoo-pe. Ko mea pupu toamateka-peteka eni eni pokome one kai ate lia motokomewa pupu eni tokome too. Enipa nimini uku-pe-kale ⁶agale topo takamele toameneya.

Toge Lobutupote Mekete Toatekomo

⁷Wa padepete Yesuyo agale pade pedoa akeneya. Nipa toge nee nonamene wa agale oa wetekaneyake nekene ali-kitame ibini akene yene meatekoi walai tuku toa pote mepokoile enekome tokome ni akeneya. ⁸Nitikome okome panagome manane atoa motokakomewa toge kikakakuno noe wa agale oa wetekakale nekepa ibini akene ago meateka walai poke mepameamene. Ni edoa-mo. Ne keku kamotoa ako tobou meka agopa toge yopikagome ne noo wa agale oa wetekakale noka patu. ⁹Ako ago nekedekale toge yopikagome ne poke mekata nokome okome i ago ako ago meatekota ne wini mekono, i ago wida memotono, ne pa wa okalepa nepa yaame tuaneya poke etene keku ago meatekata mepoo. ¹⁰Wa tobou agome ne no wa agale oa wetekakale nekepa keku ago meatekata mepamene. Nitikalepa toge yopikagome ne mekata nokome okome anu oya ne ako walaike no mekuya liti menamene wa oo. Nipa ne-pala eida odeneya mekete nee nakoi peya mekakoa yopikagome ne kei pioo. ¹¹Nipa pinali one wa ako ago tetepo takakalepa Akolaliyo one keku ago tetepo takoo. Pinali one wa keku ago tetepo takakalepa Akolaliyo ako ago tetepo takoo.

¹²Yesuyo nimo ootokoa mekomewa ne noo wa agale oa wetekakanakago-pala okome toge kikepa neke oya-laweka nekameyo-mikitika neke take kamo yeneka toge kikakakuno, noe wa kayo oa moameamene. Ni edoa-mo. Enika eni yenamepa naniko toge kikakakuno, noo wa neke nami wiei. ¹³Toge kikepa ponopeneya mea yono poaneya mea kawa okeaneyame mea leneta lianeyame mea tiki-kiti noe wa kayo oa moamene. ¹⁴Dikane yename neke nami wia lawetatikiya toamokale tokome neke nami wiamele toamoo. Nitamele toamokaleka Akolaliyo

ke wa neke nami wioo. Nipa wene kiyo akeneya meane yene moa kamotokaka-pete ke wa neke nami witikale kolotine meoo wa Yesuyo akeneya.

Togeke Noamadete Wakene Yeneke Akenemo

(Matuu 22:1-10)

¹⁵Yesuyo nimo okale yatekome one-pala eida opia mekome nee naka ago padame okome Akolaliyo talo toko take mekete nee nakoi yenepa kolotine meoi-kale ¹⁶Yesuyo agale pedoa okome okome panagome-kiti toge mati kikakouno, ipete noe wa ali atoa peya matike agale oa wetekaneya. ¹⁷Eni oi ponokale tobou agome pupu ago-pala okome namene wane agale oane wetekakouna-kiti nee nodokoa pikono, noe wa akapoano pa wa moa wetekaneya. ¹⁸Nitikale peyame namele toamoko wa waamu taneya. Panagome okome itono pade pene topo toane motukuno, enepadene noamukuno, ela toko wa wakeneya. ¹⁹Wa panagome okome kogono pitimekawe kai yonota tuane (10) pene topo toane motukuno, eni kai toane enepadene wida noamukuno, ela toko wa wakeneya. ²⁰Wa panagome okome anu atoa pene motukuno, namele toamoko wa wakeneya. ²¹Peyame nitoa wakoli pupu ago tobou agoke wakapea nokome eina wakete akenemo i i wa toaweana onaneya. Nitikale yapu pinago kotimi wene mati luaneya mekome pupu ago-pala okome tone pitiko ta piko peyake batete luduka ka luduka wete pa. Nipa ponopeneya mea yono poaneya mea lene lianeya mea kawa okeaneya mea tiki-kiti enemopoano pa wa wetekaneya. ²²Nitikale enemoa aua nokome okome Ali Muno neke okale toane enemoane nokounake ali atoa meatikita pa pikono, deku patu-kale okome ²³ta kebonokeka tayo tayotaka pa pitiki ali atoa noe wa tika tika toa aua noo. Anu yapu edea takatapemotoane ukuno, enemopa. ²⁴Eina namolo takoane noe wane oane agale wetekakolu wakoina-kiti anu toge nee nomotoane wamuku wa tobou agome akeneya wa Yesuyo akeneya.

Yesu Litiadete Tonekeya Wawatekomo

(Matuu 10:37-38)

²⁵Yesu pokaka ali atoa obomoa litima nokoli Yesu ete peketapea kakome okome ²⁶panagome-kiti etene nineta mati atoa wamene laine-mikiti kote motane tetepo takameneya tewitikoa wawamokomema no oyake litia namele toamoko. One kepene mama moa tuamene piti motaneya mekomema no oyake litia namele toamoko. ²⁷Ni one wia dekatiki yomo-pala aua poamademe wawou toa anukule takama pokome tete-pala moamademe wakomema nipa no oyake litia namele toamoko.

²⁸Kiwi panagome one ta enapeateko yapu ludu yapu wiademe-kiti eni yapu wiane peya takateku kue oyake piko patu wa wene kikutukapia

meoo. ²⁹Eniledo toamokomepa nipa itono pedoa yapu wete wia peya takameneyake one kue pootapeoo. Nitikale enekete ete peyame ekete ³⁰i agome one yapu titia eina wikanake oyake wia peya takamele toamokolo pa pegene kakalogo wa wako wa ya motokoa oi.

³¹Ni tobou ago padame eko tobou agono yatene-pala poi toademe-kiti namolo takoa eya too. Eko yatene wia litikome toateka oi pedoa pia mekomepa one yatene natetekoameke eni yatene pitikali oyake kutu litiku patu wa wene kibutukoa meoo. ³²Pitikali oyake kutu litiamele toamoko wa wene pikomepa eya too. Pitikali ta padeka mati nome dekakoa pitikota one oyago-mene moa wetekakomepa poi pia enepamene wa moa wetekoo. ³³Eina toa kinikiya peya tewitikoane waou wa wene kibutua meameketepa no oyake litia namele toamoko wa Yesuyo akeneya.

Paya Kusake Akenemo
(*Matiu 5:13; Make 9:50*)

³⁴Kusa eni nakiyapa epetaneya tokolo uku. Nitaneyake me pekene kusapa edoa wa meke takamotoa-pe. ³⁵Dikane kusapa ipe luduka nee yabunu kai te eya pitikoai tikitaka moa mitikatekole toamokolo pinagome paka miitapeko. Kale piiyakoa kaki-kiti kipala i ukumo yakoa moamene wa Yesuyo akeneya.

Katepitoa Pekene Sipi Sipi Kai
(*Matiu 18:12-14*)

15 ¹Takesi kue motokama yakene ali-kiti Mosesene totono tagoa toamene yene peyame Yesuyo okamo yakadete one mekata obonokala taneya. ²Nitikoli Parisi ali-kitameka Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitameka Yesu akoo lubulubu pikakete ekete i agomepa Mosesene totono tagoa toamiki yene makutukoa moa odeneya opia mekome nee nako wa okoli ³Yesuyo eya wa pedoa agale akeneya. ⁴Kiwi panagome sipi sipi kai ege takupeta kadukoa (100) egetekale-kiti odenedo katepitoa pokalepa pinagome ete (99) sipi sipi kai ali piamene take koukoa kakoika pa kamotoa eina katepitoa atupokana kai pitia tuku toma poo. ⁵Nitoo enamua motokome wedia kawa kotomaneke wia apulogoa wakapea noo. ⁶Yapu eni nome kakome one oya-lawe one yapu liti mekoi peya kayo oa motokome okome auna katepitoa atupokana sipi sipi kai enamuanne moane nekene ukuno, wedikete wediatono noe wa kayo oo. Enipa nimini uku-pe. ⁷Eina toa Mosesene totono tagoa toamene ago odenemeka one namolole poanele tewitikoa wakalepa a tibuke mekoi peya wedia kawai. Nipa pade ali-kiti ege takupeta kadukoa (99) kini namolole poanele wete tewitikoa wakeneya tekete wene kiyo akeneya mekoi yeneke wedekilepa teketeke einago odene agoke wedoa wedikete kolotone meoi wa Yesuyo akeneya.

Atuane Kue Leneke Pedoa Agale Akenemo

⁸Pade atoame-kiti one kue lene yonota tua pikoyake wa pade odeneka atukolopa nipa eya toko. One labo udukoa yapu do wedoa pokama pokome tuku toa kawa enamua motoko. ⁹Enamua motokome one oya-lawe one yapu liti meki peya-pala okome auna atuane kue lene enamuanu motukuno, wedikete wediatono noe wa kayo oa motoko. ¹⁰Eina toapa Mosesene totono tagoa toamokome etepea pome atupoka ago odeneka one namolole poanele tewitioa wakalepa Akolaline edelo ali-kitame ke wa wedoa wedia kawei wa Yesuyo akeneya.

Atupane Ago Eteneke Wakapea Nekenemo

¹¹Yesuyo eya waka pedoa akeneya. Panagono manata takuta kakeneya. ¹²Padepete putunagome etene-pala okome atai neme kadimo oa no tatikoa meatekoya-kiti opi mouno, wete tatikoa meano ta-kale etename tatikoa metaneya. ¹³Nitaneyake ta pade-mene lia patakale putunagome onekeya peya moa ta tetemada pome mepaneya. Nitoe pale toa mekome onekeya peya paka wetekamu taneya. ¹⁴Wetekamu taneya pa mekale one eida mekata kobu igi mati witaneya. Nitaneyake kobume tuaneyu mekome tokome ¹⁵ta pinago pade mekata pokome okome neke takateku pupu pade piko-pe wa yakapokale tayo lono one kai kakane lono one kai egetekapa wa wetekaneya. ¹⁶Eida egetekakoa mekata kobume tukomepa kai naki neepa nou wa wene pianeyake padameka one noatekaya lawetekile toameneya. ¹⁷Nitaneyake one poane wene wia wakome okome Agetaine pupu takaki yene peya nee noa kitipu-kama mekiyake nopa nee noamoane kobume tuaneyu i mekuno, ¹⁸agetai mekota wete wakapeane poadu. Pekene ekene atai, Akolaline leneke kakene poanele tokou. Nepalaka poanele aina tokou. ¹⁹Nopa dikane agono, neke mana wa neme amele toamokono, neke pupu ago tetepo takoa pa pupu yameano ta wane opou wa ²⁰kamomotokome oneketai mekata poademe pekeneya.

Nitoe noademe nokale etename enekome elame tuku wa teyapea pome kotua tebea nunu oa kakeneya. ²¹Nitikale mana agome okome Akolaline leneke poanele tokou. Nepalaka poanele aina tokouno, nopa neke mana wa neme amele toamokono, pa pupu ago tetepo takoa pupu pade yamea ta wa kowitaneya. ²²⁻²⁴Nitikaleka etename pupu yene-pala okome manago atupane ago i nokono, tuaneyano wene pikounake i nome kakono, one kawateko mamina epetane mati wete moa kakakoa one yonoke makai wane moa mekakoa kawa yeneka moa mekakoa toe. Togeke wiadete lamotua egetekoona pitimekawe kai tine wete moa wia kikakamene. Toge kia wedikete wediatoe wa okale toge nodokoa pia wedia kakeneya.

²⁵Nitoe kakakoa namolo ago ipe toa kawa wakapea nome yapu liti kakome yatekale tulutu oa kawa pitikoa wedia kakoimo yakaneya.

²⁶Nitoea yatekome one pupu ago pade ne noo wa kayo oa motokome okome i yatekumopa edele tekete ikiti-pe-kale okome ²⁷neke wamene opi noka. Nitikale neketaiyo one tuamoa padeleka toameneyano ke wa wedia kakomepa tone togeke kiadete lamotoa egetekoona pitimekawe kai tine wia kikakakome toko wa okale ²⁸yatekome kotimi wene luaneya kakome kini wedia kakoita poamademe wakale etene ako lono one kakata pokome ne noo wa kowitikale ²⁹okome atai, mali peya mati ponomotoane neke agale odepetaka tagameneya meane neke pupu pa takoane kakou. Nitikouyake meme kai tine i metekuno, neke oya-lawe-pala wia kia noa wedia kawati wa odeneka meamokana. ³⁰Nitamokanake neke mana putunago wakapea nokalepa togeke kiadete lamotoa egetekoona pitimekawe kai tine wia toge kikakaka. Neke kamoya-kiti moa pokome pamoko atoa-pala opia mekome paka wetekamu taneyake toka-kale ³¹etename okome tota odeneyata mea kakoona. Anukuya peyapa nekeno, dekolo wene poaneya kake oko-pe. ³²Neke wamene ago tuane tetepo taneyake opi i noko. Atua pekeneyano wene pikounake opi i eneku. Nikepa ke wa wedia mekilepa tamele toko wa etename akeneya wa Yesuyo akeneya.

Kepepe Mama Motokagoke Pedoa Akenemo

16 ¹Yesuyo one oya-lawe-pala eya waka pedoa akeneya. Kamo agome-kiti onekeya neme yopikamene wa panago moa kakaneya. Nitikale yopikoa meaneyake pade-kitame ekete winagome nekeya-kiti paka wetekamu toa talo toa potokakako wa toawe onokoli ²kamo agome ne noo wa yopikaka ago kayo oa motokome okome neme toa potokanemo-kiti onikino, anukuya-kiti neme yopikake oi pima neke tadekale enouno, eni wia pika boku aua namene. Anukuya-kiti neme wa oyake yopikamele toamokolo uku wa kamo agome akeneya. ³Nitaneyake one toateka wene kibutua mekome okome kamo agome no ne pa wa wetekademe toko. Itono wetiane ipe enika eni pupu toateku tele meamoko. Eko pade ali-kitaneya oiane moamene ya motukuno, deku patu. ⁴Kamo agome pa wa wetekakale pa pima yakenepa ali atoame kini yapu ne noo wa no makutukoa momotoane tekene ile tou wa wene kibutukapianeya. ⁵Nititikoapa one Ali Muno agonoke padeya-kiti nami kakoa motane yene peya odene odene wa kayo oa mokala taneya. Nitoapa panago-pala okome neme tobou agono nami wia ete meatekoyapa edela piko-pe-kale okome ⁶olipe yomo ku uepa mete keneke mekoane ege takupeta kadukoane (100) nami wiane meamedeku wa okale okome eina ete meateko oipa bokuke wiane mekakouna pade pilia wawa koikoa eni lukuke ege odepeta kadukoa (50) oi wia mekamene wa akeneya. ⁷Nitoapa padago-pala okome tobou agono nami wia ete meatekoyapa edela piko-pe wa yatekale okome witi ku kake uane

kite toane ege kadukaka kapidime kadukoane (1000) nami wiane ete meamedeku wa okale okome eni oipa bokuke wiane mekakouna pade pilia wawa koikoa eni lukuke ege kadukaka wageneme kadukoa kakoa (800) oi wia mekamene wa akeneya.

⁸Einagome dikoa toa potokakaleka tobou agome okome pinali neke kepene mama moteke toatekale wedoa wene kibutukapiadeko wa one kei pianeya wa Yesuyo akeneya. Nimo ootokoa okome itono peku noa tiki-kitame kini yagono-mikiti-pala toatikile wedoa wene toa tikilepa pa keneke Akolalinele takama yaki-kiti moa patukoa tiki wa Yesuyo akeneya.

Kue Pikoa Mekete Toatekomo

⁹Yesuyo nimo ootokoa okome kini kamo tikilepa yete pade ali atoa-pala tatiane oya kakoane tou wa tamene. Nipa eni kamoya wetekamu tootokoa pa mekepa mea kawateko take namene wa makutukoa momotoa teke nitamene. ¹⁰Panagome-kiti one natele toatekale epetekoa tokomewa nipa tubele toatekaleka epetekoa too. One natele toatekale toa potokakomewa nipa tubele toatekaleka toa potokoo. ¹¹Nipa itonoke kamoya-kitipa kime pikoa mea potokadokolipa nipa one epetaneya pia kawateko kamoya talo takamene wa teyo edoa memotoa-pe. ¹²Panagoneya talo takoa potokadekalepa nipa one kamoya pade ne pa metekene metekuno, moa ta wa teyo edoa memotoa-pe.

¹³Panagome yono tatikatakutukoa ali takutane pupu oyake takamele toamoko. Nitoado tokomewa panago-pala kotimi wene luaneya mekome wa padena agoke wene mekoa mekome pupu takakala too. Ni panagoke wene tugoa mekome wa padena ago paya tetepo takoa too. Nipa Akolalinele takakilepa kamolekeka wene piitikaneya mea tamele toamoko wa Yesuyo akeneya.

Yesuyo Akenemo-mene

(Matiu 11:12-13, 5:31-32; Make 10:11-12)

¹⁴Yesuyo nimo okale Parisi ali-kitame yakakoa kaketeke tea agale oa kakeneya. Nipa kini kuke-kama wene piitikaneya mekete ni taneya. ¹⁵Nitikoli okome ali atoame kiwi kei pimotua tekete kini leneke wene kiyo akeneya meane tetepo takoa mekilika Akolaliyo kini wini tepene piko wene tetoa eneko. Ali atoame tobou kakoa kei pikiya-kitipa Akolaliyo kote motuku wa kotimi wene luaneya meko.

¹⁶Papete Moseseyo one totono i i wa yamea wia mekaneya. Akolalinele agale toawe akane ali-kitameka one agale i i wa toawe akama nekeneya. Wa naniko Yone taatekoka nekene-pete titimoa weneya totono Akolaliyo ali atoa talo tokome tokomo kini wene epetekakomo oa aua yakili e ku ali atoa Akolalike lukoa meadete togo togo oa kakili uku.

¹⁷Nimopa wane ekeneke eya waneka uku. Itono tibuta oyake takoa pamele tokoyake Mosesene totono pademoka katekamele toamoko.

¹⁸Panagome one natono wawa eko pade atoa motokomepa nipa mone moamateko atoa eni motoko. Aname wakene atoa panagomedo motokomepa nika mone moamateko atoa eni motoko wa Yesuyo akeneya.

Kamo Ago-pala Lasarusitake Akenemo

¹⁹Yesuyo agale pade pedoa okome okome kamo ago pade ta pataka abuna kamokakome kudulu pagene mamina eya kawa nee epetaneya-kama noa taneya. ²⁰Einagono kago keteponoke ponopene ago pade one ibini Lasarusi tonon pageneya nome piai taneya. ²¹Nipa kobume tuaneya mekome kamo agono walai keneke pitaka nee kugu noadiyano wene pia taneya. Nitikata tue-kiti nekete one tonon li abetoai taneya. ²²Ponopene ago nitoo pa mea tukale edelo ali-kitame a tibuke moa aua pote Eberamene yono kounoke kakapaneya. Kamo agoka tukale oloyo taneya. ²³Nitaneyake poane take pome mekome dika dika toamene tete moko kakome ate enapekome enekale ta padeka mati Lasarusi Eberamene yono kounoke kakale enekome kayo okome okome ²⁴atai Eberame noanu ela moamene-ye. Toe itipono okoa kakota i kakene tete dika dika toamene mokoane kakuno, winago Lasarusi one kadapi yono munoke ue takamoa anu keke ko akakanomono, pa wa oto wetekamene-ye wa kayo okale ²⁵Eberameyo okome anu mana ne itonoke mekepa epetaneya-kama motokana. I ago Lasarusi nitameneya edawe mekana. Opa i ago wedia mekoyake nepa tete moko wini kako. ²⁶Nika ne-pala toto-pala kobu tubeyame pilikaneya mekono, ika meko-kiti winika nouno wene piketeka winika namele toamoa winika meki-kiti oto namele toamoko-kale ²⁷⁻²⁸yatekome kamo agome okome winimopa nimini okoyake eya tamene wane ne kowitikene uku-ye. Agetaine yapu anukameyo-mikiti ko kakoa (5) mekete tikino, no tete i mokoane kakuta note menokayano, wini ago Lasarusi eni yeneke wetekamene-ye. Nipa kini tiki poanele tewitikoa wawati wa pubu akapomotono ta wa kowitikaneya. ²⁹Nitikale Eberameyo okome Mosesene totonoka Akolaline agale papete toawe akane ali-kitane agaleka pa kini oi momotono ta-kale okome ³⁰ae, atai Eberame anukameyo-mikitame enimo oi moamoi-li. Tukome tuane agodo kamomotokome kini mekoita pome pubu opokalepa kini poanele tewitikoa waweino, wini ago wetekakoa ta-kale okome ³¹Moseseyoka Akolaline agale papete toawe akane ali-kitameka wia mekane agale yakoa moameketepa nipa tukome tuane ago kamomotokome mekoita pokome okamoka etene yakamoi wa Eberameyo akeneya wa Yesuyo akeneya.

Ali Atoa Likoa Eneki Yeneke Pubu Akenemo

(Matiu 18:6-7, 21-22; Make 9:42)

17 ¹Yesuyo one oya-lawe-pala okome okome ali atoame poanele tomotoa padele padele witakala too. Ae, poanele tomotoa likoa

enekoi yename tete mokoa kawei. ²I mati deya-kiti odeneka padame likoa enekalepa nipa Akolaliyo kibu motokome dika dika toamene tete meoo. Ae, eni tete mea kibu moamomotoapa papete mati wete likoa enameneyake pade alimedo laukakoa tube kue matiyame one kabe kautoa kusa ue muke keti pitikakalepa epetoo. ³Kipalaka enile takayano, wedoa meamene.

Neke oyago padame ne-pala padele poanele tokalepa kikoa oa moamene. Nitikale one poane wene wia wakalepa nipa one poanele tokanake po letu mekakana keetapeamene. ⁴Nipa ta pataka abuna tatono (7) kakoapeta poanele ne-pala one tokala toake wa tatono (7) kakoapeta ne-pala poanele eina tekene tadeku wa one poane wene wia wakala tokalepa one poanele tokala tokanake po letu mekakana kekala tamene wa Yesuyo akeneya.

Akolalike Wene Tugoa Mekete Toatekole

⁵Yesuno oyali-kitame one-pala ekete Ali Muno Akolalinele akolekama takama poono, mane mane oano ta-koli ⁶Ali Muno agome okome kalipe lenepa dedeyameke witakome leau akatapea witako. Akolalinele edikoado takama peketepa nipa i kako yomo sikamine yomo teke toomoa poke kusa ue muke kapa wa okale toomoa poo wa Yesuyo akeneya.

Tobou Agono Pupu Takakete Toatekole

⁷Kiwi padago neke pupu takako agomepa neke ipe takoaka neke kai egetekoaka toa peya takamotokome neke yapu wakapea nokale eneke nee wete nonamene wa neme oo-pe. ⁸E'e mena. Eya wa oo. Nee ue eya nouno, mamina pade moa kawa nee takoa lawetoano ta. Nee nootokoane mekolu neke nee ue eya noano ta wa neme oo. ⁹Enile tamene wa okale einagome yakoa tokalepa ke wane uku wa neme oo-pe. E'e mena. ¹⁰Akolalinele dikoa takamene. Oneme tamene wa oka toa-kama yakoa teketepa one-pala eya wa amene. Tone toatekole pa eina tokoono, toto pa yene-pala ke wa edoa oade-pe wa amene wa Yesuyo one oya-lawe-pala akeneya.

Yesuyo Kedime Nakene Ali-kiti Latekanemo

¹¹Yesu Yerusaleme take poademe pokome Galili Sameria tata otoke pake yakeneya. ¹²Nitoapa ali atoa pitikoi ta pade pome kakaka kedime nakene ali noi kakoa (10) one kotuadete eka mati witimoa kakete ¹³kayo telo ekete ekete Tikisa ago Yesu toto ela moamene-ye wa kayo oa kakeneya. ¹⁴Nitikoli enekome okome Akolalike lodo yotokoai tiki ali mekita pekete kini lene timini yameatino poe wa wetekakale poadete pokoika eina kedime nakene yene takoa pootapeadeka. ¹⁵Takoa pekedekale enekome odene ago Yesu kakata wakapea nekeneya. Nipa

Akolali kei telo oa pima nokome ¹⁶Yesuno kawane aua pitakome ke wa akeneya. Einagopa mone Sameria take agomeke nitaneya. ¹⁷Nitaneyake Yesuyo okome kiwi kedime nakene ali noi (10) kakoapa kiwi peya latamokoi-pe. Latekakilepa taneyano, eina pogi kakoa (9) ali-kiti edekoti-pe. ¹⁸Ae, e ali-kiti Akolali kei pinamikiyake o ago odene mone agomeke Akolali ke wa one kei pinoko wa Yesuyo ootokoa einago-pala okome ¹⁹kamokoa pa. Nooke wini wene tugoa mekoleme ne eni latekaneya tokolo uku wa Yesuyo akeneya.

Akolaliyo Ali Atoa Pawe Toa Talo Toateka Tigotokale Toatekale
(*Matiu 24:23-28, 37-41*)

²⁰Parisi ali-kitamepa Akolaliyo ali atoa pawe toa talo tikilepa manipete too-pe wa yatekoli okome Akolaliyo eni talo tokoyapa kini leneme enemotoa keleyo witamoo. ²¹One talo tokoyapa ku witakono enoe, e witakono enoe wa padameka wamoi. Akolaliyo talo tokoyapa kiwi pakeke wete witaneya tokolo ni uku wa Yesuyo akeneya.

²²Nimo ootokoa one oya-lawe-pala okome no Ali Yatenane Oyago wakapeane none meatekou ta pataka odene enadiya wa kime wene pia meketeke wa pade enamoi. ²³Enipetepa pade-kitame winago oto noademe ku nokono, enoe wa oa, wa pade-kitame e nokono enoe wa oa toino, eni yene litia poameamene. ²⁴No Ali yatenane Oyago wakapeane nekenepa katiapale a tibu eka kukata keleyo piatapeko toane pa tootapeneya nokolu peyame enekete enoi. ²⁵Nitatekuyake namolo takoanepa tete-kala mokoane kawou. Nitimotoa no kaku-pete meki-kitame no tewitikoa wawadete tiki.

²⁶⁻²⁷Eya ago Noa meane-pete ete mekoi peya paya nou toa mekete gerepi po ku ue eyake wene piitikaneya mekete alime atoa moa atoa alike pote tokala taneya. Nipa Noa one tube ue dipi keneke pome mepokaleka edikoa paya nou toa meaneya. Nitoa mekoika ue mea tagatapekome eni yene wia atukatapeneya. Eina toa ali atoa paya nou toa mekakoane no Ali Yatenane Oyago wakapeane nekene kotikatapeane nou. ²⁸Eyago Loto meane-peteka ete mekoi peyame nee noa eya kuya topo toa moa ipe lene matao yapu wia enika enile toma nekeneya. ²⁹Nitoa mekoika Loto one Sodome ta tewitikoa pokale eina eina Akolaliyo tibuke toe-pala itipono okoa kakene kuguta pitikoa wia atukatapeneya.

³⁰No Ali Yatenane Oyago wakapeane nokou-pete mekoi ali atoameka einago Loto meane-pete tanele pa enile tokoa kawei. ³¹Enipetepa panago neke pikoya-kiti yapu keneke pimotoa yapu liti koo meapa nipa mopada wa yapu keneke poameamene. Eida mea pitoa pamene. Panago neke ipe toa kawapa wa yapu wakapea poameamene. Eida kawa pitoa pamene. ³²Loto einagono natono-pala tanele kupalaka takayano, kakoika wete tewitikoa pitoa pamene. ³³Nipa onekele-kama tokome tukaya wa piti

tokolo kepene mama motoko agopa one yomini-pala etepea tua poo. Wa padekagome one kepene mama moamokome tukaya wa piti moamoko agopa tukomeka Akolaline take mea kama poo. ³⁴Eya waneka ukuno yakamene. Enipetepa adona odene walaike atuta pitikoita-kiti pade eida pimotoa Akolaliyo padena takoa moa poo. ³⁵⁻³⁷Atoa takuta kini witi ku kugutukoata kakoita-kiti padatoa eida pa kamotoa Akolaliyo padena atoa takoa moa poo wa Yesuyo okale ekete Ali Muno neme wini okotapa manika patu wa okoli okome ali tuaneya lomua kakota kego naki ini-kiti odepeta koukoa note puka puka toa yaita kawei wa Yesuyo akeneya.

Koiso Yateka Agome Nepo Atoa Auapeanemo

18 ¹Yesuyo agale pade pedoa ikilepa Akolaliyo yakoa toatekole nepia mea wawamekete one kowitoai toatiki adeka pikome eya wa akeneya. ²Pitikali ta latia pitikoi take koiso yakateka ago pade eida meaneya. Einagopa Akolaliyoka ali atoameka one akakaya wa piti moameneya atiki toa meaneya. ³Eni take nepo meane atoa pade einago mekata nokome okome panagome no-pala poi teia mea toa potokakono, no auapea anu koiso yatekoano ta wa kowitoai taneya. ⁴Nitikale pade-mene yakameneya meake wa naniko wene kibututukoa mekome okome Akolaliyoka ali atoameka no akakaya wane piti moameneya atiki toane mekuyake ⁵i atoamepa no teko takakoa kakono, no mekuta-kama one koiso yatekoano ta wa kowitoa-kala kakayano, auapeane one koiso yatekada wa akeneya.

⁶Ali Muno agome nimo ootokoa kakome okome koiso yatekakagome okomo yakamene. Wene kiyo wameneya mekomeke okono. ⁷Akolaliyopa one wa takoa motane-kitame ete pia oto pia one kowitoai toa kakolipa kini koiso yatekamoo-pe. Koiso yatekatekoa wete auapeamoo-pe. ⁸Kini koiso wete yatekoa auapekala too. Nitatekoyake no Ali Yatenane Oyago wakapeane nekene enekolu ali atoa nooke wene tugoa meadekoli enou-pe wa Yesuyo akeneya.

Parisi Ago Takesi Kue Motokane Agotake Pedoa Akenemo

⁹Yesuyo agale pade pedoa ikilepa pade ali atoa wene kiyo akeneya meku wa kini wa kei piketeke ete-kiti paya tetepo takoa meaneleke eya wa akeneya. ¹⁰Eyagotame Parisi ali takesi kue motokama yakene agotame Akolali kowitadete tobou losu yapu pekeneya. ¹¹Pote kakete Parisi agome one one kakome mate agale keneya oa one tepene kowitikome okome Akolali ne-pala i ukumo yakamene. Ete-kitame pade ali-kitaneya oa yotokoa moa ele kule poanele toa atoa lia moa nitoa tikiyano, noanumepa nile toamuku. Kuna agopa takesi kue motokama yako ago ku kakono, nopa einago keneya menano, ne-pala ke wane uku. ¹²Ta patako tatono kakoa (7) ponoko toane-kama takupeta nee wawane

pa mekala tuku. Anu motukuya peya yonota tuane pikala toane pade katekoane moane neke pikakala tuku wa kowitoo kakeneya. ¹³Takesi kue motokama yaka agome nitamokome ete witimoo kakeneya. Nitoa ate tibuke nepikamene ya tokale kakome one palanu wi wi toa kakome okome ae, poanele-kala tuku agome ukuno, Akolali no ela moamene-ye wa kowitoo kakeneya. ¹⁴Nitoo kowitane agopa Akolaliyo poanele toamene ago tetepo takaneyake yapu pekeneya. Padena ago mena. Nipa pinali one wa kei piko agopa Akolaliyo keku ago tetepo takoo. Wa pinali one wa paya tetepo takako agopa Akolaliyo kei pioo wa Yesuyo akeneya.

Yesuyo De Mati Deya-kitike Akenemo

(Matiu 19:13-15; Make 10:13-16)

¹⁵Wa pade-pete pade-kitame kini de mati deya-kitika yoname mitikakamotoa Yesu kakata aua nokoli one oya-laweme noameo wa kikoo okoli ¹⁶Yesuyo okome wini mati-kiti oto nomotono, etoe. Akolaliyo one talo tuku taapa kinino noe wa yametekilepa dikane mati-kiti yametekono, oto nomotono toe. ¹⁷Nimini ukuno yakoe. Panagopa mati deya-kiti Akolalike lukoo mekete tiki toa lukoo meamademe wakomepa nipa Akolaliyo talo toko take oyake pamele toamoko wa Yesuyo akeneya.

Kamo Tane Agoke Pedoo Akenemo

(Matiu 19:16-30; Make 10:17-31)

¹⁸Tobou ago padame Yesu yatekome okome epetanele toko Tikisa ago, edele tekene meane kama pou-pe wa okale okome ¹⁹nopa epetanele toko ago wapa wini okono, edekolo oko-pe. Epetanele-kama toko agopa Akolali odene kako. Wa pade lokoaka kawamoko. ²⁰Moseseyo tamene wa papete wia mekanemo neme wene toko. Eya wa wia mekaneya. *Mone padane atoa lia moamoo ni ali wia tukamoo ni monekeya kode moamoo ni panago-pala pa puputua akoa agale wamoo ni neketai nequata kei pia mama moa tamene* wa Moseseyo akeneya wa okale okome ²¹eni akenele-kama tualike laigoane yakoane toma nuku-kale okome ²²wenepa eni tadekoyake odeneledo katekoa toameadeko. Neke pikoya peya topo toa kue mootokoo ponopene ali atoa tatia meetapeamene. Nitikepa neke kamo toatekoyapa a tibuke auma kakeneya enoo. Nitatekoyano, no litima namene wa Yesuyo akeneya. ²³Nimo okale yatekomepa uu kamo tane ago tokome wene keda taneya kakeneya. ²⁴Nitikale enekome Yesuyo okome ae kamo tiki yene Akolaliyo talo toko take pamene poto tube mati toko. ²⁵Kamelo kaido noi keneke-kiti patukoo ponokomepa nipa wedoo wili toa kawamoapa patukoo ponoo. Kamo tane ago Akolaliyo talo toko take ponokomepa nipa wili tokoo mati kawapa ponoo. Nipa one take pamene poto mati toko wa Yesuyo akeneya. ²⁶⁻²⁷Nimo okale yatekoi-kitame ekete kamo yeneke winimodo nimini akedekalepa nipa Akolaliyo mainali atoa

toa moo tokolo-pe wa okoli okome ali atoame toamatikilepa Akolaliyo oyake tamele toko-kale ²⁸Pitayo okome totomepa tone yapu tewitikoa wawa ne litima noko-kale okome ²⁹nimini ukuno yakoe. Panagomepa Akolaliyo ali atoa pawe toa talo tokomo oa mema poademe tokome one yapu one natono onekameyo-mikiti one etene nineta one mati-kiti tewitikoa wakomepa ³⁰nipa itonoke enika eniya luku ako-kitika mokala too. Nitoa mea tukale Akolaliyo one talo tuku take mea kama pamene wa moa kakoo wa Yesuyo akeneya.

Yesuyo One Tuatekamo Tebolo Takoa Oa Metaneya

(Matiu 20:17-19; Make 10:32-34)

³¹Yesuyo pato wa one oya-lawe-pala eko keneya aua pokome okome kipala i ukumo yakoe. Opa toto ate Yerusaleme take poadete poko. Pote kakolopa Akolaline agale papete toawe akane ali-kitame no Ali Yatenane Oyagoke wia mekapiane toa-kama aida taatekoo. ³²Nipa ete Yu yename no dekoa moa mone yenane yonoke moa pikoli paya tetepo takoa tea kawa tekeliyu toa yotokoa ³³po wapime wia toi. Nitoa wia tukolika ta tebolo takoa pataka-pete kamoane pou-kale ³⁴one oya-laweme nateya weneka toameneya. Nipa eni okamo kaukoa keneya okale tokome eina agale pine agopa tokale meaneya.

Yesuyo Leneta Lianeya Mekome Eya Kuya Oia Meane Ago Latekanemo

(Matiu 20:29-34; Make 10:46-52)

³⁵Yesu Yeriko ta tigotokakoa witapademe nokaka leneta liane ago pade eida one ponatekaya liti kue eya oia moa meaneya. ³⁶Nitoa mekome yatekale ali atoa peya obomoa ponokoimokamo yatekome okome ipa edele tikiti-pe-kale ekete ³⁷Nasarese Yesupa wini ponoko-koli kayo okome okome ³⁸Depidi-laweke taagene ago Nasarese Yesu neme no ela moamene-ye wa ka wikoa kakeneya. ³⁹Nitikale namolo kawa penane-kitame kikoa ekete ekete oyakeno, wa wa okolika kayo telo kamotokoa okome okome Depidi-laweke taagene ago no ela moamene-ye wa kayo akeneya. ⁴⁰Nitikale yatekome Yesu witimoa kakome okome winago no kakuta aua noe wa okale one kakaya liti pinele nome kakale Yesuyo yatekome okome ⁴¹anume edele takamotoa oko-pe-kale okome Ali Muno anu leneta kikakoa wane uku-kale okome ⁴²nooke wene tugoa mekolemepa neke leneta epetekakono, neke leneta kikoa yeka ete ena wa okale ⁴³eina eina one leneta kikatapeneya. Nitaneyake Akolali kei pia kawa Yesu litima pekeneya. Enile tokale enekete peyame Akolali-pala ke wa kei pia kakeneya.

Sakiasiyo Tanemo

19 ¹Yesu Yeriko ta nome patukoa ponokaka ²uu kamo ago Sakiasi eida nepia kakeneya. Einagopa takesi kue motokama yakene

yene yopiane ago. ³Yesu edane ago patu wa nepia kakale ali atoame Yesu ponatekaka apua takoa edetapeneya. Nitaneyake totono ago tokome one lekoa pokome kawateka kene piameadeka. ⁴Nitadekale teigoa teyapea pome Yesu ponatekaya liti kakene yomo sikamo yomoke lewia pome nepia meaneya. Nipa Yesu enademe taneya. ⁵Eida nepia mekata Yesu nokome lene ate pitikoa enekome okome Sakiasi neke yapu opi no pipato. Wini yomo kōa wete noo-kale ⁶nipa pata wa kōa nome one yapu wedia aua pekeneya. ⁷Nitikale enekete e yene peyame Yesu oa lubu lubu pikakete ekete poanele toko agono yapu eni pome pipoko wa kō oa kakeneya. ⁸Nitaneyake Sakiasi one yapu nome kakome Yesu-pala okome Ali Muno anukuya peya tatitakutukoane padekapa ponopeneya-kiti meou. Wa namolopa pade ali-kitaneke kini kue oane yotokoane kode keneya motadokolupa nipa pine yene kini nami wianepa eni oane yotokoane motokouna toane tuyonopeta kadukoane ete mekala tou-kale okome ⁹opi neke yapu pitiki-kiti Akolaliyo toa motoko wa ootokoa okome i agopa etepea pekene agoke Akolaliyo oneka Eberame-laweke taagene ago wa toa motoko. ¹⁰Nipa no Ali Yatenane Oyagome paka etepea pekene yene tuku tou wane toane moadene nokou wa Yesuyo akeneya.

**Tobou Agono Pupu Takane Ali-kitame One Kue
Pikoa Metekakete Tanemo
(Matiu 25:14-30)**

¹¹E yename einaka einamo yakakoa kakoika Yesuyo agale pade pedoa akeneya. Nipa one Yerusaleme take tigotokakoa witanokono, Akolaliyo ali atoa pawe toa talo tokoyapa itonoke opii witako wa e yename wene pikoli tokome ni akeneya. ¹²Nitikome okome tobou ago pade ta tetemada meane yename kini ako tobou ago moa kakamotoa poademe eya taneya. ¹³One pupu ali-kiti noi kakoa (10) noe wa kayo oa motokome kini kini kakoi toa kina kapidi kakoa (20) tatikoa mekala taneya. Metekome okome oto noadene pukuno, i kueme tine pikoa motokamene wa meemotokome pekeneya. ¹⁴Nitaneyake one eina take mekoi yename one-pala kotimi wene luaneya mekete pade ali-kiti moa wetekakete ekete winagome toto talo tamene kote tokolo wako wa akapoe wa wetekaneya.

¹⁵Wa naniko ete take mekoi-kitame einago kiwi yopiateko ago ne mea wa moa kakatekaneyake one ta pine lono wakapea nekeneya. Nokome pupu ago pade-pala okome kue metekouna ali-kiti enemotokapa. Auna kueme tine pikoa motokakoimo yakouno, enemotokapa wa moa wetekaneya. ¹⁶Nitikale namolo ago nokome okome Ali Muno nemena mea pokana kina kapidi kakoa (20) kina moane tine pikoanepa ege kadukaka kadapime kadukoane (200) kina motokakouno, ina wa metekale okome ¹⁷epetekoa neme eni tadeko. Eni pupupa nateleke neme wedoa tadekono, pupu pade tubele yameou. Pitikali ta latia pitikika

noi kakoa (10) ta-kiti ne tobou ago mea yopikamene wa yametaneya. ¹⁸Wa taku takoa noka ago nokome okome Ali Muno nemena mea pokana kina kapidi kakoa (20) kina moane tine pikoanepa ege kadukaka tatigime kadukoane (100) kina motokakouno, ina wa metekale okome ¹⁹nipa pitikali ta latia pitikika ko kakoa (5) ta-kiti ne tobou ago mea yopikamene wa yametaneya. ²⁰Wa panago nokome okome Ali Muno nemena mea pokana kina kapidi kakoa (20) kina mootokoane mamina moane togotoane potipikakou. ²¹Nepa telekago teke padeya-kitipa nekeya menake pa neme mokala toko. Panagono ipe neme padeyaka matamokoyake noa meko. Nepa dikane agono wene tekene piti tokale mekene neke kue pa potipikakouno, ina wa metekale ²²Ali Muno agome okome nepa poanele toko agomeke oko. No telekago padeya-kiti anukuya menake mokala toane ni panagono ipe padeyaka matamukuyake noane meku wa nooke winipa kō okono, neme wini oko toane padele telekole toane ne kibu mouno, nepia. ²³Ne meane pokouna kuepa bage edekale moa pikamoka-pe. Bage pikoo tokapa anu kueme tine pikane kue-pala oto mou tokake nitameke padeleka toameneya pa potipiadeko wa kikoa akeneya. ²⁴Nitoapa eida yakakoa kakoi yene-pala okome winagonoke one kina kabidi kakoa (20) pikoa kako kina moe. Mootokoapa kina ege kadukaka kadapime kadukoa (200) kina pikoa kako ago metekapoe-kale ekete ²⁵ouo, oyagome one kina ege kadukaka kadapime kadukoa (200) kina pikoa kakoyake okoto-pe wa okoli okome ²⁶kipala i ukumo yakoe. Akolaline peku wedoa nakagopa nipa Akolaliyo one peku wedoa lawetema pokale kamo toma pou toa wedoa toma poo. One peku alekoa noma pokagopa nipa onekeya nateyaka eniya peya Akolaliyo takoa wa mootapeoo. ²⁷Kiwi talo tamene kote motoko wa no-pala poi teja mekete wakoina yene wete dekoa motokapoe. No kakakoa wia tukoatino, dekoa motokapoe wa tobou agome akeneya wa Yesuyo akeneya.

**Yesu Yerusaleme Nokale Ali Atoame Ke Wa Wedia Kakete
Makutukoa Motanemo
(Matiu 21:1-11; Make 11:1-11; Yone 12:12-19)**

²⁸Yesuyo nimo omotokome one oya-lawe-pala patono noe wa Yerusaleme take ate witapademe pekeneya. ²⁹Nitoa pome Olipe-pini wa ibini akene tonoke latiane tata Besepase Besani tatake tigotokakoa witapademe kakome one oyalita takuta moa wetekakome okome ³⁰kuka ku take poatino poe. Pote witoa kaalaukete enekoli dogi kai tine po kakoa kebetaneya kakale enoi. One patu panagoka wete mea yawameneyano, po kotokoa oto aua notokamene. ³¹Kotokoa moadete tokoli enekome panagome okome dekolo kotokoa motiki-pe wa okalepa eya wa akamene. Ali Munoyo padele toatekole pikolo ni motokoa poko wa akamene wa Yesuyo oa wetekaneya. ³²Nitikale pote enekoli Ali Muno

agome okanakale tadeka. ³³Nipa po kotokamotoikoika pine yene nekete ekete i dogi kai tinepa edeyake po kotokoa motiki-pe-koli ekete ³⁴Ali Muno agome padele toatekole pikolo ni toko wa moa pekeneya. ³⁵Nitoo Yesuke aua nekete kini tokoo kakene mamina petene kotokamoa tali waneke tatikoa Yesu mekoa aua pekeneya. ³⁶Nitikoli mea pokaka kini mamina kotokoa one eni mea poatekaka pia tatikakawineya pekeneya. ³⁷Nitaneyake Olipe-pini togoikoa ketipea kōa poademe tigotokoa kakata one agale wete yakoa motane yene one-pala obomoa pote eida titimoo Akolali kei telo pima pekeneya. Nipa Yesuyo telekole toma pokale enekoinakalekeka ke wa Akolali kei pima pekete ekete

³⁸Ali Muno patu kautakoa kako tobou ago i nokono, Akolali neme pewe wia yopiamene-ye. A tibuke meki-kiti tepe mataneya mekete tikino, Akolali kei piatōe wa oma pekeneya.

³⁹Nitaneyake e yene pakeke obomoa nekene Parisi ali padeka-kitame one-pala ekete neke oya-mikiti wawe wa oa kawikamene-koli okome ⁴⁰kipala i ukumo yakoe. I yenedo kawia mekolipa nipa i piko kue wane-kitameka ke wa wedia kayo oi wa Yesuyo akeneya.

Yesuyo Yerusaleme Ela Motanemo

⁴¹Nitoapa Yesu Yerusaleme tigotokoa nome enetapekome komo loba pitikoa kakome okome ⁴²ae, opika kini tepe mataneya poatiki kaapa kini leneme keleyo pikolo enemotadiyano wene pikuyake opa kauaneya tokome oyake enamele toamoko. ⁴³Ae, Yerusaleme ta nepala poi teia mekoi-kiti wini nekete kobu moa unukatakutukoa dekali toa meoi. ⁴⁴Nitoapa neeka neke wida pitikoi peyaka moa kōa kugu witikoi. Nipa neke yapu pawe eya latia kakene kue peya kēawea tadekamū toi. Ae, Akolaliyo kiwi auapeademe wida nekedeko wa wene toamokoli tokome nitoi wa Yesuyo komo oa kakeneya.

Yesu Tobou Losu Yapu Pokome Tanemo

(Matiu 21:12-17; Make 11:15-19; Yone 2:13-22)

⁴⁵Nimo oomotokome Yesu Yerusaleme take tobou losu yapu pome kakome eya kuya eida-kama padeya padeya topo toai tane ali-kiti wia tikatapekome okome ⁴⁶*anu i yapupa no Akolali ali atoame kowitoai toatiki yapu wa wia mekaneyake kimepa kode yename kodeya paigakoa moa piai tane kota tetepo takakino, poe wa wia tikatapeneya.*

⁴⁷Ta pataka abuna Yesu tobou losu yapu pome olaukakala taneya. Nitaneyake Akolalike lodo yotokoai tane tobou ali-kitika Mosesene totono pine tōa olaukane ali-kitika ete tobou yene-pala koukōa mekete one katekoa wia tukatekoi oi pedoa pia kakeneya. ⁴⁸Nitikolika ali atoapeyame one oko agale yakatōe wa yakakoa kakeneya tokome one wia tukatekoile toamokale wakeneya.

Te Patu Kautakoa Kako-pe Wa Yesu Pitia Yakanemo
(*Matiu 21:23-27; Make 11:27-33*)

20 ¹Wa pade-pete Yesu tobou losu yapu pokome ali atoa olaukoa ni Akolalinemo kini wene epetekanemo i i wa mo wia kawa tokale Akolalike lodo yotokoai tane tobou ali-kitika Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitika one kakata nekete ekete ²ne tokolepa te patu kautakoa kake toko-pe. Teyo ta wa okole toko-pe wa pitia yatekoli okome ³kipalaka yakatekumo pikono, yakoe. ⁴Yoneyopa ali atoa ue motokama yakilepa tene peku noa toka-pe. Akolaline peku patu. One kaua-mikitane peku patu. Yakouno, oe-na-kale ⁵kini kini yakaate tekete ekete Akolaline peku noa toka wado okolopa nipa einagome oka agale edeyake yakoa moamokoi-pe wa oono, nimo wamato. ⁶Nitameneya one kaua-mikitane peku noa toka wado okolopa ali atoame kue katekamoia pitikoa wia tukoi. Ali atoame Yone einagopa Akolaline agale akakago wa wene pikete tekete nitoino, ⁷enimoka wamato wa ete Yesu-pala ekete Yoneyo mainaline peku noa toka patu. Wene toamoko-koli okome ⁸nipa noanu toma yakulepa i ago patu kautakoane kakene tuku wane kipala toaweane wamou wa Yesuyo akeneya.

Panagono Gerepi Po Ipe Yopikoa Potokane Ali-kitike Akenemo
(*Matiu 21:33-46; Make 12:1-12*)

⁹Yesuyo e yene-pala agale pade pedia okome okome panagome one ipe toa gerepi po matatekoapa one ipe kime yopikamene wa pade alimene yamemotokome ta padeka pokome eida mea kakeneya. ¹⁰Wa naniko eina ipe gerepi po ku putua kibutukakoa kaka-pete eya taneya. One pupu ago pade moa wetekakome one ipe yopikaki ali-mename one moateku toapa moke toa memotono pa wa wetekaneya. Nitikale nokale one ipe yopikane ali-mename layo tiginame moomoa pitikoa pupuli wia padeyaka meameneya pa pomotoa wetekaneya. ¹¹Nitaneyake pinagome pade pupu ago moa wetekale einagoka layome wia kawa ya motokatekoa pa pomotoa wetekaneya. ¹²Nitaneyake pinagome tebolo takoa ago moa wetekaneyake einagopa wia kamate ponokoa paka lono moa pitikaneya. ¹³Nitaneyake ipe pine agome edeku patu wa wene kibututukoa kakome okome anu kolotini ago anu mana moane wetekou. Einagodo nokale eneketepa one kei pia makutukoa moi wa moa wetekaneya. ¹⁴Nitikale nokale one ipe yopikane ali-mename oote tekete ekete pinagono mana ku nokona. Etename one pikoa pokaya-kiti kadimo okome kunu agono pine pikademe tokono, one moatekoya-kiti toto moatono, one wia tukatoe wa ¹⁵tayo lono aua pote wia tukapaneya.

Nitikala taneyake ipe pinagome eni yene-pala edele tonoo-pe. ¹⁶Nipa eya too. Wakapea nokome one ipe yopikoa potokane ali-mene wia

tukatapea kiwi luku pade-mene kime yopikamene wa yameo wa Yesuyo okale e yename ekete ae wini okole Akolaliyo taatekoa toamomotamene wa okoli ¹⁷leneme nepikoa pikome okome Akolaline bokuke eya wa wia mekanemo pine edoa piko-pe.

I yomopa poadeko wa yapu wiane yename paya tetepo takoa wakeneyake panagome i yomopa yapu pigi wa moa wianeya wa panagome wia mekaneya.

¹⁸Eni yomo pigike pitakoi ali atoa k_āua kugu witikatapeneya piei. Wa eni yomo pigi panagoke pitakome katua tawele takatapeoo wa Yesuyo akeneya.

**Mone Lomane Ako Tobou Agono Takesi Kue Pitikakato-pe
Wa Pitia Yakanemo**

(Matiu 22:15-22; Make 12:13-17)

¹⁹Yesuyo nimo okale yatekete Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitameka Akolalike lodo yotokoai tane tobou ali-kitameka ekete i agome ina pedoa okana agalepa totoke akedekono, dekatapea moatoe wa einapete einata one moadete wili toa kakeneya. Nitiketeke e kakoi yene piti motekete tokome wakeneya. ²⁰Nitoapa eya toatekoi oi pedoa pia taneya. Ta yopia meko agome koiso pitia yakakamoto, i ago moa meato wa pade ali-kiti Yesu kakata moa wetekakoli nekete one oka agale yakoa motane tetepo takoapa natemo omotadiya wa kakeneya. ²¹Nitikete ekete neme mane oa olaukoa tikilepa kiyoke-kama toko. Nipa ali atoa peya midi pikoapa Akolalinele takama pekete toatikile kiyoke-kama olaukako. Nepa nitane agono wene tekete ido pitia yakoono, yaka. ²²Tone totono litiapa ako odene tobou meko ago Sisane takesi kue pitikamoto-pe, pitikato-pe. Yakoono oa ta-koli ²³one eni labatekoi wene pikoile tetoa enekome okome ²⁴kue lene pade enouno, yameo wa okale yametekoli okome i kue lene tiginikepa padane lene timini-pala agaleta wia mekaneyano, eniyatapa teneta patu wa okale ekete ²⁵tobou ago Sisa one wa okoli okome nipa Sisa meatikiyapa one takoa mea, Akolali meatikiyapa ni Akolali takoa mea tamene wa okale yateketepa ²⁶ali atoa kakakoa i agome natemo omotato wa kamele toameadeko wa one eni okamoke wene kainya pianeya tekete agale wametekoa wakeneya.

Tuane Yene Kamoatikike Pitia Yakanemo

(Matiu 22:23-33; Make 12:18-27)

²⁷Sadusi totono litiane ali padeka-kiti Yesu kakata nikilepa agale palene yakadete nekeneya. Eni yene kini totono litiapa tuane ali atoa wa kamoamoi wa iki. Nitane ali-kiti Yesu kakata nekete likoa enekete ekete ²⁸Tikisa ago, Moseseyo one totono wia mekakome okome panagono atoame one mati opikameneyakedo einago tukalepa one wamene ago

neme moa neke natono latikamene. Nipa tukanakago lukuke kawatiki mati-kiti opikamoto, nitamene wa Moseseyo akeneya. ²⁹Nipa odene aline mana-mikiti tatono kakoa (7) kakeneya. Namolo agome one atoa moapa mati opiameneya one mea tuaney. ³⁰Nitikale one liti taku takoa opiane agome einatoa moapa mati opiameneya mea tuaney. ³¹Tebolo takoa opiane agomeka einatoa moapa mati opiameneya mea tuaney. Eni wamene tatono kakoame (7) einatoa kikutua moma-kala nekeneyake panagonoka einatoame mati opikameneya. Peya tiobali mea tukala taneya. ³²Nitikala taneyake wipitikomepa einakatoaka tuaney. ³³Eina wamene-mikitame einatoa edikoa kikutua moma-kala nekeneyano, tuane ali atoa Akolaliyo moa kamotokaka-pete einakatoapa mainagono natono wa tugo meo-pe wa likoa enekoli okome ³⁴opi meki-kitipa alime atoa moa atoa alike pote edikatakutukakala toa meki. ³⁵Nitikiyake tua potepa weneya take mea kawatiki-kiti eida mea kaketepa alime atoa moamoa atoa alike poamoa toi. ³⁶Eidapa edelo yene keneya mea kawei. Nipa tukolipa Akolaliyo moa kamotokakale one mana kono-mikiti mea kawei. Nitoa mea kakete wa tukile toamoi. ³⁷Tuane ali atoa Akolaliyo moa kamotokakamo Moseseyoka wia mekaneya. Nipa itipono oa kakene yomo deyake Akolaline agale ludu nokome akenemo wia mekakomepa Ali Muno agoke eya wa wia mekaneya. Ali Muno einagopa Eberame Aisaketa Yekobe toa einago-menane Akolali wa wia mekaneyano, ³⁸onepa tuane ali atoane Akolali mena. Mea kama piki ali atoane Akolali wa okome akedeko. Ali atoa one patu-kama kautakoa kakete mea kama piki wa Yesuyo okale ³⁹Mosesene totono pine toa olaukane ali padeka-kitame ekete Tikisa ago, agale muno kakoa wini okana wa akeneya. ⁴⁰Nipa one-pala agale pade wa pitia yakamene piti tokale akeneya.

Keraisu Onepa Tene Mana
(*Matiu 22:41-46; Make 12:35-37*)

⁴¹Nitaneyake Yesuyo e yene-pala okome Keraisu wa papete ibini akene agoke ikilepa Depidi-loeke tawateko ago wa ikino, dekolo iki-pe. ⁴²⁻⁴³Papete Depidiyo Akolaline bokuke lo agale pade wia mekakomepa Keraisuke eya wa wia mekaneya.

Ali Muno Akolaliyo no lukoane meku Ali Muno-pala eya wa oka. Ne-pala poi teia meki-kiti moane kawikoane neke kawane komo pikouno, nepia meamene wa Akolaliyo oka wa Depidiyo wia mekaneya.

⁴⁴Nipa Depidiyo Keraisu einagopa one lukoane meku Ali Muno wa akeneyake kimepa Keraisupa Depidi-loeke tawateko ago wa ikino, dekolo iki-pe wa Yesuyo e ali-kiti-pala akeneya.

⁴⁵Nitaneyake ali atoa peyame yakakoa kamotoa Yesuyo one oyali-kiti-pala okome ⁴⁶Mosesene totono pine toa olaukaki ali-kitame toma yakile titi toma yamene. Eni yenepa kini ludu mamina epetaneya wititapea

kakeneya yawa ni makesike ali atoame ke wa walikitikakete yono momotada wa yawa ni losu yapukeka tobou ali-kiti meatikita meada wa mepokala tiki. Toge kikoikaka ibini akene yene meatikita meada wa mepokala tiki. ⁴⁷Ni nepo atoa-kiti oa yotokoa kini yapu eya kode keneya motikiyake eka ali atoame kiwi kei pimotoa lede kowitikete kutupea pa agale likoa pikala tiki. Ae, Akolaliyo dikaki yene kibu motokomepa dika dika toamene tete meoo wa Yesuyo akeneya.

Nepo Meane Atoame Onekeya Peya Akolaline Takoa Metanemo
(*Make 12:41-44*)

21 ¹Yesu kabe togapia ate enekale tobou losu yapu keneke kue pitikoai tokoita tobou yene nekete kue eya pitikakala tokoli enaneya. ²Nitaneyake nepo atoa pade ponopene atoa nome tuane kueta takuta pitikananeya. ³⁻⁴Nitikale enekome okome nimini ukuno yakoe. I kamo yene peyamepa kinikiya tubeya pa pimotoa keku-mene odene moa pitikakala tokoina. I atoamepa onekeyapa nateya deyake one piko toa eni moa pitikatapeka. One nee eya topo toa moateka kue eni pitikakome tokome e yene peya moa patukaka wa Yesuyo akeneya.

Tobou Losu Yapu Tumu Tokatekamo
(*Matiu 24:1-2; Make 13:1-2*)

⁵Pade-kitame tobou losu yapuke ekete ipa todolo yapu. Kue epetaneyameka Akolaline takoa metaneyameka koniyo takoa wianeya kakono, enoe wa okoli ⁶Yesuyo okome kime i enekoa kakiya-kitipa eni wiane kue odeneka kibutukoa piameneya peya wia tadekatapeneya pa tumu tokaneya pioo wa Yesuyo akeneya.

Ke Enekakale Mekete Tete Moatekoimo
(*Matiu 24:3-14; Make 13:3-13*)

⁷Yesuyo nimo okale eida kakoi-kitame ekete Tikisa ago neme ina okanakalepa manipete taatekoa toko patu. Enile toatekale tigotoma nokale edeya wa adeka piipioo-pe wa okoli okome ⁸ina okounakale wete taatekoa toameneyakepa pade-kitame anu ibini lede wedekoa nekete ekete Keraisu taatekoane nukuno, noe wa oa ni pade-kitame enile taatekoa toateko tigotokoa nokono, noe wa kiwi oa yotokoino, wedoa lene kia nepikete yakoa poameamene. ⁹Nipa kini ta ludu uu wa poi toa kakoimo yakoa ni pade take poi tago wa okoimo kugu yakoa toino, piti moameamene. Enilepa taatekoa namolo takoa toatekoyake wipitia ta pade tigotokoa wete patamoo tokolo ni uku wa Yesuyo akeneya. ¹⁰Nimo ootokoa okome e ku yatename poi tato wa kamo poi teitakutukakala toi. Ni e ku tobou agoke lukoa meki yatene ete oto wa poi toa winali yoi. ¹¹Momani-kala tube mati toa eka kuka takeka kobu igi nome poane yene igi nome tokala too. A

tibukeka ali atoa piti takatekole-kiti witoa ni Akolaliyo one toateka adeka piipikomepa padele padele tubele mati witakakala too.

¹²Enilepa wete taatekoa toameneyake ete-kitame kiwi dekoa moa tete mekala toi. Nipa kini losu yapuka po yapuka lia aua pokala toi. Ni ako odene tobou mekoi ali-kiti mekoika eni ali-kitike lokoa ta yopikoi ali-kiti mekoika lia aua pote koiso akakala toi. Anukule takama pokoileke nitoi. ¹³Nitikoi-petepa kini lene yoto kakete anukumomo i i wa toawe akakala toi. ¹⁴Nipa edemo wane uku patu wa kini wa kei platekoimo wene kibusukapiameamene. ¹⁵Noanumepa kiwi wene taka taka tokolu tokome agale muno kakoa okoli kipala poi teigo yename moa kautakamele toamoa agaleka topo takamele toamoa too. ¹⁶Kiniketai kinikaua kinikameyo kiwi-pala po plane yene kini oya-mikiti enika eni yene peyameka ete ali-kitane yonoke kiwi moa pikala toi. Nitima pekete kiwi padeka-kiti wia tukakakileka toi. ¹⁷Nipa kipa no-pala odene ibini pedane ali atoa tokome ete yene peya kiwi-pala kotimi yoa meoi. ¹⁸Nitiketete kiwi-pala padeleka tamele toamokale tobou witako pine odeneka toa potokamele toamoo. ¹⁹Eni ke enekakale meake nooke wene tugoa mea togaketepa kini wa toa moino, poapeneya kamene wa Yesuyo akeneya.

Yerusalem Ta Wia Tadekatapeneya Tumu Tokatekamo
(*Matiu 24:15-21; Make 13:14-19*)

²⁰Poyo yatene Yerusalem take obomoa note dekali toa unukatapea kakoli eneketepa Yerusalem ta wia tadekatapeneya tumu tokateko oi tigotokoa nekedeko wa wene toi. ²¹Nitikoi-petepa Yudea ta ludu pitikoi-kitipa nipa tonon pake pake toa pitoa pote paigakoa mepamene. Yerusalem pitikoi-kitipa nipa kini eni ta wete toa pitoa pamene. Tayo kakoi-kitipa nipa Yerusalem take pitoa poameneya paka lono pitoa pamene wane uku. ²²Enipetepa Akolaliyo ali atoa kibu motikilepa one bokuke papete wia mekapiane toa-kama taatekoa too tokolo ni uku. ²³Ae, mati kakene atoa-kitika mati adu tanikakoa mekoi atoa-kitika eni tete witaka-pete manika edoa petoa pomotoa-pe. Ae, enipetepa itonoke dika dika toamene tete witoo. Akolaliyoka one Yu yatene-pala kotimi wene luaneya meoo. ²⁴Nitaneyake kipala poi teiane yename kiwi padeka-kitipa tueme kawa tukoa ni padeka-kitipa e ku yatenane ta piko peyake tadekamua toa aua pootapeoi. Yerusalem taapa mone pa yatene-kitame kautoa wia tadekatapekoli pa tumu tokaneya pioo. Nipa Akolaliyo eni mone yatene-kiti kiwika wiou wa moa atukateka oi ponokaleka pa tumu tokaneya pioo wa Yesuyo akeneya.

Ali Yatenane Oyago Wakapea Noatekamo
(*Matiu 24:29-31; Make 13:24-27*)

²⁵Nitaneyake a tibukepa lou tokene tagoi moa padele padele tokale eneketepa ae ile toatekolo toko wa enekala toi. Kusa ue mekokaka uu

okoa kawa pewikoa kawoo. Itonokeka e ku yatene tepe we tokale wene kainya pianeya meoi. ²⁶Nipa itonoke padele padele wipitikome toademe tokale nepia meketepa pitime tukete pitakala toi. A tibuke tele taneya mekiya peteka peteka tokale enekete nitoi. ²⁷Enika enile toka-petepa no Ali Yatenane Oyago wedo patu meane pa teleta toawineya noadene nokolu enoi. ²⁸Enika enile titia witakale eneketepa nipa Akolaliyo kiwi toa moateko oi tigotokama noademe toko wa wene weye akeneya meamene wa Yesuyo akeneya.

Yomo Pikike Pedoa Akenemo
(*Matiu 24:32-35; Make 13:28-31*)

²⁹Yesuyo agale pade pedoa okome okome yomo piki eteya yomoka witakoleke ukunu, yakamene. ³⁰Luno pitikakolo eneketepa poto toko tokene-mene tigotatekolo toko wa kime wene tiki. ³¹Eina toa anume ina okounakale-kiti witakale eneketepa Akolaliyo ali atoa pawe toa talo toateko eni tigotokona wa wene toi. ³²Etene nimini toatekomo ukuno, yakamene. Ipete meki-kiti peya wete tuutapeameneyake kiwi-pala ina okounakale peya taatekoa too. ³³Nipa itono tibuta takoa pootapekolika anu agalepa pa pia-kama kawoo wa Yesuyo akeneya.

Taatekoa Toatekale Wedoa Nepikoa Meamene

³⁴Ina okounakale pubu wameneya odepeta wako pitigatapekome toko toa taatekoa toademe tokono, wedoa meamene. Nipa pale paleta toa ni bia ue nokoa pia ni kini toatekoile nami namita kakale wene keda taneya mekayano, wedoa meamene. ³⁵Enika enile taatekoa tokomepa ali atoa ta piko peyake pitikoi toa taatekoa too. ³⁶Enika enile-kama taatekoa toka-pete no Ali Yatenane Oyago kakouta katepitoo note kanadetepa lene tuaneyame wia mea Akolali kowitima pamene. Nipa katepitoo noatekoi tele lukamotoa kowitamene wa Yesuyo akeneya.

³⁷Ta pataka abuna Yesu tobou losu yapu pome olaukapokala taneya. Nitimotokome likonupa Oliwe-pini wa ibini akene tonoke ete wa pome pipokala taneya. ³⁸Nitaneyake one eni olaukakome oka agale yakadetepa ali atoa peya likonu witia tobou losu yapu-kama note obonokala taneya.

Yesu Wia Tukatekoi Oi Pedoa Pianemo
(*Matiu 26:1-5; Make 14:1-2; Yone 11:45-53*)

22 ¹Edelo ago patukane wa ibini akene toge kikete pa palawe yisi kugu pitikamoa yotane palawe yoa noatekoi oi tigotokoa nekeneya. ²Nitaneyake Akolalike lodo yotokoai tane tobou ali-kitameka Mosesene totono pine toa olaukane ali-kitameka Yesu edoa katekoa wiato wa wili tokoa kakeneya. Nipa ete ali atoa piti motekete taneya.

Yesu Moa Meateka Oi Pedoa Pianemo

(Matiu 26:14-16; Make 14:10-11)

³Yesu-pala tuku kakoa (12) opia yakene ali-kiti pade Yudase einagoke Setanu awinaneya. Einagopa one pade ibini Isekariose. ⁴Einagopa Akolalike lodo yotokoai tane tobou ali-kitika tobou losu yapu talo tane tobou ali-kitika koukoa mekoita pokomepa Yesu kini yonoke moa plateka oi pedoa pianeya. ⁵Nitaneyake wedia mekete ekete nipa nee kue meo-koli okome ⁶nitikouno toe wa tewitikoia pokomepa Yesu moa metekome toatekale wene kibutuma yakeneya. Nipa ali atoane kabeta pake kawamokale nitou wa wene kibutuma yakeneya.

Edelo Ago Patukane Wa Ibini Akene Toge Kikete Tanemo

(Matiu 26:17-25; Make 14:12-21; Yone 13:21-30)

⁷Yu yename yisi kugu pitikameneya pa palawe wane-kiti yoa toge kikilepa sipi sipi kai tine-pala moa wia kikala taneya. Nipa edelo ago Idipi ta patukakale Akolaliyo Iserere yene toa motane oi wedekoa nitaneya. ⁸Eni sipi sipi kai wiateka oi nokale Yesuyo Pita Yoneta moa wetekakome okome edelo ago patukane toge kiatono, eni toge nee wete nodokakapoatino, poe wa wetekakale ekete ⁹eni toge nee manika nodokatoa-pe wa okoli okome ¹⁰Yerusalem take pote kaalaukete enekoli ali pade one wagoke ue mete kakalogoia aua nome kotukale enoino, einago litima pote one tuapea poka yapu tuapea pamene. ¹¹Tuapea pote yapu pinago enekete ekete Tikisa agome okome one oya-lawe-pala opiane mekene toge nee nouno, neke ugu yene note meai tiki yapu luku yameano ta wa oka wa akamene. ¹²Kitame nimo okoli yatekome pinagome ako yuane yapu luku yametekilepa toto meateko walai eya nodokapianeya yameoona, eidapa tone toge nee eya nodokakoatino, poe wa Yesuyo one oyali-kiti takuta moa wetekaneya. ¹³Nitikale pote enekoli Yesuyo eina okanakale tadeka. Nitadekale einata kini toge kia noatekoiya nodokaneya.

Yesuyo Palawe Wane Gerepi Po Ku Ueta Moa Lawetekome Akenemo

(Matiu 26:26-30; Make 14:22-26; 1 Korine 11:23-25)

¹⁴Nee noatekoi-petepa Yesu nokome one Aposelo ali-kiti-pala walai waneke lewitoa meaneya. ¹⁵Nitoo mekome okome anu moatekou tete wete moamekenepa edelo ago patukane toge kiko-pete kipala opiane mekene nee noadiyano wene-kama plane mekou. ¹⁶Edelo ago patukane toge nee nakilepa Akolaliyo talo toko take mekene toateku adeka pikene tuku. Papete wa pade noamadeneke tuku wa ootokoa ¹⁷gerepi po ku ue mete mekaneya katekamoia Akolali-pala ke wa ootokoa okome kiwi peya tatia noatino noe. ¹⁸Nipa gerepi po ku uepa Akolaliyo talo toko ta wete witameneyake papete wa pade noamou wa akeneya.

¹⁹Ni palawe waneka moa Akolali-pala ke wa ootokoa popimotokome tatia metekome okome ipa anu tiginino, kiwike toane i metekuno, moa noe. Noe wane metekilepa i mekete toapa no wene taneya mea toma pamene wane meteku wa metaneya. ²⁰Nitaneyake nee nootokoa mekete eina toa Yesuyo okome i gerepi po ku ue meteke mekaneya noe wane metekilepa kiwike toane anu kamate ponateko adeka pianeyake meteku. Nipa Akolaliyo oi pedoa pikana toane tekene kini wenele litia toatiki totono kadimo oane yametekene uku. ²¹Nimo wanepa ukuyake eya waneka ukuno, yakoe. Mone yename no wia tukamotoa moa meateko agopa one yono i walaike anu yono-pala odeneka pianeya. ²²No tukilepa Akolaliyo papete wene toopikana toane taatekoane tuou. Ae, no wimotoa moa meateko agome dika dika toamene tete moo-kale ²³one oya-lawe ete oto wa yakaate tekete ekete ina okanapa mainagome toademe tokolo oko patu wa oote toa kakeneya.

Yesuno Oya-lawe Ako Odene Meadete Togo Togo Oma Pekenemo

²⁴Yesuno oya-laweme agale oa takoa pili pili toa kakete ekete totopa mainago ako ago meko patu wa togo togo oa kakoli ²⁵Yesuyo okome mone pa yatenane tobou ali-kitame kiwike lukoa meki-kiti pupu toe toe wa tika tika tiki. Nitikilipa kiwike lukoa meki-kitame kipa toto auapeki yeneno, ke wa kiwi kei piki. ²⁶Anu oya-lawe kime pade edikameamene. Nitameneya ako ago nepa pene ago tetepo takoa meamene. Tobou ago nepa pa pupu ago tetepo takoa meamene. ²⁷Ali takutapa panago nee mekome nomotoa padena agome one nee takoa lawetekolo-kiti ako agopa mani ago-pe. Nee mekome nako agopa ako ago eni. Noanupa kini pupu ago mekene uku.

²⁸Ke enekakale mema yakouka anu oya-lawe kime no kagekama yakoinano, ²⁹Agetaiyo no ne tobou ago mea wa ali atoa yopiane meatekou ta yameteka toane tekene kime ali atoa yopia meatiki ta opi yametekene uku. ³⁰Nipa anu talo toateku ta no-pala opia mekete nee ue eya nomotoane nitiku. Eni uku toapa tobou ali meatekoi walai-kitike eida mekete Iserere yatene tuku kakoa (12) tatite toa takoa enoa akakala toi wa Yesuyo akeneya.

Pitayo Yesu Wawa Akatekamo

(Matiu 26:31-35; Make 14:27-31; Yone 13:36-38)

³¹Saimone Saimone ne-pala ukumo yakamene. Ali-kitame witi ku yaku-pala eletekoa pianeya peteka peteka tiki toa Setanuyo ne i agopa edikoane toadene mano wa Akolalineke oia motokome akeneya. ³²Nitaneyake Akolalinele takama pokeke tewitikoa wakaya tokale neke kowitikakene uku. Wa naniko pale toake eni wene wia wakepa neke oya-lawene wene weye akakala tamene-kale okome ³³Ali Muno ne po yapu

pitikakolika wia tukakolika noka po yapu pitikoa wia tukoa tomotoane uku-kale okome ³⁴ne-pala i ukumodo yakamene. Opi ali ogada ta patameneka wete ka wameneyake nemepa no i ago wene toamuku wa tebolo-peta akoa wakala too wa Yesuyo akeneya.

³⁵Yesuyo nimo ootokoa okome namolopa Akolalinemo oa pupitikapekete kue ka nee uatekoi kaka uameneya kawa yeneka mekameneya pa toma poe wane wetekakounake pa pima yakoi-pe-kale ekete e'e mena-koli okome ³⁶opidopa kini kue uatiki kaka nee eya uatiki kaka pikolopa nipa moa aua pamene. Tue pade toamokolopa nipa tokoo kakene mamina takoa topo toa moa lua pamene. Ni edoa-mo. ³⁷*Ete-kitame i agopa Akolaline totono tagoa toamoko ago wa akoa wawei wa wia mekapiane agalepa nooke tugoa taatekamedeko. No toatekoumo wia mekapiane agale taatekateko tigotoma noko wa Yesuyo akeneya.* ³⁸Nitikale ekete Ali Muno tue takuta i pikono, ena-koli okome nipa oyake toko wa pekeneya.

Yesuyo Oliwe-pini Tonoke Pome Kakome Kowitanemo
(*Matiu 26:36-46; Make 14:32-42*)

³⁹Yesuyo nimo oomotokome one tanele tokome Oliwe-pini tonoke pekeneya. Eni pokaka one oya-lawe litima pekeneya. ⁴⁰Nitua eida pome kakome kipala okome kiwi likoa enekaya wa Akolali kowitua kamene wa ootokoapa ⁴¹alime kue mitapeko kotuke keneya pome neuwe tukupia kowitua meaneya. Nitua kowitikome okome ⁴²meteke no noateku ue enekupa no tete mati moatekulu enipa tokono, Atai neme ete wia pedekamedekalepa nitikamene. Nipa anu wene pikule toa wane ekene wamukuno, neke wene pikole tou wa Yesuyo kowitua meaneya. ⁴³Nitua kowitua mekaka edelo ago pade one weye akademe tibu kawa nekeneya. ⁴⁴Nitaneyake tepe we toka matiyame wedoa kowitua mekale poliga kamate wane keneya pilipita pilipita toa kakeneya. ⁴⁵Nitua kowitatekoa kamomotokome one oya-lawe mekoita wakapea pokome enekale elame tuaneya tokome atu pia meadekoi. ⁴⁶Nitadekoli okome dekolo atu pia meki-pe. Setanuyo kiwi likoa enekaya wa kamokoa kowitua kamene wa Yesuyo akeneya.

Yesu Dekoa Monanemo
(*Matiu 26:47-56; Make 14:43-50; Yone 18:3-11*)

⁴⁷Yesuyo nimo oa kakaka ali peya mati obomoa nekeneya. Yesuno oyago pade Yudaseyo eni yene lia aua nokome Yesu nunu oademe pinele nekeneya. ⁴⁸Nitua nunu oademe tokale Yesuyo okome no Ali Yatenane Oyagopa pa yename motokamotoa nunu eke toko-pe wa akeneya. ⁴⁹Nitaneyake Yesu-pala toadete tokoile enekete one oya-laweme ekete tone tueme wia litiato-pe wa oa ⁵⁰one oyago padame panagono kapidi

pine takoa pitikaneya. Nipa Akolalike lodo yotokoai tane ako tobou agono pupu ago nimini yono lono kakene kapidi pine takoa pitikaneya. ⁵¹Nitikale enekome Yesuyo okome oyakeno wa wa einagono kapidi luku mitikatekoa ete wa kakakaneya. ⁵²Nititikoapa Akolalike lodo yotokoai tane tobou alikitika tobou losu yapu talo tane tobou ali-kitika Kanosolo ali-kitika one eni dekoa moadete nekene yene-pala okome kini tue lua layo tigrini-pala nidikoa aua nikino, nopa ali wia kode moa toko ago tetepo takoa tiki-pe. ⁵³Ta pataka abuna tobou losu yapu keneke kiwi kakakoane eida-kama pone olaukakounake dekoa moamokoina. Opi i dekoa monikilepa yomiyomu yopikago patu kautakete toatiki-pete tokome ni tiki wa Yesuyo akeneya.

Pitayo Yesu Akoa Wakenemo

(Matiu 26:57-58, 69-75; Make 14:53-54, 66-72; Yone 18:12-18, 25-27)

⁵⁴Nitaneyake eni yename Yesu dekoa moapa ako odene mekome Akolalike lodo yotokoai tane tobou agono yapu aua pekeneya. Aua pokoika Pita kutu mati kawati toma nekeneya. ⁵⁵Eina tobou agono yapu pawe keneke pade-kitame pomale toe yoa payapono pia unukoa meaneya. Pita oneka eni yene pake pome lukoa mepaneya. ⁵⁶Nitaneyake tobou agono pupu ato padame enekale Pita toe paake mekale leneme nepikoa pikome okome i agoka Yesu kuyago-pala opia pima yakome taneya wa okale okome ⁵⁷anuyatoa, no winago wene toamuku wa akeneya. ⁵⁸Naniko keneya panagome Pita enekome okome neka Yesuno oyago-kale okome e'e, nopa one oyago mena wa akeneya. ⁵⁹Lou pini odene tadiya ponotekaneyake padekagome okome i agopa Galili agono, Yesu kuyago-pala opia pima yakeneya tadeko-kale okome ⁶⁰winipa pa okono, neme wini oka agale agopa tokolo meku wa oa kakaka eina eina ali ogada ka oa kakeneya. ⁶¹Nitikale Ali Muno ago Pita kakata peketapekome nepikoa pianeya. Nitikalepa Ali Muno agome eya wa okana opi ali ogada ka wameneka neme no einago wene toamuku wa tebolo-peta akoka wao wa okana wene ponokale ⁶²akolono pokome komo kata pitikoa kakeneya.

Poyo Ali-kitame Yesu Tea Agale Akenemo

(Matiu 26:67-68; Make 14:65)

⁶³Yesu eida yopia kakene ali-kitame one tegene matoa layo toua wikala taneya. ⁶⁴Mamina nateyaka moa one lene timini mutuapa one wane kapidi eyake kala dekoa witikete ekete ne teyo witikato-pe wa wikala taneya. ⁶⁵Nitoo pademo pademoka oa potokoa tea agale okoa kakeneya.

Yesu Koisoke Lia Aua Pote Kakanemo

(Matiu 26:59-66; Make 14:55-64; Yone 18:19-24)

⁶⁶Ta patakaka Yu yenane Kanosolo ali peya Kanosolo yapu koukoa meponaneya. Nipa Akolalike lodo yotokoai tane tobou ali-kitika

Mosesene totono pine tōa olaukane ali-kitika eida koukakoita pade alikitame Yesu-pala aua note kakakoli ekete ⁶⁷nepa Keraisu wa papete ibini oa plane ago tadekalepa wete a-na wa okoli okome eno, nopa einago wane okoluka kime yakoa moamoi. ⁶⁸Noanumedo kiwi agale palene yatekolupa agale topo takoa wamoi. ⁶⁹Nopa einago tadeko wa yakoa moamokolika opi titimoane no Ali Yatenane Oyagopa telekole-kama toko Akolaline nimini yono lono meane kama poukene tuku wa okale peyame ekete ⁷⁰nipa Akolaline mana kaku wa eke oko-pe-koli okome nopa einago wa wini ekete iki-kale ekete ⁷¹one koiso akoa oatekomopa pinali one kabunume ina okanano, one pademo okamoka wa pade yakateko toa mena. Oyake yatekoona wa oa tukaneya.

Yesu Pailase Mekata Lia Aua Pekenemo

(*Matiu 27:1-2, 11-14; Make 15:1-5; Yone 18:28-38*)

23 ¹Nimo ootokoa eni yene peya kamomotekete Yesu Pailase mekata lia aua pote kakapaneya. ²Nitikete one akakete ekete i agome Yu ali atoa peya paka paleke lia motokome eya wa okale yatekoo. Tobou ago Sisane takesi kue pitikameo wa oa ni onepa ako tobou meateku ago Keraisu taatekoane nuku waka oa potokakale yatekoo wa Yesu akakete okoli ³Pailaseyo Yesu yatekome okome nepa Yu yene peya lukoa meki tobou ago-pe wa okale okome nopa einago wa wini okana wa akeneya. ⁴Nitikale Pailaseyo Akolalike lodo yotokoai tane tobou ali-kiti ni eida oboa kakoi peya-pala okome i agome padele poaneleka toameadeko wa okale ⁵e yename Yesu wedoa akakete ekete Yudea ta piko peyake i agome i i wa olaukoa ali atoa oa kamotokama yako. Nipa kebono ta Galili take laigoa tone i Yerusaleme take tugoa nitiko wa one akoa akeneya.

Yesu Erodeke Aua Pekenemo

⁶E yename Galili ta ibini okoli yatekome Pailaseyo okome i agopa Galili ago-pe wa yakaneya. ⁷Nitoapa Yesupa Erodeyo talo toko take meane ago tadeko wa wene tokome i ago Erode neme pitia yakakamene wa one Yerusaleme take ugu nome mekata moa wetekaneya.

⁸Nitaneyake Erodeyo i agopa Yesu toko-la wa wedia kakeneya. Nipa Yesuyo tubele toma yakenemo yakatekoapa one mekuta padele tubele nokome tokale onemeka enadiya wa nepia meapa opi nekedeko wa wedia kakeneya. ⁹Nitikome pitia yakoai tokale Yesuyo agaleka wametekoa pa kakeneya. ¹⁰Nitoka kakaka Akolalike lodo yotokoai tane tobou alikitameka Mosesene totono pine tōa olaukane ali-kitameka dika dika wa one wedoa akoa kakeneya. ¹¹Erodeyoka one poyo ali-kitameka one paya tetepo takoa tegene matoa taneya. Nitaneyake mamina epetane mati moa kakoapa Pailase mekota aua poe wa kutu wetekaneya. ¹²Einapetepa

Pailase Erodeta oya kakoa liputakutukaneya. Namolopa poi teia meetakutukoake nitaneya.

Yesu Yomo Lekaneyake Wia Dekamotoa Pailaseyo Moa Metanemo
(*Matiu 27:15-26; Make 15:6-15; Yone 18:39–19:16*)

¹³Nitaneyake Pailaseyo Akolalike lodo yotokoai tane tobou ali-kitika Kanosolo ali-kitika one mekuta noatino noe wa kayo oa motokome okome ¹⁴i agopa no mekuta lia aua nekete ekete i agomepa Lomane yateneke lukoa meamato wa kiwi Yu yatene oa kamotokama yako wa akoa okoina. Kiwi kakakoane one pitiane yatekeneka kini akoa okoina toa padeleka toameadeko. ¹⁵Erodeyoka one pitia yakatekoapa one koiso akatekale piameadekale oto wetekakona. ¹⁶⁻¹⁷Yakoe. One wia tukatekole piameadekono, eya tatoane uku. Poyo agome po wapime wikala tomotoane tootokoane po kotokoane wetekou wa Pailaseyo okale ¹⁸kini kabunu koukotukoa kayo ekete ekete winago wia tukakamotono ta. Eyago Barabasi po kotokoa oto wetekaka-ye wa ka telo okoa kakeneya. ¹⁹Barabasi einagopa Lomane tobou agome po yapu pitikakilepa Yerusaleme take Lomane yene-pala poi kamotokoa ali wia tukoa taneyake pitikaneya.

²⁰Nitane ago po kotokoa oto wetekaka-ye wa kayo okolika Pailaseyo Yesu po kotokoane wetekou wa wene pikome kini wene wia wamotoa oa enekale ²¹ete wa kayo ekete winagopa yomo lekaneyake wia dekakamotoa wia dekakamotoa wa kayo okala tokoli ²²Pailaseyo tebolo takakome okome i agome padele poaneleka toamedekono, one wiane tukatekule piamoko. One poanele edele taneyake iki-pe. Pa po wapime poyo agome wikala tomotoane tootokoane po kotokoane wetekou wa okale ²³agale telo oa kamotokakoa kakeneya. Nipa one wia dekakamotoa tika tika tekete nenome moa patukakoli ²⁴Pailaseyo nitikou toe wa eya taneya. ²⁵Eyago Lomane yene-pala poi kamotokoa ali wia tukoa taneyake po yapu moa pitikane ago Barabasi po kotokoa wetekaneya. Nipa e Yu yenane wene litia taneya. Nitoapa i ago Yesupa moa kini wene litia topoe wa Yu yene moa metaneya.

Yesu Yomo Lekaneyake Wia Dekanemo
(*Matiu 27:31-44; Make 15:21-32; Yone 19:17-27*)

²⁶Nitikale aua pokoika Sairini take ago Saimone tayo lono kawa nome kotukale dekoa motaneya. Nipa one mukitike eina lekane yomo aukakete ekete Yesu i ago namolo kawa pomotono, iyapa neme lia aua notokamene wa dekoa moa aukaneyake. ²⁷Yesu eni pokaka ali atoa obomoa litima nekeneya. Nipa atoa-kitika one elame tukete komo kata oawineya litima nekeneya. ²⁸Nitikoli peketapekome okome Yerusaleme atoa-kiti nooke pade komo wameamene. Nitameneya kini mati-kitikeka pinatoa-

kiti kiwikeka komo oa kamene. ²⁹Ae, dika dika toamene tete moatiki tigotoma noko. Enipetepa eya wa oi. Kini mati-kitame eni tete motokaya tokale mati opiamoa adu tanikakoa meamoa pa tioboya meki atoa-kiti kolotine meamele toko wa oi. ³⁰Nitua *tube tono-pala kayo oa ekete kilikete toto wio-ye wa oa ni de tono-pala kayo oa ekete kilikete toto kauta-ye wa kayo oa toi.* ³¹Ae, yomo weneyake dikoa tikino, kau toa tuaneya kakalepa edele toi-pe wa Yesuyo akeneya.

³²Yesu wia tukadete aua pekete pa poanele tane agotaka wia tukadete aua pekeneya. ³³Nitua ali wago wa ibini akeneta tugoa kakete Yesu eida yomo lekaneyake wia dekaneya. Poanele tane agotaka yomo padetake wia dekaneya. Nipa panago one nimini yono lono wia dekoa padena ago one ewa yono lono wia dekoa taneya. ³⁴Nitua kakoli Yesuyo kowitikome okome Atai wene toamekete tikino, kini i tikike po letu mekoa kibu moameamene wa kowitikaneya. Nitaneyake poyo ali-kitame one mamina-mene tatiato wa tadu toa tatite taneya.

³⁵Pa ali atoa eida kakete nepikoa kamotoa tobou ali-kitame tegene matakete ekete i agome ete ali atoa toa motaneyake i dekaneya kako. I agopa Akolaliyo one wa takoa moa kakapiane ago Keraisu tadekalepa nipa pinali one wa toa moonoo, tokale enato wa tea agale oa kakeneya. ³⁶Poyo ali-kitameka one tegene matakoka pinele nekete kou tane gerepi po ku ue ne na wa metekete ekete ³⁷nepa Yu yene peya lukoa meki tobou ago tadekalepa pinali neke wa toa moa-na wa ya motokakete akeneya. ³⁸Yesu eni wia dekakete one wago pitia lekane yomo munoke pipia eya wa wia mekoa dekaloganeya. I agopa Yu yene peya lukoa meki tobou ago wa wia mekoa dekaloganeya.

³⁹One-pala odeneka wia dekane ago poanele tane ago padame Yesu-pala oa potokakome okome nepa Keraisu patu. Nepa einago tadekalepa pinali neke wa toa motekepa totaka toa moa-na wa oa potokaneya. ⁴⁰Nitikaleka padena agome o ago kikoa okome nepa i ago-pala wia tukatekoi oi pedoa pia wia dekaneyano, Akolali piti moameke oko-pe. ⁴¹Totapa tone tokoo poaneleke nami wia kibu motaneyano, i agome padeleka toameneyake pa wia dekaneya kakono, dekolo oa potokako-pe wa kikoa ootokoa ⁴²Yesu-pala okome Ali Muno neke talo toko take poke mekepa no wene taneya meamene-kale okome ⁴³nimini ukuno, yaka. Opi nepa no-pala ali atoa mea epetekaki take Paradise take odeneka meoo wa Yesuyo akeneya.

Yesu Tukome Tuanemo

(Matiu 27:45-56; Make 15:33-41; Yone 19:28-30)

⁴⁴Einapete lou matai ponome kakaka (lou pini 12 kiloko) tadiya ta lia kadukaneya. Lou pene webokaka (lou pini 3 kiloko) ta pa likatapeneya. Lou pa toameneya tokome taneya. ⁴⁵Kuna tobou losu

yapukeka eya mamina Akolali meko lono wa akene luku olege toa ketekalogane mamina ete oto iyawea tukaketikaneya. ⁴⁶Nitikaka Yesuyo telo ootapekome okome Atai anu yominipa takoa pomotoane ukuno, neme moa ta wa ootokoa tukome tuaneyaya.

⁴⁷Enile tokale enekome tobou poyo agome okome i agopa nami kawamene ago tadeko wa Akolali kei pia kakeneya. ⁴⁸Einali-mene wia dekakete tokoile enadete obomoa nekene yename enika enile tokale enemotekete kini kini yapu yapu wakapea pekeneya. Nipa tepe we tokale kini palanu wi wi toma pekeneya. ⁴⁹Yesuno oya-lawe peyaka one-pala Galili ta kawa Yerusaleme take opia nekene atoa-kitika eka mati kakete enika enile tokale enekoa kakeneya.

Yesuno Tigini Kotake Moa Pipanemo

(Matiu 27:57-61; Make 15:42-47; Yone 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹Panago Arimasia take ago Yosepe Kanosolo agomeke ete Kanosolo ali-kitame Yesu wia dekatekoi oi pedoa planele litia toameneya. Einago wene kiyo akeneya mekome epetanele-kama tane ago tokome Akolaliyo ali atoa pawe toa talo tokale nepia meaneya. ⁵²Einagome Pailaseke pokome okome Yesuno tigini mouno, mea ta wa opokale ⁵³nipa mopoano pa wa yametekale pokome toa motaneyaya. Nitoapa ake tane mamina petene moa tatilogoia Yesuno tigini pia ewetetapeneya. Nitimotokome pome pala padaneta kokapiane kota keneke moa pipaneyaya. Nipa tuane ago odeneka wete moa pipameneta eni moa pipaneyaya. ⁵⁴Yu yene ko mea pupu toamatekoi oi tigotokale nodokoa meane-pete enile taneya.

⁵⁵Yesuno tigini eni moa pipokalepa eya atoa-kiti Yesu-pala Galili ta kawa Yerusaleme take opia nekene atoa-kitame einago Yosepe litima pekeneya. Nitaneyake eni kota keneke one tigini pikome tokale enemotekete ⁵⁶Yerusaleme take wakapea pekete one tigini kalono takatekoiya nodokoa pianeya. Nitoapa Mosesene totono plane toa tekete ko mea pupu toamene-pete yapu pa ko meaneya.

Yesu One Tuaneya Pianeta Kamoa Pekenemo

(Matiu 28:1-10; Make 16:1-8; Yone 20:1-10)

24 ¹Egeme ta t̄uei teigaka einatoa-meneme eina kalono taneya ete pia nodokoa pianeyapa aua pato wa Yesuno tigini pipaneta pekeneya. ²Nitoa pekete enekoli one pipaneta kota kabunu ketekalogane kue ete koketekaneya kakedeka. ³Nitoa tuapea pote kakete enekoli Ali Muno Yesuno tigini piameadeka. ⁴Nitoa wene kainya pianeya kakoika alita takuta mamina yati yati tane mati kakeneya kotikatapea kini kakoiya liti note kananeya. ⁵Nitikoli enekete piti moa keti walikoa kakoika einagotame ekete i kota kenekepa tuane ali atoa piai toatikiyano, yomini meane ago dekolo oto tuku toa niki-pe. ⁶Kime tuku toniki

agopa wete kamoā poka. One Galili take kakome kipala okana agale wene kayapeaneyā tokome ni niki-pe. ⁷Eya wa okana. Panagome Ali Yatenane Oyago moa poane ali-kitane yonoke pikale yomo lekaneyake wia dekoī. Nitikolika ta pataka teboloke plane kamoane pou wa okana wa einagotame okoli ⁸e winimopa nimini akedikī wa one eina okana wene kibutukete akeneyā.

⁹Nitoapa Yesu pipaneta tewitikoā one tuku melepu kakoa (11) oyali mekoita pekete kini enoa yatekoinakamo i i wa one oya-lawe-palaka ete yene-palaka tōawea akeneyā. ¹⁰Nipa Yesuno Aposelo ali mekoita pote tōawea opikilepa eya atoa-mene Magadala Maria Yoanata Yamene nine Maria toa ni kiwi-pala opia pekene atoa-kiti enika eni atoa-kitame tōawea opaneyā. ¹¹Nitikoli yatekete pamo akene tetepo tokale yakoa moameneyā. ¹²Nitaneyake Pita kamomotokome Yesu pipaneta teyapea pome kota kabunuke kakome watekoa enekale tigrini togotane mamina odene pa pikale enaneyā. Nitoapa edele taneyā patu wa wene kibutumā pome wakapea pekeneyā.

**Yesu One Oyata Takuta-pala Emease Take Opia
Poademe Pokome Akenemo
(Make 16:12-13)**

¹³Einapetepa Yesuno oyata takuta Emease take poadete pekeneyā. Emease ta Yerusaleme tata pake tuku melepu kakoa (11) kilomita tadiya pianeyā. ¹⁴Emease take eni poadete pekete Yerusaleme take tanemo koota oma pekeneyā. ¹⁵Nitoa koota oma pokoika Yesuyo moa tikitikamotokome opia pokale ¹⁶one lene timini agopa motekete pade eina opia pokono wene pia pekeneyā. Nipa padeleme kini leneta likatapeane tetepo taneyā pekeneyā. ¹⁷Nitikoli opia pokome okome koota wini oma pikimopa edemota iki-pe-kale weneta keda taneyā witimoa kakeneyā. ¹⁸Nitoa kakete panago Keliopasi wa ibini akene agome okome okome Yerusaleme meki peyame wene tomotoake neme odene abela ikonota tanemo wene toameke oko-pe-kale ete kita-pala okome ¹⁹edemoke iki-pe-kale ekete Nasarese Yesuke oko. Einago Akolaline agale akakagome Akolaline lenekeka ali atoane lenekeka padele padele toa pademo pademo oa tikilepa telekole-kama toa toka. ²⁰Nitima yakanake Akolalike lodo yotokoai tiki tobou ali-kitameka tone ete tobou ali-kitameka eya tokoi. Einagopa mone agome wia tukateka koisoke aua pokoi. Nipa yomo lekaneyake wia dekamotoa wakoi. ²¹Inakagopa toto Iserere yene oto toa moatekago taatekoa nokono wene pikoonake wia dekakoi. Eyakeka wene keda taneyā meko. Einago wia dekatekaneyake ta patako tebolo eni patukakona. ²²⁻²³Nika ta tūei teigaka tone oyatoa padeka-kitame one pipaneta enepokoli one tigrini piameadeka. Piameadekale enemotekete toto mekoota wakapea nekete tone wene

kainya pikakete ekete pulete keneya enekolo one pipaneta edelo ago takuta eida kakoli enekoo. Enekolo ekete inakago kamoia poka wa okoi wa einatoa-kiti toto mekoota note onokoi. ²⁴Nitikoli tone oya-lawe pade-mene one pipaneta pekete enekoli einatoa-kitame okoina toa tadekale eneketeke Yesu pade enameneya wa einagotame Yesu-pala akeneya.

²⁵Nimo okoli kita-pala okome okome ae, kolotini lupi toa paya wene pianeya mekete iki. Akolaline agale papete toaweia akane ali-kitame Keraisuke wia mekapienemo lugutukoa oi mokala teketeke yakoa moamekete tadiki. ²⁶Keraisyuo eni tete moa meemotokome one pa teleta tootapeneya mekanata wakapea poo wa wene toamokoi-pe wa akeneya. ²⁷Nimo ootokoapa Moseseyoka Akolaline agale papete toaweia akane ali-kitameka wia mekanemoke titimoa Keraisuke oa plane agale peya pine i i wa toa kibutukakutu toa ootapeneya.

²⁸Nitoa oma pomewa one oyata pote platekoita tigotokale patukoa poademe keneya tokale ekete ²⁹ta lima nokome lou-pala pipademe tokono, tone piatono noo wa kowitikoli nipa piatoe wa yapu tuapea pekeneya. ³⁰Nitoapa one oyata-pala walaike opia mekome palawe wane moa Akolali-pala ke wa ootokoa popimoa metekale ³¹eina aina kini leneta kikatapeneya i agopa Yesu tadeko wa wene tokoli agopa takatapea pekeneya. ³²Nitaneyake oyagota ootakutukakete ekete ataiyo inakago tota-pala ka ludu ko oma nokome Akolaline bokuke wia mekane agale pine toa kibutukakutu toa ootapekale kolotine yakama nokoo wa akeneya.

³³Nitoa aina aina kamomotekete Yerusaleme wakapea pekete enekoli Yesuno tuku melepu kakoa (11) ali-kiti ete ali atoa-pala koukoa mekoli enaneya. ³⁴Nitikoli ekete Ali Muno Saimone Pita mekata ponokome lene timini yametaneyano, one tuake wete kamotadeko wa e yename kita-pala akeneya. ³⁵Nitikolipa Yesu ka ludu opia nokome akenemoka palawe wane popimoa metekale i agopa Yesu tadeko wa kitame wene tanemoka i i wa toaweia akeneya.

Yesu One Oya-lawe Pakeke Nome Kakenemo

(Matiu 28:16-20; Make 16:14-18; Yone 20:19-23; Aposelo 1:6-8)

³⁶Kitame nimo oa kakoika Yesu kiwi pakeke nome kakome okome tepe kolotini mataketikoa meamene wa okale ³⁷eeke, yomini pade nome kako wa piti moa kakeneya. ³⁸Nitoa kakoli okome tepene li li wa kawa pome taneya mea tikino, dekolo tiki-pe. ³⁹Noanu i kakuno, anu yono kawata enoe. No yominido tokolopa nipa melepu tonono eya kakeneya kawamuku wa ootokoa ⁴⁰one yono kawata enoe wa yametaneyaya. ⁴¹Nitikale wedoa wedia kakete i agopa Yesu tadeko wa wene toake kamoia noamene tetepo takoa wene kainya pia kakoli enekome okome no noatekuya pade piko-pe-kale ⁴²yotane mou kugu moa metekoli ⁴³kiwi kakakoa moa nakeneya.

⁴⁴Nootokoa kakome okome no wete tuamekene kipala opiane yakene eya wane okouna wene takakene ukuno yakoe. Moseseyo one totono yamea ni Akolaline agale toawe akane ali-kitame agale wia mekoa ni Depidi-loeme lo agale wene kibututukoa wia mekoa tanepa no nekene toatekoumo i i wa wia mekapikala taneya. Nooke eni wia mekapiiane toa-kama taatekoa too wane okouna wa Yesuyo akeneya. ⁴⁵Nitoapa Akolaline bokuke oneke wia mekapiiane agalepa ipa iyake akeneya, ipa iyake akeneya wa wene takatapeneya. ⁴⁶Nitikome okome eya wa papete wia mekapianeya. Keraisu taatekoa nome tete moa mea tukomeke ta pataka teboloke kamo po. ⁴⁷E ku yatene-kitameka kini tokoi poanele tewitikoa wakolipa eni poaneleke po letu mekakana Akolaliyo keetapea agopa takatapeo. One eni toatekamopa Yerusaleme take titimoa ta piko peyake i i wa Keraisuno ibini wedekoa oa pupitikoi wa wia mekapianeya. ⁴⁸Eni papete wia mekapiiane toane taatekoane toma nokoule anu oya-lawe kime enekoinano, i i wa oawineya pamene. ⁴⁹Agetaiyo i ago moane wetekou wa papete oa pika ago kiwike awinomotou. Einago a tibu mea kiwike awinokome tele lukademe tokono, Yerusaleme take nepia meamene wa Yesuyo akeneya.

Yesu A Tibuke Ate Kamotokoa Aua Pekenemo
(Make 16:19-20; Aposelo 1:9-11)

⁵⁰Nitimotokome Yesuyo one oya-lawe-pala Besani take aua pokome one yono ate kamotokoa kakome Akolaliyo i yene pewe wia ta wa kowitua kakeneya. ⁵¹Nitoa kawa tewitikoa pokale Akolaliyo moa a tibuke aua pekeneya. ⁵²Aua pekeneyake one oya-lawe neuwe tukupia one kei pia kaamotekete Yerusaleme take wedianeya wakapea pote mepaneya. ⁵³Nitaneyake tobou losu yapuke-kama oboa mea Akolali-pala ke wa oa one kei piyai toa kakeneya.